

203

duplun 2 db
SZATMÁRI EGYHÁZMEGYE.
SZATMÁRNÉMETI TANKERÜLET.

(INTERNÁTUS)

**A SZATMÁRNÉMETI
SZENT ERZSÉBET LEÁNYGIMNÁZIUM
ÉVKÖNYVE**

AZ 1941-42. TANÉVRŐL.

Az iskola fennállásának XXIII. évében szerkesztette:

Popovics M. Ancilla
igazgató.

Iskolafenntartó: A Paulai Szent Vincéről nevezett
Szatmári Irgalmas Nővérek.

Szatmárnémeti tankerület.
Szatmári egyházmegye.

A
SZATMÁRNÉMETI
SZENT ERZSÉBET LEÁNYGIMNÁZIUM

ÉVKÖNYVÉ

AZ 1941—42. TANÉVRŐL.

AZ ISKOLA FENNÁLLÁSÁNAK XXIII. ÉVÉBEN SZERKESZTETTE:

POPOVICS M. ANCILLA

IGAZGATÓ.

Iskolafenntartó: A Paulai Szent Vincéről nevezett szatmári irgalmas nővérek.

XII. Piusz.

Az egész katolikus világ hő imája szállott Ég felé Szentatyánkért, amikor püspökké szentelésének 25. évfordulóját ünnepelte a világ. Iskolánk is példás buzgósággal vette ki részét a lelkicsokor gyűjtéséből. Hálát adtunk a Mindenhatónak azért, hogy ilyen Atyát adott Egyházának ezen nehéz időkben és kértük Őt, hogy megérhesse, diadalra vigye Szentatyánk jelmondatát „Az igazság műve a béke.“

A magyar mindig vezetett a pápa iránti tiszteletben, mert hálás nép vagyunk és tudjuk önfeláldozóan és rajongva szeretni azt, aki minket szeret. Szentatyánk! a Te kedves magyar néped soha sem fogja elfelejteni Neked azt a szeretetet, melyet éreztettél vele, amikor történelmünk egyik legnagyobb ünnepén, a magyar felszabadulást megindító Eucharisztikus Kongresszuson, köztünk tartózkodtál. Nem fogja elfelejteni azokat a magyar szavakat, melyeket ismételten intézel magyar zarándokainkhoz. Nem felejtjük el jelmondatodat, mely biztos reményt nyújtott nekünk, akkor még igazságtalan rabiga alatt nyögő itteni magyaroknak. Nem szününk meg soha kérni Érted Krisztust, az Igazság Királyát, hogy segítsen a minket már felszabadító igazság további uralomra juttatásához, mely meghozza majd minden magyar fiadnak hazatérését.

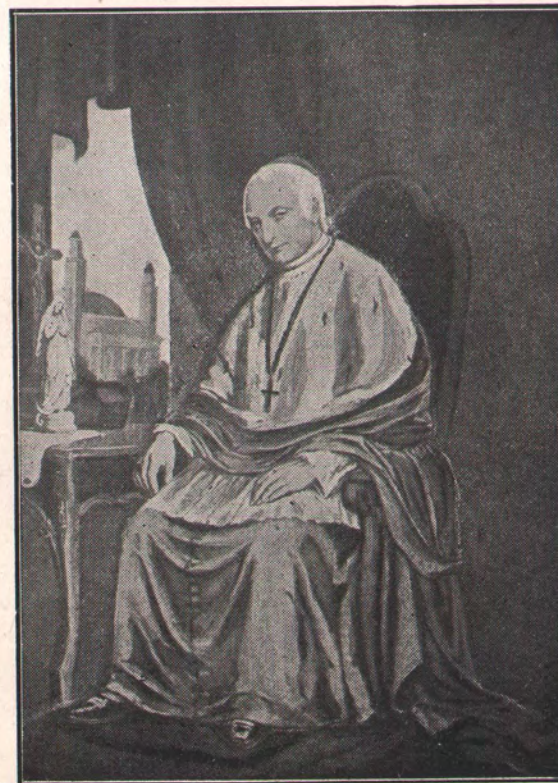
Szentatyánk! Mi Benned az Igazságos Krisztus földi helytartóját tiszteljük és így készséges lélekkel, szeretve engedelmeskedünk Neked. Benned látjuk egyben magyar népünk legőszintébb barátját és jóakaróját és épen ezért talán sehonnan nem száll az ég felé annyi őszinte szeretettel és ragaszkodással, mint mitőlünk, az ének: Tartsd meg Isten Szentatyánkat, Krisztusnak helytartóját! Tartsd meg Őt, hogy megérhesse még pápai koronázásának 25. évfordulóját is!

Korlát Ferenc dr.

Újból van Szatmárnak püspöke!

Még a felszabadulás boldogsága sugározza be magyar szivünk. — A rádió hullámai máris új örömet közvetítenek március 27-én. Van püspökünk dr. Scheffler János kolozsvári egyetemi tanár személyében. — Mit jelent a püspök a kat. híveknek, azt árvasága idején tanulta meg a 22 éves idegen uralom alatt sok megaláztatást elviselt szatmári egyházmegye. — Van püspökünk, aki egészen a miénk. Mert kegyelmes Főpásztorunk a szatmári egyházmegye szülötte és neveltje. — Itt bontakozott ki az ifjú levita lelke, itt lett a lelkek vezetője, az ifjúság megértő nevelője, a nehéz magyar idők küzdelmes harcosa. — Itt járta a Krisztus-utat és lett alkalmas eszköze az isteni Gondviselésnek, hogy a Krisztus-katonák soraiból kiemelkedve, lelkek Főpásztor, hívei Vezére legyen.

Katolikus lelkünk mély hódolatával, parancsaihoz ragaszkodó gyermeki szívvvel, egyházmegyei boldog büszkeséggel köszöntjük személyében Atyánkat, legfőbb egyházi és iskolai hatóságunkat. A jó Isten áldását kérjük lelkére, az Egyház és Haza érdekében kifejtett munkájára. Lássa életében valóra válva nagy költőnk mondását „a vadócba rózsát oltok, hogy szebb legyen a föld.” Ad multos annos.

Boldogemlékü HÁM JÁNOS

szatmárnémeti püspök 1781—1857. intézetünk alapítója

Egy évszázad.

Iskolánk fenntartója, a szatmári irgalmas nővérek szerzetes-kongregációja, alapításának 100. évfordulóját ünnepli az 1942. évben.

Száz év . . . Mily rövidke két szó! Egy pillanatba belefér, amint kimondjuk. De míg az ember-milliók megjárják 100 év életútjait, ó, mennyi harc, küzdelem, törődés, lemondás, könny és mosoly, az eredményes munkának mennyi öröme s az eredménytelen küzdelemnek mennyi keserősége tölti be ezt az időt!

De ne nézzük most a nagy világot, sem a nagy világnak millió vándorát! Térjünk le a széles, forgalmas, törtető emberekkel teli életútról egy békés, fehér virággal szegett útra, ahol az irgalmas szeretet várja a másik úton megsebzetteket, hogy megerősítse, megvigasztalja őket, bekötözze testi-lelki sebeiket. Ezen az úton jár hosszú ideje, 100 esztendeje már, egy kis csapat is, amelynek a neve: szatmári irgalmas nővérek szerzetestársulata.

Most, hogy a 100. év nagy útjelzőjéhez ért, megáll egy néhány percre a nagy Úristen munkásainak ez a szerény csapata és visszatekint: honnét is indultak el azok, akik elhozták az irgalmas szeretetet Szatmárra s hogyan járták meg a hosszú évszázad történelmi eseményekkel, nagy feladatokkal, eszményi célokkal szegett útjait ők és utódaik.

Nagy, szent lélekben fogamzott meg a gondolat: a keresztény szeretet leányait, irgalmas nővéreket hozni Szatmárra, ahol a lélekország leggyöngédebb virágai, a leánylelkek és a szeretetre leginkább rászorulók, a betegek, 1842-ig várták őket. Szatmárnak szentéletű püspöke, Hám János volt ez a nagy lélek.

Ki ne ismerné Szatmáron az ő nevét? Hiszen ehhez a névhez fűződik a város legtöbb nagy intézménye. Az irgalmas nővérek hatalmas zárdaépülete és iskolái, a ferencrendiek zárdája, az irgalmasok kórháza, a püspöki fiú-konviktus, a jezsuiták rendháza, a székesegyház, mind-mind róla beszél, az ő emlékét áldja.

B. e. alapító püspök urunk Bécs egyik akkori külvárosában, Gumpendorfban találta meg az irgalmas nővérek akkor már sokfelé elágazott társaságának azt a kis csoportját, amelynek körében neveledtek a szatmári irgalmas nővérek alapító tagjai.

De menjünk visszafelé, a fejlődés szálainak útmutatása nyomán, hogy a legelső kezdetet is lássuk. A strassburgi és gumpendorfi irgalmas nővéreknek 1930-ban, illetőleg 1932-ben kiadott kortörténete világosan megmutatja ezt az utat.

Honnét ered a szatmári irgalmas nővérek szerzetestársulata?

1694-ben, egy falusi plébános buzgólkodása nyomán, új szerzetes-kongregáció alakult Franciaországban: a Szent Pálról nevezett nővérek

társulata. Tagjai az irgalmas felebaráti szeretet gyakorlását tűzték ki céljukul, Páli Szent Vince szellemében. A megalakult társulat csakhamar Chartres-ba, a püspöki székhelyre költözött. Ezek voltak azok a nővérek, akik a szentvincés gondolatokat és műveket Elszászba, azután Németország, Ausztria és Magyarország felé is eljuttatták.

Rohan strassburgi püspök (később kardinális) 1732-ben 5 elszászi leányt küld Chartres-ba, hogy ott a társulat szellemét elsajátítsák. Azután Zabern-ben egy kórház vezetését bizza rájuk. Innét jutnak el a nővérek később a lotharingiai Blamont-ba, majd Strassburgba. Anyaházukat is Strassburgba helyezik át. Eleinte ezek a nővérek szürke ruhát viseltek, innen kapták a „szürke nénék” elnevezést. Idővel a szürke ruhát feketével cserélik fel és irgalmas nővéreknek nevezik magukat. Ezzel egyidejűleg lép föl náluk Páli Szent Vincének különös tisztelete, ünnepének fényes megtartása.

A XIX. század elején Ausztria is bevezeti az irgalmas nővéreket. Tirolnak Zams nevű városában a plébános a kezdeményező. 1822-ben unokanővérét, Lins Katalint küldi a strassburgi zárdába, kiképeztesre. Miután ez a jámbor nő ott fogadalmat is tett, hazamegy s megveti alapját a zamsi anyaháznak.

Bécsben gr. Coudenhove Károly kanonok telepítette le az irgalmas nővéreket 1832-ben. Zamsból kérte őket. Két nagy pártfogó segítette őt szervező munkájában: Karolina Augusztia császárné, aki a szerzetesnők életét igen nagyra becsülte és Miksa főherceg, aki telket és házat vett a nővéreknek Gumpendorfban, Bécs külvárosában. A Zamsból Bécsbe került nővérek egyike Strasser Xaveria, aki később Szatmárra jött.

Bécsben az a meggyőződés uralkodott, hogy a zamsi és a strassburgi irgalmas nővérek a párisi anyaház leszármazottjai. De mikor Milde V. E. bécsi hercegérsek átvizsgálta a strassburgiak szabályait s azután a párisiakét is, kitünt, hogy csak az ő szellemében kívánják gyakorolni a felebaráti szeretetet és ugyanolyan munkakörökben, mint a párisi irgalmas nővérek. Milde hercegérsek állította össze a „bécsi irgalmasnővérek” szabályzatát a párisi szabályok felhasználásával, 1834-ben s a Szentszék a következő esztendőben már jóvá is hagyta azokat. A belső lényeg szerint a bécsi irgalmas nővérek szabályzata Szent Vince szabályait tartalmazza.

Az anyaház megalapítása Szatmáron.

Térjünk most már vissza Hám J. püspök úrhoz! Sok nagy intézmény megalapítása után végre a leánynevelés kérdése köti le a lelkét. Intézetet akar alapítani, Szatmáron, amelyben szerzetesnők neveljék szép, erős, nemes lelkekké a leánykákat, a magyar társadalom leendő oszlopait, az édesanyákat.

1837-ben eldönti tervének végrehajtását egy közbejött különös esemény. Ő maga is az ég világos útmutatását látja benne. Egyik szatmáregyházmegyei papja, Gonczeky János ebben az időben Bécsben tartózkodott, mint tábori lelkész. Egy napon értesítést küld püspök-atyjának, hogy Leonhard Mikály bécsi tábori püspök, egy jótevő nevében, aki ismeretlen akar maradni, alapítványt óhajt tenni olyan nevelőintézet számára, amelyben a katona-altisztek leányai jó nevelésben részesüljenek. Mivel tudja, hogy Szatmár kegyesszívű püspöke is leánynevelő intézet felállítását tervezi, Leonhard püspököt rábirta,

hogy a két intézetet egyesítsék és az egyesített intézetet Szatmáron állítsák fel.

B. e. Hám János püspök nagy örömmel veszi a tudósítást. Majd közelebbről kifejti terveit: Miután nagy nehézségek között megalapította már Szatmáron az irgalmas barátok intézetét, most az irgalmas nővéreket szándékozik idehozni „a leánygyermek nevelésére és a betegek vigasztalására”. Kéri, hogy Leonhard püspök úr útján szerezzék meg a nemeslelkű, áldozatos Karolina Augusztia császárné pártoló közbelépését is.

Igy a két nagy alapító nagy eszméje, egymást erősítve, egybefonódik. Meg is kezdődik a kivitel munkája lelkesen, a jó Isten segítő támogatásában bízva. Nem sejtették még akkor, mennyi küzdelemben, mennyi lelket órló aggodalomba fog kerülni ez a kivitel. Mert minden jónak vannak ellenzői. Majd a városi tanács gördít nehézségeket az intézet felállításának útjába, majd a budai helytartótanács támaszt nehézségeket — amint Hám J. püspök úr levelezéseiből kiolvasható — egyesek befolyására. Bécsben is vannak az ügynek ellenségei. Mindez azonban nem törte meg soha a két nagyjóságú és önzetlen lelket. Leonhard püspök úr ebben a gondolatban talál vigasztalást és biztatást: minél hasznosabb valamely intézmény az Egyház számára, annál nagyobb nehézségekkel találkozik.

B. e. alapító püspök urunk egészen magyar szerzetestársulatot akar létesíteni Szatmáron. Nem Bécsből kér nővéreket, hanem magyar leányokat küld oda egyházmegyéjéből, hogy azokat képezzék, neveljék irgalmas nővérekké. Az első négy magyar jelölt tehát Bécsben, illetőleg Gumpendorfban készül hivatására.

Vita indul meg mindjárt kezdetben a gumpendorfi irgalmas nővérek

főelőjárója gr. Coudenhove K. kanonok és a szatmári alapító, Hám J. püspök között. Az előbbi azt kívánja, hogy a szatmári zárda csak fiók-háza legyen a gumpendorfinak, tehát az új tagokat ott neveljék, a fontosabb rendeleteket onnét küldjék a szatmári zárdának. Mennyit szenvedett Hám püspök úr végtelen finom, senkit sérteni nem akaró lelke, amíg a messze jövőbe is látó bölcsessége megtalálta a tapintatos elintézés útját! De célját mégis elérte. A szatmári nővérek teljesen függetlenek lettek a gumpendorfiaktól és szerzetes-tagjaikat kezdettől maguk képezték. Tehát teljesen magyar intézmény a szatmári irgalmas nővérek szerzetestársulata. A lelki közösség, a testvéri szeretet kedves köteléke azonban a mai napig is fennmaradt a két zárda lakói között.

Még egy nagy nehézséggel kellett megküzdenie mindjárt kezdetben Hám püspök úrnak. A gumpendorfi zárda vezetőinek tudomására jutott, hogy nemcsak a szegény leánykák, hanem a nemesi leányok részére is akar iskolát nyitni intézetében s az utóbiak számára internátust is. Kijelentették tehát, hogy a mi magyar jelöltjeinket kiképezni nem tudják, mert az ő nővéreiknek hivatása csakis a betegápolás és a szegény gyermekek gondozása. Sok levélváltás után már maga Leonhard püspök úr is annak a gondolatának ad kifejezést, hogy ilyen körülmények között csakugyan valamely más szerzet nővéreit kellene Szatmárra hívni, olyan szerzetét, amely főképen leányneveléssel és tanítással foglalkozik.

Az isteni Gondviselés örök tervei azonban éppen az irgalmas nővéreket szánták Szatmárnak. Hám János püspök úr ragaszkodik jelöltjeinek Bécsben való kiképzéséhez. Bízunk benne, hogy a nevelő-oktatásra való kiképzést itthon, a maguk igyekezetéből is pótolni fogják nővérei. És nem hiába bízott . . .

Míg a jelöltek Bécsben készülnek hivatásukra, itthon folyik a zárdaépület emelése. 1939-ben kezdődik az építkezés. De bajok törnyosulnak. A város, amely eleinte készséggel ajánlotta fel segítségét, egyesek közbelépésére, vonakodik azt megadni. A legmagasabb körökben sem talál tetszésre a Szatmáron létesítendő magyar nevelőintézet. Ófelsége jóváhagyása késik. Pártfogók keresése, könyörgő levelek özönének útra indítása foglalja le a tenger gondtól zaklatott Hám püspököt.

„Megvizsgáltam a körülményeket és úgy látom, hogy idegen segítség nélkül is meg tudom valósítani a terveket,“ — így ír végül Leonhard püspöknek. És folyik a munka. 1841. májusában Majláth gróf — aki akkor Szatmáron járt — már arról tudósítja Leonhard püspököt, hogy látta az intézet épületét: masszív, de egyszerismind elegánsan szép, a város díszére válik.

Végre jöhetnek a nővérek, haza. 1842. augusztus 29-e az a nap, amikor 4 magyar nővér hazaérkezett, Szatmárra. Három bécsi nővér is jött velük, akik közül Strasser Xaveria lett a szatmári zárda első főnöknője.

A szatmári irg. nővérek működése Hám J. haláláig.

Itthon! Csak az tudja igazán az édes otthont értékelni, aki sokáig nélkülözötte azt. Megkezdődik a munka: Istenért és a hazáért. Ugyanez év december 9-én Hám püspök úr, így ír Leonhard püspöknek: „A nővérek oly jól végzik munkájukat, hogy a vonzalom irántuk nemcsak nem csökken, de napról-napra nő.“

1843-ban 40 nemes leányka van fölvéve az internátusba. Az iskolában két tanteremben oktatják a nővérek a leánykákat. A két osztály tanulóinak létszáma 165. Tanítják ezenkívül a városból tömegesen bejáró leánykákat különféle női kézimunkákra. Külön órákban tanítják a francia nyelvet. Nagy a számuk azoknak a leányoknak is, akik rajzolni, zongorázni, gitározni és énekelni tanulnak.

Nagy munkát végeztek a nővérek. Számuk kicsi, a növendékeké pedig igen nagy. Sok olyan dolog is szaporította az iskolai munkát, amire ma már nem is gondolnánk. Például Leonhard püspök leveléből megtudjuk, hogy Vécsey bárónő olyan gépet keresett Bécsben, amellyel megvonalozzák az irkákat. Mert ha az iskolában vonalozzák azokat, igen sok időt eltöltene vele. „Ilyen gép azonban Bécsben is csak 2 van.“

1844-ben már annyira megnövekedett az iskoláikat látogató tanulóinak száma, hogy — a zárda igazgatójának nyilatkozata szerint — bár aránylag nagy az épület, nem elég mégsem.

Az intézet jó híre széles körben hódít. A környék tömegesen küldi leánykáit a szatmári irgalmas nővérek „közdicséretet aratott klastromi intézetébe.“

A lendülettel, lelkesen megindult munka azonban csakhamar nagy nehézségekkel kerül szembe. Megkezdődik a szabadságharc. A növendékek száma a háborús idők miatt megcsappan. Anyagi nehézségek súlyosodnak az intézetre. Alapító püspök-atyánk eltávozik Szatmárról, kénytelen elfogadni a hercegprímási kinevezést. Hám püspök úrnak a számára nagy szenvedések forrása volt ez a történelmi idő. Az események ismerete meggyőz bennünket arról, hogy mily nehéz volt abban az időben megtalálni a helyes politikai eligazodás útját! Hogy ő szívvlelélekkel szerette hazáját, annak bizonyossága egész élete, gyönyörű alkotásai. De neki, mint egyházi előjárónak, az uralkodó iránt is kellő tiszteletet kellett tanusítania. Az ellentétek kiegyenlítését kereső, nemes szándékait sokan nem értették meg. Sok rágalom, nagy vagyonszéteségek érték. Kedves papját, Gonczeczyt, hazafias magatartása miatt, Haynau agyonlövötte. Lelki leányai, a szatmári irgalmas nővérek vele együtt szenvedtek. Megengedte ugyan neki a hatóság, hogy visszatérhessen egyházmegyéjébe, Szatmárra, de a sok szenvedés nagyon megviselte őt.

1848-ban Pestre hívta a hatóság a szatmári zárda főnöknőjét, Strasser Xaveriát. Megbízást kapott, hogy a háború sebesültjei részére kórházakat rendezzen be. Egy nővértársával beutazta fél Magyarországot és szinte éjjel-nappal a sebesültek szolgálatában fáradt. Amikor szabadságharcunk elvesztése után egy magas állású osztrák tisztviselő azt a szemrehányást tette neki, hogy „lázdókat“ ápolt a kórházakban, hivatása szelleme ajkára adta a találó választ: „Az irgalmas nővér hivatásának gyakorlása közben nem ismer sem barátot, sem ellenséget, csak segítségre szoruló, szenvedő embert.“ Ófelsége aranykeresztet ajándékozott neki a sebesültek ápolásában tanusított buzgóságáért.

Hám püspök úr megérte még azt, hogy a szatmári zárdában megnyílt a tanítónőképző, az 1857. év októberében. Ugyanebben az évben, december 30-án lehunyta szemét örök nyugalomra. Nemes, lelket mentő, áldozatos munkában kifáradt, végtelen jószággal teli lelke megtalálta jutalmát az örökjóságú mennyei Atyánál. Szívét, amelybe olyan nagy szeretettel zárta életében leányait, a szatmári irgalmas nővéreket, meleg,

szeretettel, a mélységes hála imádságával övezve, itt őrizzük zárdánk templomának sírboltjában. — Bodnár Gáspár, szatmári képzőintézeti paptanár, írja egyik ujságcikkében: „És valóban jól van az ügy, hogy Hám János Szívét e kolostor sírboltjában őrzi a kegyelet. Mert ez a szív sokat szenvedett, sokat túrt s mélyen érzett, de talán mégis legtöbbet aggódott, szenvedett ezért az alkotásáért.”

Fejlődés, terjeszkedés.

Szilárdan él a lelkünkben a meggyőződés, hogy az ő sok aggodalma, szenvedése, amiket szíve viselt el, hozta meg szerzeteskongregációnk számára a rohamos fejlődés áldását. Bár ő a szatmári irgalmas nővérek társulatát csak saját egyházmegyéje számára alapította s egy alkalommal ki is jelentette, hogy „nem óhajt lelki leányai számára fiókházakat“, utódai, a szatmári püspökök, kénytelenek engedni a sürgető kéréseknek s így indul meg a terjeszkedés, a fiókházak alapítása.

Amint hire terjed az irgalmas nővérek szatmári eredményes munkájának, az ország legtávolabbi területeiről is jönnek a kérések, hogy kórházak, iskolák vezetését vegyék át nővéreink. Legelőször a gyulafehérvári püspök alapítja meg székvárosában a maig is fennálló iskolaházunkat. Azután jelentkezik kérelmével Győr, Székesfehérvár, a szeptesi püspök, az egri érsek, 1863-ban már maga az esztergomi hercegprimás is. Sőt nemcsak egyházi előljárók, hanem világi egyének is, mint Zichy Henrik gróf, aki Fülesre kéri nővéreinket. Hám püspök úr halálának 10. évfordulója alkalmával már 10 fiókháza működik a szatmári anyaháznak.

A rohamos haladásban jó ideig nincs megállás. 1892-ben, amikor csendben, a lelkek mélyén, a hála forró imádságával ünnepelte szerzeteskongregációnk alapításának 50. évfordulóját, ez a hálaimádság az anyaházon kívül 44 fiókház nővéreinek ajkáról szállt az égbe.

A terjeszkedés azonban kissé tulságosan gyors ütemben haladt. Végre is nem tudtuk követni ezt az iramot. A meglévő házak szükségletei is egyre szaporodtak (az iskolák, kórházak bővültek), másrészt az anyaház szüknek bizonyult arra, hogy a szüksegleteknek megfelelő nagy számban vehessen föl jelölteket. Így történt, hogy az 1897-től 1917-ig terjedő 20 esztendei időközben 102 helyen kellett elutasítanunk az iskolák-kórházak vezetésére nővéreinket kívánó kéréseket.

1913-ban Papp Antal munkácsi gör. kat. püspök bizalma is a szatmári nővérek felé fordul. Boromisza Tibor püspököt keresi fel kérésével. Nőnevelésük javítása érdekében egyházmegyéje papságának régi óhajta, hogy a Bazilissza-apácák meghonosadjanak hazánkban. Mivel a Galiciában működő Bazilissza-apácák nem beszélnek magyarul, Magyarországon pedig gör. kat. női szerzet nincs: egy róm. kat. szerzet segítségét kell igénybe venniük. A Bazilisszák munkaköre körülbelül ugyanaz, mint az irgalmas nővéreké, papságának közös óhaja tehát, hogy a Bazilisszákat az irgalmas nővérek képezzék ki. Ungváron van egy pap-árvaleány-nevelőintézetük, annak a vezetésére kér nővéreket. Boromisza T. püspök azonban válaszában ezt írja neki: „... az irgalmas nővérek előljárósága kénytelen volt kijelenteni, hogy a nekik szánt megtisztelő szerepet nem vállalhatják, mert saját szüksegleteik kielégítésére sem rendelkeznek még elegendő taggal”.

De nemcsak édes hazánk határain belül terjedt rendünk, kinyúltak egyes ágai külföldre, a tengerentúlra is.

Még Haás M. püspök úr idejében történt, hogy Möller Eduárd Bukarestbe kérte nővéreinket, egy gyermekkórház vezetésére. Kérését azonban a főnöknő nem teljesíthette.

1902-ben, magasabb felszólításra, Amerikába mennek nővéreink. Ez alkalommal 5, majd 1907-ben még 4 nővérünk viszi a szatmári irgalmas nővérek szellemét az óceánon túlra. Braddockban alakult az első amerikai fiókházunk. — Ugy látszik azonban, hogy az amerikai általános szellemnek megfelelően, már kezdettől nem szívesen viselték a szatmári anyaháztól való függést az ottani egyházi előljárók. Ez egyre jobban nyilvánvaló lett.

1907-ben a pittsburgi püspök kívánságára megváltoztatják a nővérek szerzetesi ruhájuk alakját, azzal a megokolással, hogy a mi ruhánkon sok a fehér szín s ez gyárvárosokban alkalmatlan. — 1911-től már arról beszélnek leveleikben: ... ha anyaházunk elkészül. — 1914-ben a pittsburgi püspök úgy intézkedik, hogy ezt a címet viseljék: A pittsburgi egyházmegye Szent Vince szeretet-leányai. Megokolás: „Azt akarom, hogy ne legyenek idegenek, hanem a mieink.”

Egyre ritkábban jönnek tőlük a hivatalos jelentések Szatmárra. 1919-ben, a pittsburgi püspök rendelkezése szerint ők külön nyújtják be szabályaikat Rómába, átvizsgálásra. Mindez világosan megmutatta, hogy a pittsburgi püspök önállósítani akarja az amerikai nővéreket. Még a nemzetiségi különbség is széles rést vont közöttünk: az amerikai nővérek mind tót nemzetiségűek.

Ilyen körülmények között, amikor a szatmári előljáróság 1938-ban rendezni akarta az anyaháznak és amerikai fiókházainak egymáshoz való jogi helyzetét, amerikai fiókházaink végleg elváltak tőlünk.

Még más két helyre is kértek időközben nővéreket az Egyesült Államokba, de taghiány miatt, előljáróink ezt a kérést nem teljesíthették.

1933-ban rendkívüli esemény játszódik le szerzetestársulatunk terjedésének történetében. A Szent Ferencrendi atyák Kapisztrán Szent Jánosról nevezett rendtartománya kínai missziójába hívja meg nővéreinket. És a szatmári irgalmas nővér nem riad vissza semmi nehézségtől, semmi áldozattól hivatása teljesítésében. Elmentek Kinába is. A lemondás, a nagy áldozatokra kész istenszeretet jelszavával. Leveleik beszélnek róla, mennyire a lemondás és áldozat az életük a messze Keleten. A nyelv, az életmód, az életnek minden külső körülménye idegen ott az európai, a m a g y a r embernek. Aki, legalább olvasás útján, megismerte a missziók életét, az megtudja érteni, mennyire nagy — szinte teljes — önfeláldozást kíván a missziós munka az ő munkásaitól! Kettő a mi kedves nővéreink közül már az életét is feláldozta a lelkek mentésének ebben a munkájában. Két szatmári irgalmas nővér sirja domborul már a paokingi temetőben. Sokszor szállt a lelkünk testvéri szeretete és imádsága ehhez a két sírhoz, meg azokhoz is, akik az ő munkájukat abban a messze-messze idegenben folytatják. Mennyi aggodalommal várjuk tudósításaikat ebben a háborús időben! Most ritkán jönnek ezek a tudósítások, légi postával. Még eddig megőrizte őket és árvaházuk sok kis lakóját a jó Isten minden nagyobb veszedelemtől. Bizonyára a paokingi két sír lakója tartja fölöttük védő karjait. — A jelenben 6 nővér működik a paokingi misszióban. Ma Magyaróvártól Sepsiszentgyörgyig, szép hazánk egész területén mindenütt ott van áldozatos munkáival a szatmári irgalmas

nővér. Budapest, Esztergom, Kalocsa, Székesfehérvár, Győr, Komárom, Miskolc, Léva, Rozsnyó, Ungvár, Munkács, Sátoraljujhely, a Székelyföld és még sok-sok kisebb-nagyobb község mind a magáénak mondja munkájukat. A jelenben összesen 77 fiókháza van a szatmári anyaháznak. A nővérek száma 1070, az ujoncnővéreké 85, a jelölteké 115.

Hogyan működtek nővéreink?

Hogy az 50-es években és a 60-as évek elején milyen szomorú állapotban volt az iskolaiügy Magyarország sok helyén, azt mutatja Haás Mihály szatmári püspöknek a budai M. Kir. Helytartótanácsához intézett egyik levele is. A többek között Ungvárról, tehát elég nagy, 8000 lakosú városról, azt mondja, hogy ott a négy osztályos fiúiskola sincs megszervezve, leányiskola pedig egyáltalában nem létezik. Csak alig néhány serdülő leányka részesül magánoktatásban, amennyiben ezeket tehetősebb szülei „jött-ment zsidó házitánítók által” taníttatják írni, olvasni.

Mikor pedig 1863-ban megalapítja a máramarosszigeti apácaiskolát, azt írja a M. Kir. Helytartótanácsnak: Máramaros egy kis ország, 200 négyzetmérföldnyi területtel és e nagy darab földön eddigelé csak Szigeten volt egy kis leánytanoda, melyben a növendékek gépiesen olvasni és némelyek írni is tanultak. Kiáltó szükség volt tehát, hogy ott korszerű leánytanoda és nevelőintézet állíttassék föl. Eddig egy magyarul nem tudó nő tanított ott. — Úgy látszik azonban, hogy a felsőbb hatóság nem látta nagyon szívesen az apácák térfoglalását a tanügy terén. Egy más alkalommal ugyanis panaszolja a M. Kir. Helytartótanácsnak: „Hat éve már, hogy a magyar cs. k. pénzügyi minisztériumot ostromlom és kérem, hogy a Suliguli-alapból, amelyet Ófelsége a máramarosi katolikus iskoláknak legkegyelmesebben átengedett, kapjon a máramarosszigeti apáciskola is, de mindig csak azt a választ nyerem: Die Angelegenheit ist in der Schwebe. . . . Pedig az évről-évről vizsgálatok felügyeletem alatt, teljes szigorúsággal folytak ott le s még az intézet ellenségei is meghajoltak a legfényesebb siker előtt.”

1876-ban pedig Császka Gy. szepesi püspök írja, amikor Lőcsén leánynevelő intézet vezetésére kéri nővéreinket: Egyházmegyém egész területén nem létezik az Egyház követelményeinek megfelelő s teljesen megbízható ilyen intézet, aminek szomorú következménye az, hogy a jobb katolikus családok idegen vallású iskolába és intézetekbe küldik leánygyermeküket.

Nővéreink tehát szinte az úttörés nehéz munkáját végzik az iskolákban, de ezt is nagy buzgalommal, teljes tehetségükkel. A kórházakban pedig szeretettel gyakorolják az irgalom cselekedeteit. Lássuk, hogyan ítélték meg működésüket azok, akik megismerték munkájukat és lelkületüket.

Simor J. győri püspök így ír Haás M. szatmári püspöknek: „A nővérek várakozásomon felül megfelelnek.” — A nővérek lelki igazgatója pedig ugyancsak Győrből ezt írja: „Püspök urunk nagyon meg van elégedve a nővérek szellemével, képzettségükkel és egész működésükkel.”

Bártfáról is beszámol a plébános (1863) nővéreink működéséről: „A nővérek dicséretesen és fáradhatatlan buzgalommal dolgoznak. Okosságuk, műveltségük egyre emeli az intézet jó hírét.”

A máramarosszigeti zárdaiskola védnökségét — Erzsébet királyné beleegyezésével — Mária Valéria főhercegnő vállalta el. — Ennek a városnak a közgyűlése a város polgári iskoláját is nővéreinkre akarja bízni, mert „az az iskola a vallási nevelést elhanyagolja és a tanítónő, aki benne működik, nem tud magyarul.” — Schlauch L. szatmári püspök írja azután a szigeti plébánosnak: „... egy nekünk halhatatlan szolgálatokat tevő rendről lévén szó... anyagi áldozatokkal is kész vagyok az apácákat istápolni.”

Dessewffy E. munkácsi plébános írja: „Bár mindenkor tiszteltem e szerzetet, de közelebbről most látom csak azt a lelkes késztséget, önmegtartóztatást, a legszükségesebbeket is nélkülözni kész, szinte teljesen igények nélkül való életet, amellyel a nővérek hivatásuk munkáit végzik.” — A városi tanács gyűlésén pedig a város egyik vezető, világi tagja „igen nagy elismeréssel és tisztelettel szolt a nővérekről, igazságosan előszámlálva a sok jót, ami működésük következtében a családok életére háramlik.”

1886-ban Novák Antal az iskoláknak a szatmári püspöktől megbízott felülvizsgálója, ezt a jelentést adta be a szatmári zárdaiskoláról: „A fegyelem kezelésében és fönntartásában az anyai szeretettel egyesített komoly elbánást és a hivatás buzgalomában önfeláldozó türelmet példaszerűnek nyilváníthatom. Kötelességemnek tartom bemutatni a tanulók statisztikáját: I. oszt. A) 88 tanuló

B) 82 „

II. oszt. 116 „

III.-IV. o. 135 „

... a megedzett emberi erőt is szinte felülmuló a kiváncsóság, hogy egy némelykor igen gyenge nővér 140, 130, 116 gyermeket rendszeresen oktasson és neveljen. Pedig csakugyan végzik ezt a munkát és teljesítik köteleiket úgy, hogy nem lehet ellenük kifogást tenni.”

Munkácson államasították az iskolákat, a nővéreknek tehát el kellett onnét jönniök. Ebből az alkalomból a város közönsége ír a polgármesternek a nővérek érdekében: „... „azt hisszük, nem szükséges azon köztudomású dolgot bizonyítanunk, hogy vallásfelekezeti különbség nélkül e városnak minden polgára azon meggyőződésben él, hogy az irgalmas nővérek városunkban a tanügy fejlesztése körül az 1859. évtől kezdve a mai napig (1887) a legtisztelteméltóbb érdemeket szerezték meg, hogy itt működésük egész ideje alatt a nőnevelést oly kitünően és az erkölcsösség és háziasság példaszerű fejlesztésével karöltve, oly páratlan jó eredménnyel eszközölték, hogy valóban a rajongásig megy az a szeretet, amellyel úgy a szülők, mint a tanítványok az irgalmas nővérek iránt a legnagyobb mértékben viseltetnek.”

Több nővérünk (Both Flóra, Balatoni Bota Klára stb.), a tanítás terén szerzett érdemeik elismeréséül, Ófelségétől aranykeresztet kaptak.

De nemcsak a vallás-erkölcsi nevelésben és a tudományok művelésében buzgókodtak nővéreink, hanem beállanak a nemzetnevelők sorába is.

1882-ben József főherceg kéri nővéreinket Alcsutra: „Népünknek nemzetien vallásos nevelését s ezáltal a hazának, a társadalomnak s a közművelődésnek javát s érdekeit saját kisebb körünkben is elő-

mozdítani óhajtván, nőmmel együtt elhatároztuk itt, Alcsuton, egy kisdédóvával egybekötött leánynépiszkolát állítani s annak vezetését apácákra bízni. Evégből bátorkodom Nagyméltóságodhoz azon szíves kérelmet intézni, vajjon a főpásztori fennhatósága alatt álló s országos elismerésnek és kedveltségnek örvendő szatmári anyaházból kaphatnánk-e megalapítandó intézetünk számára 3 nővért?”

1906-ban Károlyi Lajos gróf 2000 koronát adományoz az erdődi zárda kibővítéséhez s ezeket is írja: „... ismerve azon érdemeket, melyeket a Páli Szent Vincéről nevezett irgalmas nővérek intézete a népnevelés terén a hazafiasság, vallásosság és erényesség ápolásával szerzett, s tekintettel arra, miszerint intézetükben az uradalom alkalmazottainak leginkább idegen ajkú gyermekei is nemcsak kiválóan hazafias szellemben neveltetnek, ...”

1908-ban a szatmári kir. tanfelügyelőség ír Boromisza T. szatmári püspöknek: állítsanak az irgalmas nővérek Felsőbányán polgári iskolát „Felsőbányán erre fölöttébb nagy szükség van... nemzetiségi szempontból is fölötte kívánatosnak tartanám és igaz megnyugvással venném, ha az irgalmasnővérek intézete ilyen iskolával kiegészítették.”

1912-ben Balás Lajos, rozsnói püspök, a dobsinai iskolához kért nővéreket, de a tartományi főnöknő nem tudott adni. Így ír Boromisza T. püspöknek: „... legfőbb törekvésemről, hogy t. i. a vallás-erkölcsös és hazafias nevelés sikereivel dicsekedő és általam oly nagyon becsült és kedvelt szatmári apácákat nyerjem meg... végképen le kell mondanom.

Hogy anyaházunkban a román megszállás idején milyen szellemben működtek nővéreink, arra a legtalálhatóbb ítéletet maga az egyik román iskolalátogató mondta meg: Románul tanítanak, de magyar szellemben. — És így volt ez minden zárdánkban, amely idegen uralom alatt állott a megszállások 20 esztendeje alatt.

Amikor Máramaroszigeten állami leányközépiszkolát akartak állítani és egyesek aggódtak, hogy versenytársa lesz ez az iskola a zárda iskolájának, a szigeti plébános kijelentette: „Én nem félek attól, hogy ahol az apácák működnek, ők a versenyt, bárhonnan jön is az, ki ne állják.” — És az úgy is van, hogy akik a végtelenül tökéletes Uristenért dolgoznak, azok a lehető legtökéletesebben igyekeznek dolgozni.

Nővéreink működési körei.

Alapító püspök atyánk szándéka szerint mindjárt kezdetben vették nővéreink az úri leányok internátusát, a katonaleányok intézetét és a városi leányok iskoláját, majd a beteget is ápolták kórházukban. Ugyanezeket a munkaköröket töltötték be kezdetben a fiókházakban is.

Az elemi iskola fokozatosan bővült, az 1868. évi XXXVIII. t. c. értelmében 6 osztályos lett. — 1868-ban Novák Antal egyházmegyei tanfelügyelő sürgetésére megnyitották Szatmáron az el. isk. VII. osztályát is. A példát követték a fiókházak. Hogy elemi iskoláinkban a német és francia nyelvet is tanították, mégpedig behatóan, azt mutatják Novák Antal további szavai: „Az iskolában némely napon csakis a német vagy a francia nyelv használtassék társalkodási nyelvül. A bennlakó növendékek iskolájában eddig mindenki megtanult legalább németül.”

A szatmárnémeti polg. leányiskola 1890-ben nyílt meg. Ekkor ugyanis a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium elrendelte, hogy a 7 osztályos felső elemi iskolákat át kell alakítani polg. iskolákká, amelyekben „csakis felső nép- és polgári iskolai tanítónők működhetnek.”

Hogy pedig polgári iskoláink számára a tanítónők képzése biztosítva legyen, 1894-ben polg. isk. tanítónőképzt nyitott anyaházunk, váltakozó évfolyamokkal és — az iskola akkori szervezetének megfelelően — két szakkal: nyelv- és történettudományi és mennyiségtantermészettudományi szakkal. 1922-ben szűnt meg ez az iskolánk. A román iskolai rendszer ugyanis nem ismert polg. iskolákat, csupán 4 osztályú gimnáziumot és 8 osztályú liceumot (ez utóbbi a magyar rendszerű gimnáziumnak felel meg) és mindkettőhöz egyetemi végzettségű tanterőket kívánt.

Polg. iskoláink alakultak a következő helyeken: Máramarosziget, Székesfehérvár, Esztergom, Selmecebánya, Rozsnyó, Sátoraljujhely, Gyergyószentmiklós, Miskolc, Léva, Lócse, Rózsahegy, Jászberény, Gyulafehérvár. Ezek — három kivételével — ma is fennállnak. A lőcsei, rózsahegy és selmecebányai Csehszlovákia megalakulása után szűnt meg.

Az 1857-ben megnyílt szatmári tanítónőképző 1884-ben alakult 4 osztályossá.

Óvónőképzőnk kettő volt: Szatmárnémetiben és Esztergomban. Az előbbi a román uralom idején szűnt meg, az esztergomi pedig amiatt, hogy fenntartása, az egyre fokozódó kívánalmak miatt, igen sokba került.

1918-ban, közvetlenül a román uralom beállta előtt nyitotta meg anyaházunk első leánygimnáziumunkat.

Míg a román és cseh uralom alatt álló iskoláinkban leépítés folyik, addig anyaországi házaink lendülettel haladnak előre. 1922-ben Esztergomban, 1927-ben Miskolcon, 1934-ben Székesfehérváron tanítónőképzt, 1930-ban pedig Esztergomban leánygimnáziumot is nyitnak nővéreink.

A lévai kereskedelmi iskolánk a cseh uralom alatt megszűnt, de a Felvidék hazatérése után ismét megkezdte működését. Másik kereskedelmi iskolánk a legújabb időben alakult Rimaszombatban.

Ma, az ovodától kezdve föl a leánygimnáziumig és liceumig, sok-sok iskolában hintik a szatmári irgalmas nővérek a leánylélkekbe a vallás és erkölcs magvait, ültetgetik a tudomány szépségeit, hogy szilárd jellemű, szép női lelkeken segítsenek felépíteni a földön Isten országát és a haza szebb jövőjét.

Az iskola nevelő-tanító munkája mellett nővéreinknek második nagy munkaköre a betegápolás. A gyöngye, védelemre szoruló gyermek és a szenvedő beteg az, akinek leginkább szüksége van az önzetlen, irgalmas szeretetre. Hazánknak 17 kórházában állanak a betegek ágya mellett nővéreink. Kiképzésük ma már magasabb előképzettséget is kíván és rendszeresen folyik a Zöld-keresztes iskola és más tanfolyamok keretében. A román uralom ideje alatt a keleti és erdélyrészi területen román nyelven végeztek a betegápolók tanfolyamokat.

Hogy betegápoló nővéreink is mindig teljes lélekkel dolgoztak a jó Istentől számukra kijelölt munkakörben, azt a kórházakban működő orvosok, igazgatók nyilatkozatai bizonyítják és az a tény is, hogy

minden időben sokfelé kérték kórházakba nővéreinket. Kérik még ma is, annyira, hogy nem is tudunk a kéréseknek eleget tenni, bár nagy számmal képezzük folytonosan a jelölteket és újoncnővéreket. Az 1897-től 1913-ig terjedő időben 44 kórházba kívánták alkalmazni a szatmári irgalmas nővéreket, ezek közül 10-ben a világi ápolónőket akarták velük kicserélni. — A román uralom alatt, az idegen vallású, idegen nyelvű állam is több kórházában alkalmazta (Székelyudvarhely, Sepsiszentgyörgy, Brassó, Nagybánya) s a régi állami kórházakban megtartották őket, bár az állam nyelvét csak kevéssé beszélték. Mindez lelkiismeretes munkájuknak elismerése.

Páli Szent Vince szelleme: segíteni minden szenvedőn, minden rászoruló. A szatmári irgalmas nővér, ennek a szellemnek a munkása, felkarolja az élet sokféle szűkölködőjét mind.

Árva leányokat, az életben kifáradt, tehetetlen aggokat gondoz, az irgalomház lakóit gyámolítja. Megérti minden időben a korok lelkét, szociális feladatait. És azok szolgálatába mindig kész belépni, mégpedig egész szívvel, egész lélekkel. A Szívgyárdák, a Mária-kongregációk vezetésében ott állanak a hittanárok, a papi vezetők mellett. Az Oltáregylet és minden más vallásos egyesület zárdáinkban mindig pártoló otthonra talál. Az iskolába már nem járó leányokat Leányklubokba, Dolgozó Leányok egyesületébe tömörítik, hogy megtartsák őket azon az életúton, amelyen az iskola elindította. Patronage-egyesületekben a szegény cselédleányokat karolják fel; milyen áldás ez az egyesület, mennyi rossztól megóvjá és visszatartja a mindenkitől magukra hagyott cselédleányokat.

1917. óta ott találjuk a szatmári irgalmas nővéreket az egyetemi hallgatók sorában is. — Sőt ott látjuk őket legelsőeknek a román egyetemen is, hogy szinte emberfölötti munka árán, de megtarthassuk iskoláinkat és fenntarthatassuk azokban a magyar szellemet.

Résztvesznek nővéreink mindenütt a népművelés szép munkájában. Kultúrelőadásaikkal igyekeznek emelni az általános művelődés színvonalát. Általában, nincs az a vallásos (Actio Cat., missziók felkarolása stb.) és kulturális megmozdulás, amelyben részt ne vennének a jó Isten és a haza szeretetétől vezetett szatmári irgalmas nővérek.

Anyaházunk nővérei a román uralom idején fölkeresték a fogház előljáróságát is és írásbeli engedélyt kaptak a rabok látogatására. Micsoda testi-lelki nyomort lehetett ott enyhíteni! Kivitték, hogy vásár- és ünnepnapokon szent misét hallgassanak a rabok a fogház kápolnájában. Ők tartották nekik oktatást az evangéliumról, imádkoztak, énekeltek velük. Karácsonykor mindegyiknek szeretet-csomagot vittek. És mennyit tudnának mondani jóságukról azok a magyar rabok, akik a román uralom utolsó éveiben kerültek oda! Ma is állandóan látogatják a rabokat és igyekeznek a lelküket a jó Istenhez emelni.

Nincs zárdánk, ahol a szegények gondozását nem tekintenek elsőfokú feladatuknak a szatmári irgalmas nővérek. Hány szegény gyermeknek adtak a kezébe kenyeret iskoláik! Hány szegény betegnek adták vissza egészségét a gondos ápolással! Mennyi testi és lelki életet mentenek, amikor sorra járnak a falu, a város szegénylakásait! Mennyi szegény kap ételmezt, ruhát zárdáinkban még akkor is, amikor súlyos anyagi gondokkal küzdenek maguk is! Csak egy példát említünk.

A szatmári anyaház alapítványainak nagyrésztét hadikölcsönbe adta 1914-ben. Iskolái a román uralom alatt elnéptelenedtek, csak nagy áldozatok árán tudta azokat fenntartani. De még akkor is állandóan 30—40 családot részesített élelmiszer adományban, 7—10 fiúnak adott teljes élelmezést, azzal a kötelezettséggel, hogy a szent misénél segédkezzenek. Mindezt természetesen megteszi az anyaház most is és megtette 1914 előtt is.

Az anyaház nővérei vasárnapokon fölkeresik a kültelek szegény lakóit. Maguk köré gyűjtik a gyermekeket s míg azokat tanítják, átveszik az oktatást a szülők is. A legutóbbi, 1941. évi karácsony ünnepén 60 drb. ruhát, 13 pár cipőt, 100 élelmiszercsomagot, fát, lisztet osztottak ki közöttük. Mindezeket részben a zárda adta, részben jótékony egyesületektől, bankoktól, malmoktól, fetelepektől kérték össze a szegények irgalmas nővérei.

Az anyaház utat mutat s nyomában így folyik a munka a fiók-házakban is.

A román uralom ideje alatt alakult anyaházunk egyházi műhírnő intézete, amelynek művészi készítményeit minden messziről jött idegen is megcsodálja. Oly nagy számban kapja mindenfelől a rendeléseket, hogy nővér-munkásai alig győzik kielégíteni azokat.

A szatmári irgalmas nővérek ma a következő helyeken működnek: tanítanak 35 ovodában, 41 elemi iskolában, 12 polgári, 2 kereskedelmi, 1 ipariskolában, 4 liceum-tanítónőképzőben, 2 leánygimnáziumban; nevelik a leánykákat 16 internátusban. Egyéb működési helyeik: 4 aggménház, 1 úrinők otthona, 6 árvaház, 1 irgalomház (idiota gyermekek részére). Vezetik a háztartást 4 fiuinternátusban, 1 szerzetesi szemináriumban (Pannonhalma), 1 püspöki szemináriumban (Szatmárnémeti) és 1 főiskolai fiuinternátusban (Kolozsvár). Összes gondozottjaik száma a jelenben: 23.323.

Az elmúlt 100 év minden munkáját neked ajánljuk, Istenem! Te adtad hozzá a testi-lelki erőt, a hivatás nagy kegyelmét, legyen a Tiéd minden eredmény is! Csak arra kérünk, hogy az örök hazában add meg érte munkásaidnak az örök jutalmat!

1914.

Az 1914. évtől kezdve olyan jelentős események játszódtak le szerzeteskongregációnk életében, hogy azokra külön is ki kell térnünk. Szorososan összefügg ebben az időben a mi életünk hazánk életével. A haza fájdalma, gondja, vesztesége a miénk is.

Megkezdődött a szörnyű háború. Itthon pedig megkezdődött az aggodalmas, áldozatos élet. Erdély, Máramaros, Szatmár volt közel a harc-térhez. Nővéreink lelkesen készülnek a betegápolásra a sebesültek kórházaiban, vagy akár ki a harc-térre is.

Az anyaház 3 nagy iskolaépületét bocsájtja a katonai parancsnokság rendelkezésére. A betegszobák száma 58. A nővérek rendezik be azokat, tisztítják a kaszányákból hozott ágyakat, varrják a szükséges fehérműt.

A városban levő többi kórházakba is kérik nővéreinket: a vasúti internátusban, a Tanítók Házában, mindenütt nővéreink kötözgetik éjjel-nappal a hazáért kapott sebeket. Nemcsak a betegápolók, hanem a tanítónők is.

Ezrével osztják a harctérre induló katonáinknak az érmecskéket, imakönyveket. Hímezik a zászlókat. — Amikor galíciái és bukovinai menekültek jönnek Szatmárra, elszállásolásukból és ellátásukból a zárda is kiveszi a részét.

Október 2-án betörték az oroszok Máramaroszigetre. Egy nővé-
rünk sem menekült el onnét. A szegény nép, amely szintén ott maradt,
a ruhájukat csókolta, hogy nem hagyták el ők is a veszedelemben a
várost. Nővéreink segédkezése mellett operáltak a muszka orvosok, a
béke fehér galambjainak nevezték őket. Okt. 6-án kiverték Szigetről
a magyar csapatok az oroszokat. Az aradi tizenhárom visszaadta 1849-et.
— Éjjel 12 óra felé erős csöngetés a kórház kapuján. Remegve várják
a nővérek, ki lép be rajta. De aki belépett, annak ajkáról magyar szó
hangzott: „Dicsértessék a Jézus Krisztus, megérkeztünk mi, a magyar
huszárok.”

Az oroszok betörésének hírére anyaházunkban a tartományi fő-
nöknő úgy rendelkezik, hogy a fiatal nővérek Dunántúlra menjenek.
Ő maga azonban kijelenti: „Jöjjön bár az ellenség, én itt maradok az
anyaházban, amelynek kulcsait 18 évvel ezelőtt átvettem.” És az idősebb
nővérek is maradtak vele.

Jelöltjeinket egy évre hazaküldtük szülői házukhoz, mert az
anyaházban kellett a hely a sebesülteknek. Polgári és elemi iskolánk
váltakozva jött az előadásokra délelőtt és délután.

A katonai parancsnokság a harctérre is kérte nővéreinket, de
oda már nem mehettek, mert sokat foglaltak le a helybeli kórházak.
1917. ápr. 14-én délelőtt 11 órakor megkondult az anyaház három
harangja. Fél órán keresztül búcsúztak, mert kettőt közülük elvittek,
hogy ágyút öntsenek belőlük.

Az öröm sugara ragyogott be a háborús éjtszakába, amikor 1918
tavaszán megkötöttük a békét először Ukrajnával, azután Orosz-
szággal és Romániával. De annál szörnyűbb volt az ősz, amikor nyil-
vánvaló lett, hogy a 4 év minden kínos szenvedése, gyötrelme, áldozata
után nem a diadalmas béke jött, amit vártunk, hanem az elvesztett
háboru minden keserve.

Az események szörnyű forгатagában őrlődött a lelkünk: nov. 1-én
forradalom a fővárosban, nov. 2-án katonáink letették a fegyvert, nov.
6—12-én a csehek, horvátok, szerbek, románok betörnek, területeket
követelnek. Mint gyilkoló villámcsapás hasít bele a lelkekbe a gon-
dolat; ha csakugyan elveszik a románok a 23 megyét, amit követelnek,
akkor Szatmár is, az anyaházunk is az övék,

Aztán jött a kommunizmus. A gyötrelmek újabb ideje. Főbizalmik
tartanak előadásokat a zárdánkban: Le kell szedni az iskolák faláról
a keresztet, a szentképeket, hittanóra nem lesz. Tartományi főnöknőnk
azonban kimondja: „Nem veszünk le semmit s ha nem lesz az isko-
láknak vallásitanítás, a kápolnába jönnek a gyermekek oktatásra.”

A főbizalmi tovább rendelkezik. Minden szerzetesrendet fel-
osztatnak. Az iskolákat államosítják. Öltsenek a nővérek világi ruhát,
mert csak így alkalmazhatják őket világi tanerőkkül. — A kényszerítő
körülmények hatása alatt, csak hogy iskoláinkat megtarthassuk, 5 nő-
vérünk az anyaházban világi ruhában megy be az iskolába. A növen-
dékek a padokra borulva, hangosan zokogtak, amikor így meglátták őket.

A kommunizmus idejéből semmi hivatalos irat nem maradt levél-
tárunkban, mert a román megszállás első napjaiban a románok el-

vittek minden kommunista tartalmú írást. Csak évkönyveink jegyezték
fel az eseményeket.

Április második felében szinte percről-percre derült és borult fö-
löttünk az ég. De a pillanatnyi derü talán csak azért volt, hogy annál
sötétebb legyen a nyomban tornyosuló viharfelhő. — A székely csa-
patok letörték a kommunizmust, de nyomban bevonultak a román
csapatok.

A zokogó Erdély és a Felvidék sikoltása furódott bele a kegyetlen
trianoni végzésbe. Hazánk testével együtt feldarabolták szerzetünk testét
is. Három tartomány alakult belőle: a magyar, Esztergom központtal,
a csehszlovák, Rozsnyó székhellyel és a román, amelyhez tartozott
szatmári anyaházunk is. Nem panaszoljuk fel hosszasan a 20 évnek
sokszor el sem sírhatott, csak szivünkre hullott könnyeit. Frissek még
a sebek, a legkisebb érintésre is megsajognak. Hogy mennyit kellett
megalázódnunk, túrnunk, különösen a román területen, minden szün-
időt a nyelvi képzésre fordítanunk, miközben a Regát és Erdély leg-
eldugottabb falvaiban hónapokon át földes szobákban, világiak között
éltünk, hogy elvették iskoláink nyilvánossági jogát, idegen vizsgáztató
bizottságok itélkeztek növendékeink fölött, hogy a nekik fizetett magas
vizsgadíjak, a névelmezés, a másvallású tanulók kitiltása néptelenké-
tette iskoláinkat s csak a püspökség áldozatos támogatásával és meg-
feszített munkával sikerült fenntartani mégis intézményeinket a 20 éven
át: mindez még nagyon is ismeretes mindenki előtt.

„Nagy magyar télben picike tüzek” voltak az anyaországtól el-
szakított irgalmas nővérek, de hazaszeretettől izzó tüzek. Magyar tüzet
gyújtottak mindazokban, akik a körükbe jutottak. És egy napon aztán,
amikor ez a tűz nyiltan is felloboghatott, elégette a 20 év minden
keserű emlékét. — 1938-ban hazatért a Felvidék s vele az ott levő
zárdáink. 1939-ben ruszinszki házaink. És nekünk, itt Szatmáron, még
mindig várunk kellett.

1940.

Nyár van, szünidő az iskolákban. Feszült várakozás a lelkekben,
minden zárdánkban: most már Szatmárt, az anyaházat várják haza.
Lesik a rádió, az ujság minden szavát. — De még mennyivel inkább
lesi maga Szatmár! — Románia általános mozgósítást rendel el, a
magyar katonaság a határon áll. Egyházi műhímező intézetünkben nagy
a forgalom: fátyolokat, kötényeket hoznak, hogy ott kihímezzék. Mintát
is adnak hozzá, amely maga beszél. Ki nem mondott öröm ragyog
a szemekben. Senki sem szól, de mindnyájan megértik egymást.

Augusztus 30-án 40 órás szentségimádás a zárdánkban, úgy várjuk
a sorsdöntő bécsi határozatot. Délután 4 óra 15 perc. Zápor zuhog a
városra. Kisírta magát az utolsó felhő is fölöttünk... Jelez a rádió...
Hirdeti az új magyar határokat: Kelet, Erdély legnagyobb része
hazatér. — Tehát anyaházunk és 24 fiókháza ismét magyar. És amíg
az öröm könnyei reszketnek a szemekben és a szivekben, megjelenik
az égen a ragyogó szivárvány, mintha azt súgta volna a lelkünkbe:
Nem lesz többé rab ez a föld!

Izgalom, készüllet! Műhímező intézetünk éjjel-nappal munkában:
hímezik a magyar ruhákat, a zászlókat. — Előkerül a virágház falába
rejtett öntöttvas-címer. 20 évig nem látta a napvilágot. Szeptember 5-én
odakerül a házunk homlokzatára. Fölötte leng a 8 méteres lobogó. Két

Ezrével osztják a harctérre induló katonáinknak az érmecskéket, imakönyveket. Hímezik a zászlókat. — Amikor galíciai és bukovinai menekültek jönnek Szatmárra, elszállásolásukból és ellátásukból a zárda is kiveszi a részét.

Október 2-án betörték az oroszok Máramarosszigetre. Egy nővé-
rünk sem menekült el onnét. A szegény nép, amely szintén ott maradt,
a ruhájukat csókolta, hogy nem hagyták el ők is a veszedelemben a
várost. Nővéreink segédkezése mellett operáltak a muszka orvosok, a
béke fehér galambjainak nevezték őket. Okt. 6-án kiverték Szigetről
a magyar csapatok az oroszokat. Az aradi tizenhárom visszaadta 1849-et.
— Éjjel 12 óra felé erős csöngetés a kórház kapuján. Remegve várják
a nővérek, ki lép be rajta. De aki belépett, annak ajkáról magyar szó
hangzott: „Dicséretessék a Jézus Krisztus, megérkezünk mi, a magyar
huszárok.”

Az oroszok betörésének hírére anyaházunkban a tartományi fő-
nöknő úgy rendelkezik, hogy a fiatal nővérek Dunántúlra menjenek.
Ő maga azonban kijelenti: „Jöjjön bár az ellenség, én itt maradok az
anyaházban, amelynek kulcsait 18 évvel ezelőtt átvettem.” És az idősebb
nővérek is maradtak vele.

Jelöltjeinket egy évre hazaküldtük szülői házukhoz, mert az
anyaházban kellett a hely a sebesülteknek. Polgári és elemi iskolánk
váltakozva jött az előadásokra délelőtt és délután.

A katonai parancsnokság a harctérre is kérte nővéreinket, de
oda már nem mehettek, mert sokat foglaltak le a helybeli kórházak.
1917. ápr. 14-én délelőtt 11 órakor megkondult az anyaház három
harangja. Fél órán keresztül búcsúztak, mert kettőt közülük elvittek,
hogy ágyút öntsének belőlük.

Az öröm sugara ragyogott be a háborús éjtszakába, amikor 1918
tavaszán megkötöttük a békét először Ukrajnával, azután Oroszor-
szággal és Romániával. De annál szörnyűbb volt az ősz, amikor nyil-
vánvaló lett, hogy a 4 év minden kínos szenvedése, gyötrelme, áldozata
után nem a diadalmas béke jött, amit vártunk, hanem az elvesztett
háború minden keserve.

Az események szörnyű forgatagában őrlődött a lelkünk: nov. 1-én
forradalom a fővárosban, nov. 2-án katonáink letették a fegyvert, nov.
6—12-én a csehek, horvátok, szerbek, románok betörnek, területeket
követelnek. Mint gyilkoló villámcsapás hasít bele a lelkekbe a gon-
dolat; ha csakugyan elveszik a románok a 23 megyét, amit követelnek,
akkor Szatmár is, az anyaházunk is az övék,

Aztán jött a kommunizmus. A gyötrelmek újabb ideje. Főbizalmik
tartanak előadásokat a zárdánkban: Le kell szedni az iskolák faláról
a keresztet, a szentképeket, hittanóra nem lesz. Tartományi főnöknőnk
azonban kimondja: „Nem veszünk le semmit s ha nem lesz az isko-
láknak vallástanítás, a kápolnába jönnek a gyermekek oktatásra.”

A főbizalmi tovább rendelkezik. Minden szerzetesrendet fel-
osztatnak. Az iskolákat államosítják. Öltsenek a nővérek világi ruhát,
mert csak így alkalmazhatják őket világi tanerőkkül. — A kényszerítő
körülmények hatása alatt, csakhogy iskoláinkat megtarthassuk, 5 nő-
vérünk az anyaházban világi ruhában megy be az iskolába. A növen-
dékek a padokra borulva, hangosan zokogtak, amikor így meglátták őket.

A kommunizmus idejéből semmi hivatalos irat nem maradt levél-
tárunkban, mert a román megszállás első napjaiban a románok el-

vittek minden kommunista tartalmú írást. Csak évkönyveink jegyezték
fel az eseményeket.

Április második felében szinte percről-percre derült és borult fö-
löttünk az ég. De a pillanatnyi derü talán csak azért volt, hogy annál
sötétebb legyen a nyomban tornyosuló viharfelhő. — A székely csa-
patok letörték a kommunizmust, de nyomban bevonultak a román
csapatok.

A zokogó Erdély és a Felvidék sikoltása furódott bele a kegyetlen
trianoni végzésbe. Hazánk testével együtt feldarabolták szerzetünk testét
is. Három tartomány alakult belőle: a magyar, Esztergom központtal,
a csehszlovák, Rozsnyó székhellyel és a román, amelyhez tartozott
szatmári anyaházunk is. Nem panasoljuk fel hosszasan a 20 évnek
sokszor el sem sírhatott, csak szívünkre hullott könnyeit. Frissek még
a sebek, a legkisebb érintésre is megsajognak. Hogy mennyit kellett
megalázódnunk, túrnunk, különösen a román területen, minden szün-
időt a nyelvi képzésre fordítanunk, miközben a Regát és Erdély leg-
eldugottabb falvaiban hónapokon át földes szobákban, világiak között
éltünk, hogy elvették iskoláink nyilvánossági jogát, idegen vizsgáztató
bizottságok ítélkeztek növendékeink fölött, hogy a nekik fizetett magas
vizsgadíjak, a névelemzés, a másvallású tanulók kitiltása néptelenekké
tette iskoláinkat s csak a püspökség áldozatos támogatásával és meg-
feszített munkával sikerült fenntartani mégis intézményeinket a 20 éven
át: mindez még nagyon is ismeretes mindenki előtt.

„Nagy magyar téiben picike tüzek” voltak az anyaországtól el-
szakított irgalmas nővérek, de hazaszeretettől izzó tüzek. Magyar tüzet
gyújtottak mindazokban, akik a körükbe jutottak. És egy napon aztán,
amikor ez a tűz nyiltan is felloboghatott, elégette a 20 év minden
keserű emlékét. — 1938-ban hazatért a Felvidék s vele az ott levő
zárdáink. 1939-ben ruszinszkoói házaink. És nekünk, itt Szatmáron, még
mindig várnunk kellett.

1940.

Nyár van, szünidő az iskolákban. Feszült várakozás a lelkekben,
minden zárdánkban: most már Szatmárt, az anyaházat várják haza.
Lesik a rádió, az ujság minden szavát. — De még mennyivel inkább
lesik maga Szatmár! — Románia általános mozgósítást rendel el, a
magyar katonaság a határon áll. Egyházi műhímező intézetünkben nagy
a forgalom: fátolokat, kötényeket hoznak, hogy ott kihímezzék. Mintát
is adnak hozzá, amely maga beszél. Ki nem mondott öröm ragyog
a szemekben. Senki sem szól, de mindnyájan megértik egymást.

Augusztus 30-án 40 órás szentségimádás a zárdánkban, úgy várjuk
a sorsdöntő bécsi határozatot. Délután 4 óra 15 perc. Zápor zuhog a
városra. Kisírta magát az utolsó felhő is fölöttünk... Jelez a rádió...
Hirdeti az új magyar határokat: Kelet, Erdély legnagyobb része
hazatér. — Tehát anyaházunk és 24 fiókháza ismét magyar. És amíg
az öröm könnyei reszketnek a szemekben és a szivekben, megjelenik
az égen a ragyogó szívárvány, mintha azt súgta volna a lelkünkbe:
Nem lesz többé rab ez a föld!

Izgalom, készüllet! Műhímező intézetünk éjjel-nappal munkában:
hímezik a magyar ruhákat, a zászlókat. — Előkerül a virágház falába
rejtett öntöttvas-címer. 20 évig nem látta a napvilágot. Szeptember 5-én
odakerül a házunk homlokzatára. Fölötte leng a 8 méteres lobogó. Két

éve elkészült már ez a zászló, hiszen olyan biztosan vártuk ezt a hazatérést!

Szeptember 5! Soha ki nem törli a szatmáriak szívéből az idő ennek a napnak az emlékét. Jönnek a magyar honvédek! Az egész város kint van a főtéren. Nevet a napsugár, nevet a szebbnél-szebb magyar ruha, a piros-fehér-zöld lobogók tömege, nevetett a boldogság minden könnyes magyar szemben. Éljenzés, virágszórás, vonulnak a magyar honvédek. Meddig kellett várnunk! Pontosan 12 órakor megkondul a város minden harangja, jön a Főméltóságú Kormányzó Úr. Most még a nagy harang mély szavában is mélyeséges boldogság zúg s amint a többi harang csengő szava egybeolvad vele, mintha a sok ezer magyar szív összhangos örömét énekelnék!

Bár az előzetesen összeállított terv szerint anyaházunk épületeibe nem szállásoltak katonákat, mégis, úgy látszik nem volt elég az előkészített hely, mert a pécsi tüzezerred egy csapata hozzánk jött lakást kérni. Hogyne adnánk! Kész örömmel! És a lelkünknek 20 évig börtönbe zárt öröme most mind felszabadult és kitört a vendéglátás kedves munkájában. — És hogy „felszabadítóink” megéreztek vendégszeretetünkben a felszabadult magyarok tüzesen magyar szívének hálás boldogságát, azt bizonyítják azok a kedves sorok, amelyek időnkint most is eljönnek hozzánk tőlük a messze Dunántúlról, a Délvidékről s most, ki tudja, melyik háborús frontról (mert csak a tábori posta száma van a lapon), hogy tudósítsanak bennünket a „mi honvédeink” életének útjairól. — Az emlékkép, amelyet elbúcsúzásuk alkalmával adtak nekünk, ott függ most is a nagy zárda-ebédlő főfalán és rajta a felírás:

A soha el nem felejthető kedves fogadtatás emlékére,
Szatmárnémeti visszatérésének napján
a pécsi IV. gépvontatású közepes tarackos tüzezerosztály.

Napokig ünnepelt Szatmárnémeti. De végre is meg kellett kezdeni a komoly munkát. — Szept. 16-án iskolaügyi tanácskozás folyt le a város háza nagytermében, vitéz Bajor Ferenc tábornok úr, a város katonai parancsnokának vezetésével. A parancsnokság két tanügyi előadója is jelen volt. Megállapítják, milyen iskolatípusok fognak működni a városban a jövőben.

Anyaházunk iskolái közül megmaradt: a leánygimnázium, a tanítónőképző (liceum), az elemi iskolák, az ovoda. Polg. iskolánkat, amely 1890-ben alakult, a román uralom idején pedig leánygimnáziumunkhoz csatlakozott és mint annak magyar tagozata működött 1940-ig: most szintén vissza akartuk állítani összes osztályaival. A két tanügyi előadó úr azonban csak az I. osztály megnyitását engedélyezte, a nagymélt. Vallás- és Közokt. Min. Úr rendeletei alapján. Azóta iskolánk fokozatosan fejlődik.

Még mindig ünnep az élete „hazatért” anyaházunknak. Az otthon meleg érzéseitől áthatott ünnep. 100 éves jubileumunk Te Deum-ja még forróbb hálával emelkedik az égbe, hogy itthon énekelhetjük azt.

Csak egy könnyes fohász vegyül még ebbe a Te Deum-ba. Fiókházaink közül Gyulafehérvár román területen maradt, Szlovákia területén maradt házaink pedig külön tartományra alakultak. Értük hull az a könnyünk, amely az öröm és hála zengő énekébe a bánatnak egy árnyát vegyíti. Most, amikor belépünk szerzetünk életének második évszázadába, legbuzgóbb imádságunk azért száll az égbe, hogy a mindenható, jóságos Úristen adja meg mielőbb édes hazánknak és vele szerzetünknek is a teljes egységet!

Agnes de ...

Dr. Tihanyi Béla. Első Kat. Főigazgató.

A Kat. Tanügyi-Főigazgatóság 741/1941—42. E. számú rendeletével intézetünket a Katolikus Iskolai Főhatóság vezetése alá rendelte.

Ez a bekapcsolás őszinte örömmel töltötte el az igazgató és a tanári testület szívet.

21 év óta vágyódtunk nemes, megértő, bennünket útbaigazító vezetés után és ezt meg is kaptuk 1940. szept. 5-én, amikor a jó Isten a rég-óhajtott hazát visszaadta nekünk. 1940. év decemberében érkezett hozzánk az első magyar tankerületi főigazgató: Gáspár Gyula. 10 hónapon keresztül közvetlenül vezette intézetünket s megértő, türelmes jósággal segített keresztül az első nehézségeken. Nagy jóságát hálával zárjuk magyar szívünkbe.

1941. szeptembere újabb örömet hozott számunkra, mert bekapcsolódhattunk abba a körbe, amely elsősorban van hivatva, hogy jóakarátának melegítő, világító sugaraít hatékonyan árássa a katolikus intézetekre.

Köszöntjük mély tisztelettel Kürti Menyhért dr. Elnök-Főigazgató Urunkat és dr. Tihanyi Béla, első magyar. Katolikus Főigazgatónkat.

Tihanyi Béla dr. főigazgató meleg hangon köszöntött be hozzánk, amikor azt ígérte, hogy iskolánkat nemes munkájában a legjobb akarattal támogatja.

Minden intézkedése, rendelete valóban erről tanuskodott, de legfőbb nyesebb bizonyítékát együttérző, jóakarátú vezetésének akkor adta, amikor március hónapban 1 héti tartó személyes látogatásával tüntette ki intézetünket.

Nemes lelkének egész gazdagságát, széleskörű tapasztalatait igyekezett rendelkezésükre bocsátani. A tanárok, mint szomszéd föld a vizet, úgy szívták magukba szeretettől átítatott céltudatos útmutatásait. Irányelve: nevelni öntudattal rendelkező értékes, a hazáért minden áldozatra kész magyar leányokat.

A mai nehéz, viharos időkben mi a felszabadulás boldogságával ígérjük, hogy Főigazgató urunk irányítása mellett lankadatlan kitartással, az igazi nemzetnevelők acélos hitével fogunk tovább dolgozni a szebb magyar jövőért.

I.

Iskolánk multja.

Gimnáziumunk 1918. szeptemberében nyílt meg 86 tanulóval, I. és V. osztállyal.

Első főigazgatója: Géresi Károly volt.

1919. május 3-tól, 1940. aug. 30-ig, a bécsi döntésig román főigazgatók irányították az iskola életét, felhasználva minden alkalmat, hogy azt életképtelenné tegyék. Kiltitják intézetünkben a másvallású tanulókat, megvonják a magántanulók felvételének jogát. 1922-ben még megengedték az első és egyben utolsó érettségi vizsgálatot az intézet tanáraival, de román kiküldött elnökléte alatt. 1923 februárjában már a nyilvánossági jogtól is megfosztották az intézetet. Ugyanebben az évben köszönt le az intézet első igazgatója: Tóth Mike, a 86 éves országhírű tudós. Új igazgató Lőrincz Lajos dr. lett, aki fiatalos energiával vette fel a harcot a román elnyomatással szemben, de hasztalan. Az intézetre erőszakolják a

román tagozat felállítását. A rendi előjáróság biztosítani akarta a növendékek vallásos és magyaros szellemét — azért vállalta sok lelki tusakodás után a román tanítási nyelv bevezetését az első osztályba. A növendékek száma évről évre kevesbedett a következő okokból:

1. Másvallású tanulót — még ha magyar gör. katolikusnak is vallotta magát — nem lehetett felvenni.
2. Névelemzéssel minden idegen hangzású nevű tanulót kitiltottak.
3. A szülők óhajtották, hogy gyermekeik tanuljanak románul.
4. A közoktatásügyi miniszter megígérte a nyilvánossági jog visszadását, ha az I. osztályba bevezetjük a román tanítási nyelvet.

1926-ig növendékeinknek az állami fiugimnáziumban, idegen tanárok előtt és magas vizsgadíj mellett kellett vizsgáznunk. — Ettől az időponttól kezdve tanulóink saját tanáraik előtt vizsgázhattak, de miniszteri kiküldött jelenlétében. 1926. szeptemberében a polgári iskola beleolvadt a gimnáziumba, mint annak magyar tagozata, de ide csak a kimondottan magyar anyanyelvűek és magyaros hangzású nevek iratkozhattak be, azért fenntartása nagy anyagi áldozatot követelt a rendtől, mivel voltak évek, hogy egy-egy osztályban mindössze 6—10 növendék volt. 1928/29. iskolai évben a nyolc osztályú gimnáziumot hét osztályúra változtatták.

1928 óta iskolai anyakönyveinket a helybeli állami leánygimnáziumnak kellett átadni megőrzés végett.

A nyilvánossági jogot az alsó tagozat 1931 március 31-én, a felső tagozat 1932 január 11-én kapta vissza.

A rosszakarat, a megsemmisíteni való vágy azonban nem maradt el a román főigazgatók részéről, akik évente 7—8-szor is megtiszteltek bennünket látogatásaikkal, hogy az irredenta szellemet kikutathassák és így intézetünket becsukhassák.

Végre 1940 aug. 30.-án bilincseink meglazultak és ugyanazon év szeptember 5-én végleg lehulltak, amikor városunkba vonultak a régvárt és határtalan örömmel fogadott vitéz honvédeink.

Örömünkbe azonban öröm is vegyült; Lőrincz Lajos dr., aki 17 évig vezette sok áldozattal gimnáziumunkat és felvirágoztatására mindent elkövetett, elhagyta intézetünket, átvette a helybeli kir. kat. fiugimnázium vezetését.

Egy évig Popovics M. Ancilla mint helyettes igazgató vezette az intézetet. 1941. dec. 20-án az Egyházmegyei Főhatóság a fenntartó előterjesztésére igazgatónak nevezte ki 3686/1941. számú leiratával. Ugyanezen alkalommal a polgári iskola is külön igazgatót kapott Agárdy M. Alda tanárnő személyében. A polgári iskola ugyanis a felszabadulás első évében csak az I. osztályal nyilhatott meg és a gimnázium igazgatása alatt maradt 1941 dec. 20-ig.

A két iskola közös épületben fejt ki nemzetnevelő munkáját, a felszabadulás boldogságával dolgozva a szebb, magyar jövő kiépítésén.

II.

A tanév története.

1. **Az iskolai év lefolyása.** Hálátelt szívvvel, égbeszálló imával indítottuk meg az 1941/42. iskolai évet az aug. 24-én megtartott alakuló értekezlettel.

Ugyancsak még augusztusban folytattuk le 25-én a javítóvizsgálatokat, 26—27-én a pótbéiratásokat és 28-án a magánvizsgálatokat.

A rendkívüli évnnyitás a Nagyméltóságú Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter 69.637/1941. V. I. számú rendeletén alapszik, amely a Keleti és Erdélyrészi tanárokat nemzetismereti tanfolyamra hívta szeptember 1—15 között. A tanárok határtalan lelkesedéssel vettek részt az átképző előadásokon és szívből, lélekben, értelemben gazdagodva tértek onnan vissza. Hálás köszönetet mondunk mindazoknak, akik ezt a tanfolyamot megrendezték, tudásukat és lelküket osztották meg velünk, de különösen hódolatos köszöneünket fejezzük ki a Nagyméltóságú Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter Urnak, aki a tanfolyamon való részvételt anyagi támogatással is előmozdította.

A tanévet ünnepélyes keretek között szept. 22-én Veni Sancte-val kezdtük meg.

A decemberi magánvizsgálatokat 15—16—17-én, a májusit 4—5—6-án a júniusit 11—12—13-án folytattuk le. A VIII. osztály összefoglalásai május 11—12—13-án voltak. Az érettségi vizsgálatot 8—9-én tartottuk meg. I—VII. osztályokban az összefoglalások június 15—16—17-én voltak.

Az iskolai évet június 18-án évről évre ünnepélyes és 19-én Te Deum-mal fejeztük be.

A rendtartási szünetnapokon kívül még február 3-tól február 10-ig tartottunk — a Kat. Tanügyi Főigazgatóság általános rendeletére — szünetet.

2. **Változások a tanári testületben.** A rendi előjáróság Ádám M. Honoráta tanárnőt a gyergyószentmiklósi róm. kat. polg. iskolába helyezte át. A kiváló egyéniség, nagyszerű pedagógus és szeretett kartárs távozását őszintén sajnáltuk.

Gyertyószentmiklós kapta meg Teleky M. Desidéria a kézimunka és háztartás tanárnőjét is. A gyermekek lelkületét megérintő és szeretettel vezető, csendes, szerény, de szép eredménnyel működő nevelő. Kedves, közvetlen egyénisége soká fog hiányozni körünkől.

Búcsút kellett még vennünk Málasi M. Chrysola az ének és zene tanárnőjétől is, akinek nagy szaktudása, lelkiismeretes alaposága úgy a tanításban, mint a nevelésben szinte pótolhatatlan őr hagyott. Szeretettel méltó, finom egyénisége mélyen vésődött úgy a tanárok, mint a növendékek lelkébe. Tanítónőképző intézetünk értékes tagot nyert vele.

Tanítónőképzői rendes tanárok lettek még Baumgartner M. Celestin és Lőrincz M. Augusztina is. Előbbi komoly munkásságot fejtett ki abban a pár évben, amelyet gimnáziumunkban töltött. Szeretettünk kíséri új munkakörébe. Lőrincz M. Augusztina nem szakadt el tőlünk egészen, mert óraadó tanárunk maradt és így szolgálatrakész tevékenységét a jövőben is érezhetjük.

Stepán Margit a testgyakorlás ideiglenes tanárnője is elvált intézetünkől. Rövid ideig tartó működésében példás buzgóságot fejtett ki. Tanárok és növendékek egyaránt fájlalták, hogy szeretettel méltó egyéniségétől oly hamar búcsút kellett venniük.

Az eltávozottak helyét új tanárokkal töltötte be a rendi előjáróság. Esztergomból hozzánk helyezte: Máté M. Benedicta fizika-kémia és Földesi M. Eszter magyar-latin szakos tanárokat. Drágus M. Chrystéta nővér átvette a kézimunka, Kocsis M. Antida a latin és román nyelv tanítását egyes osztályokban. A testnevelés tanítására a fentartó Medveczky Lajosné Sopronfalvy Mária tanárnőt nevezte ki.

A tanári kar egészségi állapota az egész év folyamán kifogástalan volt.

3. **Tanári értekezletek.** Az iskola tanulmányi és folyó ügyeinek megbeszélésére egy alakuló, 2 módszeres, 2 nevelési tárgyú, 2 ellenőrző, 2 osztályozó, 1 tankönyvmegállapító, egy VIII. osztályozó, 1 érettségi előkészítő, 1 érettségi dolgozatokat elbíró, 1 tandíjmentességi, 1. tankönyvmegállapító és 1 évszáró, összesen 16 tanári értekezletet tartottunk.

Módszeres értekezleteink közül az elsőt október 24-én tartottuk meg. Ez alkalommal Máté M. Benedicta az óravázlatokról tartott értékes előadást. A másodikon, febr. 18-án igazgató a dolgozatokról felvett részletes és szakszerű bírálatok keretében irányította kartársai figyelmét az írásbeli feladatok nevelő értékére. Tempfli M. Tarsitia tanárnő a „Személyi lapok kitöltéséről” tartott hasznos szép előadást. Dec. 19-én az I. nevelési tárgyú értekezleten Agárdy M. Alda nővér Mussolini: „Az élet küldetés” címmel olvasta fel tartalmas értekezletét, a II.-on Korlát Ferenc dr. „A koncentrikus vallásos nevelés”-ben mutatott arra, hogyan lehet minden tárgyban meglátni az Istent.

4. **Tanulmányi előmenetel.** Oktatómunkánkat az 1941/42. iskolai évben a m. kir. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úr 1941. május hó 31-én kelt 55.054/1941. V. ü. o. számú rendelete szabályozta.

E rendelet a visszacsatolt keleti és erdélyi részek gimnáziumi oktatásának irányítójává a 109.646/1938. IX. számú rendelettel készített óratervet hozta érvénybe a következő kivétellel a leánygimnáziumokra vonatkozóan:

a) »A német nyelvből a gimnázium VI.—VIII. osztályában folytatólagosan eggyel alacsonyabb osztály tantervi anyagát kell feldolgozni mint az anyaországi területen. Ezeknek az osztályoknak növendékei ilyen módon folytatják és fejezzik be gimnáziumi német nyelvi tanulmányaikat.

A leánygimnázium II. osztályában az I.—II. osztály tantervi anyagát kell feldolgozni, főképen a nyelvtant.

A III.—VIII. osztályu leánygimnáziumi tanulók a fiuk számára megszabott módon folytatják és fejezik be tanulmányaikat.

b) A román nyelvi beszélgetések továbbra is megmaradnak az alábbi módon.

Azokban a gimnáziumokban és leánygimnáziumokban, ahol az V. osztályban a román nyelv mint második élő idegen nyelv akár kötelezően; akár szabadon választott tantárgyként nyer bevezetést, a román nyelvi beszélgetéseket az I.—IV. és VI. VIII. osztályban heti 2 órában meg kell tartani.

A román nyelvnek mint rendes tantárgynak a felsőbb osztályokban való fokozatos bevezetésével a felső osztályokban a román nyelvi beszélgetések fokozatosan megszűnnek.

Azokban a gimnáziumokban és leánygimnáziumokban, ahol a román nyelv a felső osztályokban nem nyer bevezetést, a román nyelvi beszélgetések továbbra is megmaradnak.

A román nyelvi beszélgetések megtartása végett a latin nyelv óraszámát valamennyi osztályban — kivéve azokat a felső osztályokat, ahol a román nyelv már bevezetést nyert — heti egy órával csökkenteni kell.

Tanító-nevelő munkánkban arra törekedtünk, hogy kötelességtudó, jellemes, áldozatos egyéneket neveljünk, a hazának. — A felszabadulás lelkesített ebben az évben is tanárt és tanítványt egyaránt.

A tanítási anyagot az iskolai év megrövidülése dacára is minden osztályban elvégeztük.

A tanítási módszer tökéletesítését szolgálták a továbbképző tanfolyamok. A már említett nemzetnevelési tanfolyamon kívül nov. 21.—22. napján méltóságos Gáspár Gyula tankerületi királyi főigazgató rendezett igen értékes tanfolyamot a tankerületében levő közép- és középfokú iskolák igazgatóinak és igazgatóhelyetteseinek. — Fáradtságos áldozatos munkájáért ezúton is hálás köszönetet mondunk.

Nagy gondot fordítottunk a szemléltető oktatásra. Módot nyújtottak erre jól felszerelt természetrajzi és fizikai szertáraink, vetítógépünk, kirándulások, iskolakertünk, a folyósokon és a kézimunkateremben felfüggesztett történelmi, művészettörténelmi, földrajzi szemléltető képek és a magyaros himzések szemléltető rajzai.

A tanulmányi eredményekről a statisztikai rész nyújt áttekintő képet.

5. **Nyelvvédelem.** Nyelvben él a nemzet! — mondotta Kazinczy Ferenc. Ennek igazságára és a nemzetre kiható súlyára megtanított 22 éves elszakíttóságunk. Az erőszak minden utat-módot felhasznált, hogy édes anyanyelvünk használatától eltiltson. — De a lefojtott szónál erősebb a jaj és mi szívünkbe zártuk Erdély nagy költőjének, Reményik Sándornak gondolatát: »ugy beszéljen ma kiki magyarul, mintha imádkozna« — Mert: »a nyelv ma nektek végső menedéktek« — most, hogy drága magyar nyelvünkön tanulhatunk és taníthatunk, hogyne tennénk meg mindent ennek szépségéért, tisztaságáért.

Minden tanár szoktatja a növendékeket a helyes, magyaros, szabatos beszédre. De főleg a magyar szakosok feladata, a hiányokat pótolni és a növendékek szívébe felkelteni a nagy örömet és magyar lelkesedést, hogy magyarul tanulhatnak.

Az élet nemcsak lelkesedés, de tett is — ezért tenni akartunk ezen a téren is. A nyelvtanítást még azokba az osztályokba is bevezettük, ahol a tanterv nem írja elő. A Pintér féle Magyar nyelvvédőkönvet segédkönyvül használták. Az iskolát elhagyó VIII. o. számára hetenkint egy óra többlet volt a nyelvtani és stilisztikai anyag pótlására. Minden magyar óra verssel kezdődött, hogy tanítványaink megszokják a szép stílust, szókincsük gyarapodjék és megtanulják a hangsúlyos szép beszédet.

Maguk között feljegyezték a nyelvhelyességi vétségeket és minden héten az egyik magyar órán felolvasták. Volt csodálkozás! Ezt én mondtam? Nem is vettem észre! Törekvés cél: ki vett észre legtöbbet, ki mondott legkevesebbet? — Az önképzőkör is segített ebben a munkában. A dolgozatok bírálatánál a nyelvhelyességi hibákról beszéltünk legelőször.

E munkát magyar nyelv és hazaszeretettel, az édes magyar nyelvet szabadon beszélhetők boldogságával végeztük.

Lelkünkben élt a sötét mult, igazolta Kölcsey intelmét: »Meleg szeretettel függj a hon nyelvén.« — A haza, nemzet, nyelv egymástól elválaszthatatlanok. —

6. **Ismeretterjesztő előadások.** Növendékeinknek számos alkalmat nyújtottunk arra, hogy ismereteiket az iskolán kívül is gyarapíthassák.

A következő előadásokra kísértük el őket: Nov. 9-én a kir. kat. fiugimnázium Mária kongregációjának »Szent Imre« ünnepségére és dec. 18-án ugyancsak a gimnázium karácsonyi pásztorjátékára. Megnézték a következő színelőadásokat: A cigány (Szigligetitől.) Az ember tragédiája, —

Mosoly országa, és a következő mozgófilmeket: Az ifju Edison élete, — Őz csodák csodája, A déli hadjárat, Erdély tájszépségei, Krisztus Páris vadonában, Stukák, Finnország, A keleti csata, Pinocchio. —

7. Érintkezés a szülőkkel. Rendtartásunk megkívánja, hogy a szülői házat a gimnázium törekvéseivel összhangzatos magatartásra és nevelő tevékenységre ösztönözzük. Az iskola fáradozása sokszor marad kellő eredmény nélkül, aminek magyarázata, hogy a szülői ház egyre nagyobb mértékben hárítja a nevelés és tanítás gondját az iskolára. — Kevés szülő van, aki rendszeresen érdeklődik gyermeke előmenetele felől, rendszerint csak az ellenőrző és osztályozó értekezletek előtt keresik fel tömegesen a szaktanárokat, holott sokkal célszerűbb lenne, ha konferenciák után azonnal gondoskodnának megfelelő módszerekkel az osztályfőnökökkel való megbeszélés alapján, hogyan lehetne nagyobb eredményre szert tenni.

Az iskola részéről a közös munkát szolgálták a fogadóórák és szülői értekezletek. Fogadóórát minden héten kedden tartottunk. A tanárok készségesen támogatták a szülőket tanácsaikkal. — Igazgató irodája is mindig nyitva állott a szülők fogadására.

Szülői értekezletet kettőt rendeztünk: — November 13-án és március 24-én. Mindkét alkalommal az igazgató intézett beszédet a szülőkhöz. Első alkalommal behatóan ismertette a Rendtartás szülőket érintő pontjait és beszélt a család szerepéről a nevelésben, a másodikon az „Ifjusági Vöröskereszt” intézményét ismertette és az akarat nevelésének fontosságára hívta fel a szülők figyelmét. Utána a szülők és tanárok közös megbeszélése következett.

8. Hivatalos látogatások. Október 28-án, Dr. Szőnyi Sándor miniszteri osztálytanácsos végzett rövid látogatást intézetünkben. Megtekintette az épületet, kertet, templomot és egy egészségügyi, egy testnevelési órán vett részt.

Felszabadulásunk óta az első hosszabb hivatalos látogatást Tihanyi Béla dr. katolikus tanügyi főigazgató végezte márc. 2—9.-e között. Minden osztályt és minden tanárt meglátogatott, megvizsgálta az irodai ügymenetet és az iskolával kapcsolatos internátust is. Tapasztalatairól, értekezleten számolt be. Finom és pedagógiai ismeretekkel gazdagító látogatása alkalomával újra átértéztük a nagy boldogságot és kulturális értéket, amit édes Hazánkhoz visszatérve kaptunk. Jóindulatú irányításáért hálás köszönetünket fejezzük ki.

A júniusi érettségi vizsgálaton Gáspár Gyula tankerületi kir. főigazgató úr elnökölt, ugyancsak ő elnökölt a júniusi magánvizsgálatokon is. A decemberi és májusi magánvizsgálatot az igazgató folytatta le.

9. Vallásos nevelés. Szeptember 22-én a Szentlélek segítségül hívása mellett kezdtük meg az iskolaévet. Dr. Korlát Ferenc hittanár az isteni gyermek példájára hívta fel növendégeink figyelmét, buzdította őket, hogy növekedjenek ez évben nemcsak bölcsességben, hanem kedvességben is Isten és az emberek előtt, Ezt a vallásos öntudatot a haza is megköveteli tőlünk, mert Széchenyi mintájára így leszünk igazán hasznos polgárai. Örömmel kell megállapítanunk év végén, hogy ezen programot sikerült megvalósítanunk a növendékek legnagyobb részénél. Kiváló segítőeszköz a lelkigyakorlat volt, melyet az eddigi szokástól eltérőleg mindjárt az év elején tartottak P. Gausz S. J. közismert leány-lelkivezér és könyvíró a nagyobb- és Franzen Károly hitoktató, megnyerő modorban a kisebb leányok számára. Ezúton is köszönetet mondunk nekik eredményes és áldásos munkájukért.

A növéreik és hittanárok az év folyamán sokszor visszatértek a lelkigyakorlatos jóföltételekre és buzgólkodtak azoknak betartásáért.

Növendégeink vasár- és ünnepnapokon a most már gyönyörűen kifestett és télen fűtött zárdatemplomban hallgattak közösen szentmisét és exhortációt. A szentmise alatt nép vagy gregorián énekeket énekelnek és énekes miséken mindnyájan felelnek a misézőnek. Az őszi és tavaszi időszakban hétköznapokon is közösen vesznek részt a szentmisén a tanítás megkezdése előtt. Többen voltak olyanok, akik a legnagyobb téli hidegben is hűségesen eljártak mindennap a szentmisére és szentáldozáshoz. — A szentáldozáshoz minden első pénteken közösen járultak növendégeink, engesztelésül az isteni Szív iránt. Az idei évben meghonosult a papok szombatjának szokása is, hogy az első pénteket követő szombaton szentáldozásukat és minden jócselekedetük értékét a papi hivatásokért ajánlják fel a jó Istennek. A vasárnaponként szentáldozáshoz járulók száma is emelkedett az idén, szintúgy a napi áldozóké.

Nagy lendületet vett a missziós élet. Még az év elején megalakult a Hitterjesztés társulata 145 taggal és a Szent Péter társulat 88 taggal. Kellő magyarázat után nagyon szívesen vállalták az imát és tagsági díjakat is. Május végéig begyűlt a tagsági díjból 363 pengő, úgy hogy vállalni mertük a tanítónőképzővel együtt egy benszülőtt kispap nevelését is. Nagy örömeinkre szolgált, amikor megkaptuk Mandzsukuoból a Hsin-kingi szemináriumtól Ho Pál I. éves teologus kínai benszülőtt kispapnak a fényképét és köszönő levelét. Minden növendéknek volt alkalma olvasni a missziós folyóiratot és négy vetített képes előadás is volt év közben a hithirdetők életéből, hogy ez a nagy, lelkesítő apostoli gondolat állandóan éljen a lelkekben.

A Szűz Anya tiszteletére az idén alakítottuk meg a Kongregáció mellett a rózsafűzér társulatot. Alig maradt ki valaki az önkéntes jelentkezésből s szívesen vállalták a napi egytized elimádkozását. A titkokat havonként a hittanórán cserélték.

Október és május hónapokban az első tízpercben rövid kis ajtatoságot tartunk a gimnázium folyosóján lévő Szűz Anya, márciusban pedig szent József napja előtt, melyeken a növendékek példás buzgósággal vesznek részt.

Idejében megtörtént a felhívás a Szentatya püspökkészítelésének jubileumára gyűjtendő lelkicsokorra, hogy az egyházas érzés ezen szép alkalmát is megragadjuk. Az eredmény örvendetesen mutatja leányaink ragaszkodását a Szentatyához.

Hatásos volt Ft. Hell Imre, az Actio Catolica titkáranak előadása az igazi tevékeny katolikuságról, amelyre oly nagy szükség van napjainkban, valamint Palágyi Natália szociális testvér előadása, amelyet nagyobb leányainknak tartott a női hivatásokról. Fáradtságukért hálás köszönetet mondunk.

10. Hazafias nevelés. »Szép vagy gyönyörű vagy Magyarország« hozták felénk lopva, titokban a rádió hullámai 22 éves rabságunk idején. — Szívek dobbantak tőle és Mikes hazavágyásával szállt a lelkünk Nyugatra, ahol magyar nótát dalol a pásztor furulyája, magyar virágok illatával tele a lég, magyar gyermekek imája száll égfelé: »Hiszek egy Istenben, Hiszek egy Hazában . . .« És imádságos álmunk valóra vált — visszatérhettünk ehhez az egy hazához! —

Hazátlanságunk idején megtanultuk — tanár és növendék egyaránt —

mi a haza? — Isten után a legszebb, a legboldogítóbb fogalom, amire imádságos kézzel esdünk áldást, amiért boldog büszkeséggel dolgozni akarunk, amit a visszatértek hálijával és örömeivel óhajunk szeretni és megszerettetni.

Növendékeink számára a magyar nyelv, magyar történelem és földrajz óra, nem csupán anyagvégzés ideje, de szent öröm és könnyes boldogság, hogy szabad tanulniok azt, aminek képét éveken át titokban rejtette szívük — A nemzeti ünnepek megünneplése alkalom, ahol magyar szívük lefojtani kényszerített hazaszeretete kifejezésre juthat.

Minden tanár talált módot és alkalmat, hogy a nemzet-tudatosítást mélyítse a tanulók lelkében, hogy önnudatra ébressze bennük a Nagy-magyarországiért való dolgozás gondolatát és azt a felelősségtudatot, hogy az új magyar jövő tőlük is függ. Sokszor állítottuk eléjük követendő példaként Boldog Margitot, aki 700 évvel ezelőtt áldozatos életével segítette atyját hazánk második honalapítójává magasztosulni. — A tanári kar figyelmére kiterjedt arra is, hogy a mai idők kívánta lemondások, áldozatok szíves, öntudatos meghozására hangolja a lelkeket. És, hogy honleányi kötelességüknek magyar szívvel, magyar nagylelkűséggel tegyenek eleget. — Az elért sikert mutatja, hogy a 300 pár érmelegítő mellett még két nagy csomag ment karácsonyra a magyar katonáknak. A helybeli katonai kórház felszereléséhez minden növendék mosdókesztyűt készített.

Többször hangzott el a katedrálról hálás megemlékezés és imádság a harctéren küzdő honvédekért, akiknek köszönhetjük Isten után, hogy békében folyik életünk és haladhat az iskolai élet. — Felhívtuk növendékeink figyelmét, hogy hálásak legyenek a hazánk vezető embereinek munkájáért, amely a mai időkben súlyos feladatot. Ennek a célnak szolgálatába állítottuk ifjusági egyesületeinket is.

A hazaszeretet nem csupán elmélet vagy érzés, — de cselekvés. Ez ösztönözte őket, hogy a vármegyétől rendezett Széchenyi kiállításon tevékeny résztvegyenek. Szorgalmasan gyűjtögettek a vármegye szépségeiről a levelezőlapokat, fényképeket, ügyesen tervezettek Széchenyi alkotásaival kapcsolatban, ketten még versírással is megpróbálkoztak. A kiállítás szépségét nagyban emelte az intézeti album és a díszírások két költemény. Az egyiket: »Nyelveben él a nemzet« írta Bálint Ilona IV. b. o. t. Ezt a helybeli rendőrök megvették, hogy állandó figyelmeztetőül szolgáljon nekik.

Ugyancsak a tettekben nyilvánuló hazaszeretetről tanuskodik a Gyergyócsomófalviak ügyeinek felkarolása, akiknek 490 P-t kölcsönöztek.

A siketnémák megsegítésére és a Vöröskereszt céljaira is szép összeget gyűjtöttek.

Ugyanez a hazaszeretet vitte intézetünket az »Aranyvonat« látására Nagyváradra. Ezt mutatja a »Diákkaptár«, erről tesznek tanúságot a tábori munkára és gyermeknyaralásra jelentkező növendékeink. — »Csákányt ragadj, ásót, kapát — így ad az Isten szép és nagy magyar Hazát« Nemcsak éneklük ezt tanulóink, de meg is akarják valósítani. — Ez a honszeretet küld naponkint hálás köszönetet az ég Urához, hogy itthon vagyunk! hogy drága visszakapott magyar »Hazánk« tanügyéhez tartozhatunk — tanár és növendék — mert nekünk: »Szep vagy, gyönyörű vagy Magyarország«, amiért imádkozni, élni, dolgozni akarunk,

11. Ünnepek, megemlékezések. A nemzeti érzés a vallásos érzelmek elmélyítésére ebben az évben is felhasználtuk a magyar múlt és jelen kiemelkedő eseményeit és más időszerű alkalmakat.

Nyilvános ünnepélyt tartottunk szept. 22-én az iskolai év megnyitáskor, amikor megemlékeztünk Széchenyi István grófról, továbbá október 6-án az 1849-i vértanúk emlékére, november 19-én »Szent Erzsébet tiszteletére«, december 6-án Kormányzó Urunk Ófőméltóságának ünnepén, március 8-án az »Első magyar« Katolikus Főigazgató úr tiszteletére, március 14-én az 1848-i dicső napok emlékére, április 19-én a Kongregáció zászlószentelésén, május 10-én a Szentséges Atya 25 éves püspökké szentelésének jubileuma alkalmából, május 11-én az »Anyák« tiszteletére és jún. 18-án hódoló tisztelettel emlékeztünk meg Horthy Miklós Kormányzó Urunk Ó Főméltóságának 74 születésnapjáról. Ugyanakkor tartottuk évzáró ünnepségünket is.

22 év óta várva-várt visszatérésünk emlékére és örömeire intézetünket felajánlottuk a magyar női eszménynek, Szent Erzsébetnek. Nevünk 1941. nov. 19-óta »Szent Erzsébet Leánygimnázium.« Ezt a napot közös szentáldozással és műsoros előadással ünnepelték meg növendékeink. A hódolatot Szent Erzsébetnek társai nevében is Schick Antal VIII. o. növendék mutatta be. Ezen alkalommal az Irgalmas Nővérek általános főnöknője szép Szent Erzsébet képpel ajándékozta meg az intézetet, amelyet az iskolai épület lépcsőházának falán helyeztünk el, hogy növendékeinknek a leánylelkek e nemes ideálja nevelő példaként mindenkor tekintete előtt álljon. Ugyanezen okból helyeztette el a fenntartó a gimnázium minden osztályában Liezen — Mayer — léle »Szent Erzsébet« képet.

Az osztályokban okt. 15-én a finn-magyar testvériségről, 31-én a takarékoságról, december 9-én Limanováról, május 18-án a madarak és fák védelméről, június 10-én a könyv sokoldalú hasznosságairól emlékeztünk meg.

Kisebb ünnepségek csak a tanári kar és növendékek számára a következők voltak: December 18-án karácsonyi előadás, jan. 17-én önképzőkori missziós előadás a Vöröskereszt és siketnémák javára, febr. 17-én farsangi előadás.

Növendékeink ezeken kívül hozzájárultak márc. 22-én a »Káromkodás elleni propaganda akció« előadásához szavaló mozdulatkorussal: »Isten a mi erős várunk.« »Nők napjához« márc. 25-én szintén szavallatokkal és mozdulatkorussal: »Fáklya leszünk« Miatyánk »Eljön a nap«.

12. Egészségi állapot. A növendékek egészségi állapota általában egész éven át kielégítő volt. — 346 növendék közül 3 maradt ki betegség miatt, 1 tért magántanulásra. — A gyengébb vagy súlyosabb influenzás megbetegedésen kívül 3 vakbél operáció, 1 fekélyes operáció, 2 szivburok gyulladás, 1 ízületi gyulladás fordult elő. Kanyarója volt 5-nek, vörhenyben szenvedett 1, sárgaságban 2. A kisebbek közül többen estek át fültömírgyulladásra. A városi Tüdőgondozó intézetben Dr. Virágh Zoltán főorvos ur megröntgenezett minden növendéket. — A vizsgálat eredménye jó, csak 2 növendéknek ajánlotta a gyakoribb felülvizsgálatot. A serdülő kor általában nagyobb hajlamot mutat a tüdőgyengeségre.

Az igazgató orvosi ajánlatra a tornaórák alól felementett 18, kézi-munka alól 8 és a rajz technikai része alól 2 növendéket.

13. Jótékonyság. Segélyezések és jutalmazások. Ösztöndíjas tanuló: Péter Margit IV. o. (Horhy Miklós ösztöndíj évi 200 P). A Nm. Vallás és Közoktatásügyi Miniszter ur 1000 P karácsonyi segélyben részesített 40 szegénysorsú tanulót, 200 P-t küldött iskolai felszerelésre, 300 P-t orvosi szoba berendezésére, és 859 P-t ifjúsági könyvtárunk kiegészítésére. Tanári könyvtárunknak pedig „Egér művészete“ című könyvet adományozta.

Täuber Rezső a Magyar Nemzeti Bank szatmári fiókjának főnöke 50 P-t adományozott szegény tanulóknak, Orbók Kálmán, a diákkaptár pátrónusa 50 P-vel segítette a kaptár munkáját. Az erdélyi Párt 70 P összeget juttatott szegény tanulóinknak. Dr. Korlát Ferenc hittanár 15 P-t ajándékozott jutalomkiosztásra. A M. Kir. Mezőgazdasági Múzeum 16 könyvet 63·11 P értékben ajándékozott intézetünknek.

A nemesszivű adományozóknak ezúton is leghálásabb köszönetünket nyilvánítjuk.

Az intézet könyvjutalomban részesítette a kitünő rendű tanulókat, összesen huszat.

14. Kiállítás. Sokan fölöslegesnek tartják gimnáziumokban a kézimunkát. Pedig lelki, esztetikai szempontból nagy nevelő értéket rejt magában. Türelemre, rendre, kötelességteljesítésre nevel, az izlést fejleszti. — A nemzeti nevelésnek eszköze. — A magyar népművészetet ragyogó nemzeti jellege teszi értékessé, gyönyörűvé. A matyóhimzések mintha csak a virágos rét egy darabját tükröznék vissza.

Intézetünk kézimunka kiállítása ezt a nemzeti jelleget, esztetikai izlést mutatta be, valamint azt a nagy eseményt, hogy a zárda most ünnepli fennállásának 100 éves évfordulóját. A kiállítási teremben a belépőt a szemközti levő falon Hám János püspök alapító atya borostyánnal övezett jóságos tekintete fogadta, jobbra tőle az intézet jelenlegi általános főnöknője és fenntartója Marosán M. Leonárda, balra szerzetes társulatunk első általános főnöknőjének fényképei üdvözölték. Középen virágos-szalagos, nemzeti lobogós díszben a „100“ év ragyogott. Az ablakon óriási türelemmel készített papírfüggönyök kivágott, magyaros mintákkal ejtették bámulatba a szemlélőket. A kézimunkából összeállított magyar és matyó szobákban ott ékeskedett a sok matyó, torockói, kalotaszegi, kis és nagy írásos asztalterítő, függöny párna. Az oldalfalakról mosolygott a szemlélőre a posztó rátétes mellényke, terítő, gallér. A sárközi munkával díszített ruhák izlésről, türelemről tanuskodtak.

Igy neveltük kézimunkával leánykáinkat, hogy észrevegyék, megszeressék, továbbfejlessék mindazt ami szép, ami magyaros. — Hogy otthonuknak legszebb ékessége a rend, a virág a kézimunka legyen.

Kiállításunkat megtekintette méltóságos Gáspár Gyula tankerületi kivályi főigazgató úr és Koch Sándor dr. szegedi egyetemi tanár.

III.

Iskolai hatóságok.

Az iskola fenntartója: A Páli Szent Vincéről nevezett szatmári irgalmas nővérek szerzetes társulata.

Az irgalmas nővérek általános főnöknője: **Marosán M. Leonárda.**

Az iskola fenntartó hatósága: A Szatmári Róm. Kat. Püspökség, amelynek feje: **Dr. Scheffler János** megyés püspök.

Az iskola a Katolikus Középiszkolai Főhatóság igazgatása alatt áll, amelynek elnöke: **Dr. Serédi Jusztinián** bíboros hercegprímás, esztergomi érsek.

Katolikus tanügyi elnök-főigazgató: **Dr. Kürti Menyhért**, c. tanker. kir. főigazgató.

A dunáninneri kerületi katolikus tanügyi főigazgató: **Dr. Tihanyi Béla**, kat. tanügyi tanácsos.

Az állami főfelügyeletet gyakorolja: **Dr. Hóman Bálint**, m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter.

Tankerületi kir. főigazgató: **Gáspár Gyula.**

IV.

Tanári testület.

Sorszám	A tanár neve, alkalmazásának minősége, képesítése (szaktárgyai)	Szolgálati éveinek száma		Mely osztályokban, mely tárgyakat és heti hány órában tanít?	Heti óraszám	Osztályfőnök	Egyéb szolgálati beosztása
		összesen	ennél az iskolánál				
	Popovics M. Ancília igazgató, földr.-tört.	19	14	tört VII. 2, VIII. 3, földr. VII. 2, gazdt. VI. 2.	9	VIII.	
	Ágárdy M. Aida óraadó magyar-tört.-földr.	32	22	egészségt. IV. a 1, IV. b. 1.	2	IV. b.	Tandíjkezelő A rkat. polg. leányisk. igazgatója.
	Bud M. Magda óraadó ének-zene.	3	2	ének: I. 2, II. 2, III. a. 1, III. b. 1 román: III. a. 2.	8		Az ének és zeneszer-tár óre, az énekkar vezetője.
	Drágus M. Chrysteta óraadó, kézimunka	1	1	kézim. I. 2, II. 2, III. a. 2, III. b. 2, IV. a. 2, IV. b. 2.	12		A kézimunka-szertár óre. Tanít rkat. plög leányiskolában
5	Földesi M. Eszter r. t. magyar-latin.	4	1	magyar I. 5, II. 5, latin IV. a. 3, IV. b. 3	16	IV. a.	Az ifjúsági könyvtár óre. Tanít az rkat. liceumban.
	Jaroslewitz M. Alice r. t. latin-görög.	10	10	latin: V. 4, VI. 4, VII. 3, o. f. I. 1, román: I. 2, VIII. 2, bölc. VIII. 3.	22	I.	A zenekar vezetője, a klasszika-filológiai szertár óre
	Kinál M. Benigna r. t. termrajz-földrajz.	6	6	term. r. I. 2, II. 2, V. 5, egészségt. VIII. 1.	10	IV.	A term.-rajzszer-tár óre
	Kocsis M. Antida r. t. latin görög-román	1	1	tört. III. a. 3, III. b. 3, latin III. a. 3, III. b. 3, rom. III. b. 2, IV. a. 2, IV. b. 2, V. 2.	20	III. b.	A diákkaptár vezetője.
	Dr. Korlát Ferenc r. t. hittan.	6	2	hittan: I. 2, II. 2, III. a. III. b. 2, IV. a. IV. b. 2, V. 2, VI. 2, VII. 2, VIII. 2.	16		A „Mária Kongregáció“ vezetője.
10	Lakos M. Marillac óraadó, magyar-tört.-földr.	24	2	magyar: III. a. 4, III. b. 4, testnev. I. 3.	11		Tanít a rkat. polg. leányiskolában.
	Lőrincz M. Augusztina óraadó magyar-német-francia	14	14	német: I. 4, II. 4.	8		Tanít a rkat. leány-liceumban Internátusi felügyelő.
	Máté M. Benedicta r. t. fizika-kémia.	8	1	földr. III. a. 2, III. b. 2, Vegyt. VI. 3, term.-r. IV. a. 3, IV. b. 3, fizika VII. 4 gyorsírás: IV. a. 2, IV. b. 2.	21	VII.	A vegytani-szertár óre
	Medveczky Lajosné, Sopronfalvy Mária h. t. testnevelés	2	1	testn. II. 3, III. a. 3, III. b. 3, IV. a. IV. b. 3, V-IV. 3, VII-VIII. 3.	18		A tornaszertár óre és a „Sportkör“ vezetője.
	Óbert M. Annunziata óraadó mennyiségtan fizika-kémia.	20	19	mennyiségt. IV. b. 3.	3		Az internátus vezető nővére.
15	Ruber M. Colombieris r. t. mennyiségtan fizika-kémia.	20	20	mennyist. I. 4, III. a. 3, III. b. 3, V. 3, VII. 3, VIII. 3, fiz. III. a. 2, III. b. 2.	23	III. a.	A mennyiségtani szertár óre.

Sorszám	A tanár neve, alkalmazásának minősége, képesítése (szaktárgyai)	Szolgálati éveinek száma		Mely osztályokban, mely tárgyakat és heti hány órában tanít?	Heti óraszám	Osztályfőnök	Egyéb szolgálati beosztása
		összesen	ennél az iskolánál				
	Tamás M. Carmello r. t. mennyiségt.-fizika-kémia.	17	17	mennyist. II. 5, IV. a. 3, VI. 3, fiz. VIII. 4, rom. II. 2, VI. 2, VII. 2.	21	II.	A fizikai szertár óre
	Tamás M. Felicissima r. t. magyar-latin-tört.	23	20	magyar: IV. a. 3, IV. b. 3, V. 3, VI. 3, VII. 3, VIII. 3.	18	V.	Az Önképzőkör vezetője, a tanári könyvtár óre.
	Tempfli M. Tarsília r. t. német-magyar-tört.	14	14	német: III. a. 3, III. b. 3, IV. a. 3, IV. b. 3, V. 3.	15		Az „Irsik“ internátus vezetője.
	Trampusch M. Francisca r. t. francia-német.	12	12	franc. V. 4, VI. 4, VII. 4, VIII. 3, német VI. 3, VII. 3, VIII. 2.	23		A modern nyelvi könyvtár óre.
20	Tyukodi M. Cherubin r. t. tört.-földr.	2	2	tört. VI. a. 3, IV. b. 3, V. 3, VI. 3, földr. I. 3, II. 4.	19		A tört. és földr. szertár óre. Értekezleti jegyző.
	Ulcsák M. Xaveria r. t. rajz-frás.	5	5	rajz: I. 2, II. 2, III. a. 2, III. b. 2, IV. a. 2, IV. b. 2, sz. i. I. 1, műv. t. VII. 1, VIII. 1.	15		A rajzszer-tár óre.

A rendes órarend keretén kívül tanító hittanárok: Ulcsák Béla (magyar gkat.), Leményi Romul (román gkat.), Soós Lajos ref., Kiss Bertalan ref., Horváth István ref. Matos Pál ág. ev., Herczeg Sándor dr. izr.

V.

A tanárok iskolán kívüli, társadalmi munkássága.

Dr. Korlát Ferenc hittanár: Mária koogregációnak prézese, a Kat. Kaszinó alelnöke, a Kat. Leányklub lelki igazgatója és az Irsik internátus igazgatója.

Az igazgató, Földesi M. Eszter, Kinál M. Benigna, Maté M. Benedicta, Tamás M. Felicissima résztvettek a népművelés munkájában. Tamás M. Felicissima a „Dolgozó Leányok“ egyesületét vezette és Drágus M. Chrysteta nővér a kültelek lakóinak tartott vasárnaponként vallás-erkölcsi és kulturális beszédeket.

VI.
Kisebb tanulmányi kirándulások az 1941—42-ik évben.

Osztályok	A kirándulás ideje.	A kirándulás helye.	A kirándulás célja.	Vezető tanárok.
I. o.	1941. X. 6. 1941. X. 18. 1941. X. 27. 1942. V. 21. 1942. V. 27.	Szatmár környéke. Szatmár város. Szatmárnémeti »Széchenyi- emlék-kiállítás« megtekintése. Szamospart. Pirosberek.	Termésgyűjtés. Földrajzi alapfogalmak. Történelmi. Földrajzi alapfogalmak összefoglalása. Növénygyűjtés; természetrajz.	M. Benigna. M. Cherubin. Osztályfőnök. M. Cherubin. M. Benigna.
II. o.	1941. X. 6. 1941. X. 27. 1942. V. 27. 1942. VI. 6.	Szatmár környéke. Szatmárnémeti »Széchenyi- emlék-kiállítás« megtekintése. Pirosberek. Rét és mező.	Termésgyűjtés. Történelmi. Növénygyűjtés, természetrajz. Természetrajzi megfigyelések.	M. Benigna. Osztályfőnök. M. Colombieris, M. Carmella. M. Benigna.
III. o.	1941. X. 27. 1942. V. 27.	Szatmárnémeti »Széchenyi- emlék-kiállítás« megtekintése. Pirosberek.	Történelmi. Növénygyűjtés, természetrajz.	Osztályfőnök. M. Colombieris, M. Carmella.
IV. a.	1941. X. 27. 1942. V. 19. 1942. V. 26.	Szatmárnémeti »Széchenyi- emlék-kiállítás« megtekintése. Nagytemplom. Károlyerdő.	Történelmi. Püspöki olajszentelés. Történelmi és irodalmi.	Osztályfőnök. M. Alice, dr. Korlát F. hitt. M. Eszter, M. Marillac
IV. b.	1941. X. 27. 1941. V. 19.	Szatmárnémeti »Széchenyi- emlék-kiállítás« megtekintése. Nagytemplom.	Történelmi. Püspöki olajszentelés.	Osztályfőnök. M. Alice, dr. Korlát F. hitt.

V. o.	VI. o.	VII. o.	VIII. o.
1941. IX. 27. 1941. X. 27. 1941. X. 22. 1941. XII. 19. 1942. V. 13.	1941. X. 27. 1941. XI. 28. 1941. XI. 26. 1942. I. 14. 1942. III. 12. 1942. III. 20. 1942. IV. 8. 1942. IV. 24.	1941. X. 6. 1941. X. 27. 1942. III. 12.	1941. X. 6. 1941. X. 27. 1942. II. 11. 1942. III. 18. 1942. IV. 8.
Szatmár környéke. Szatmárnémeti »Széchenyi- emlék-kiállítás« megtekintése. Marhavasár. Helyi templom. Lanka.	Szatmárnémeti »Széchenyi- emlék-kiállítás« megtekintése. Szódavizgyár. Helyi piac. Helyi bank. Princz (vasgyár). Ecetgyár. OTI. Bőrgyár megtekintése.	Szatmárhegy. Szatmárnémeti »Széchenyi- emlék-kiállítás« megtekintése. Princz (vasgyár).	Szatmárhegy. Szatmárnémeti »Széchenyi- emlék-kiállítás« megtekintése. Kórház. Egészségtan keretében látog- gatás a kórházban. Látogatás az OTI-ban.
Termésgyűjtés. Történelmi. Term.-rajzi megfigyelés. Történelmi stílusok. Term.-rajzi megfigyelések.	Történelmi. Kémiai gyak. ismeretek. Gazdaságtani ismeretek. Gazdasági ismeretek. Kémiai gyak. ismeretek. Társadalmi " " " "	Földrajzi mérések. Történelmi. Kémiai gyak. ismeretek.	Földrajzi mérések. Történelmi. Balesetek, mérgezések. Egészség-ügyi.
M. Benigna. Osztályfőnök. M. Benigna. M. Cherubin. M. Benigna.	Osztályfőnök. M. Benedicta. M. Ancilla. M. Ancilla. M. Benedicta. M. Benedicta. M. Ancilla. M. Benedicta.	M. Ancilla. Osztályfőnök. M. Benedicta.	M. Ancilla. Osztályfőnök. M. Benigna. M. Benigna. M. Benigna.

A nagyváradi kirándulók beszámolója:

Szürke, ködös vasárnap reggel volt május 3-án, amikor Nagyváradra indultunk. Magyar szívünk mégis tele volt örömmel, boldogsággal, ünnepi hangulattal, hiszen nagy királyunk Szent László városába utaztunk. Reggel öt órakor gördült ki a vonat 70 fiatal leánnyal a szatmárnémeti pályaudvarról. Egész uton énekeltünk, tréfáltunk és társasjátékokat játszottunk. A kisebbek kíváncsian nézegették az állomásokat, a nagyobbak és a vezető tanárok magyarázták a helyi nevezetességeket. Közben az idő jóra fordult. A nap mosolyogva sütött be a vonat homályos ablakán s így még kellemesebb lett. A virágos rétek, zöld szántóföldek gyors iramban rohantak előttünk és észre sem véve 9 órakor már Nagyváradon voltunk. Nagyvárad már egy hete izgalmas lázban készülődött. Most ünnepelte Szt. László királyunk szenttéavatásának 700 éves évfordulóját. Csupa pompa és dísz volt az egész város, de az állomás ragyogó szépsége mindent felülmúló volt. A főtéren résztvettünk a lélekemelő s magasztos táborigénytelen szentmisén, amelyet Serédi Justinán bíboros hercegprímás Óeminenciája tartott, több püspök és pap segédkezése mellett. A magyar főurak és asszonyok díszmagyarban, az oltár mellett hallgatták a szentmisét. Hangszórókkal terjesztették minden irányban a szép „Isten hazánkért“ éneket. Szentmise után Óeminenciája beszédet tartott, melyben kifejtette, hogy Szent László a mi hős királyunk, eszményképünk most is védangyalként lebeg hazánk felett, s így könyörög a magyarok Istenéhez a szebb, magyar jövőért. Szentbeszéd után páratlanul szépkörmenetben kísérték a Szent Jobbot a székesegyházba, ahol az egész város hódolt előtte. Mi nem vehettünk részt a körmenetben, de így annál jobban gyönyörködhattunk a Szent Jobb óreinek, az egyházi és világi méltóságoknak ragyogó öltözetében és a különféle népviseletekben. Páratlan és örökre felejthetetlen élmény volt e menet.

Miután a körmenet elvonult, elindultunk, hogy megtekintsük az ősrégi történelmi nevezetességű várat, amely oly sokáig dacolt a török támadásokkal. Nem is tudták volna soha bevenni — oly különösen védte a sáncokba bevezetett víz, — ha egy szerencsétlen magyar asszony, — hogy fiát a török fogságból kimenthesse — el nem árulja a töröknek a zsilip kezelését. Örök szégyene és fájdaima marad a magyar történelemnek ezen önző, anyai szeretetében elvakult asszonynak árulása.

Hatalmas romok hirdetik az egykori harci dicsőséget. A külső komorsággal ellentétben vígan folyt bent az élet. A katonák dudolva fűztek a jó gulyáslevest. Néhányan még táncoltak is jókedvükben. Megtekintettük még Szt. László templomát. Ezt a kis templomot egészen átjárta nagy királyunk szelleme. Buzgón könyörögtünk segítségért drága hazánkért. Majd a premontrei templomot és a székesegyházat néztük meg, ahol mi is hódoltunk a Szent Jobb előtt és kértük első szent királyunk áldását édes magyar hazánkra. Nagyon hamar eltelt a délután. A szép ünnepség lezajlott. Óriási tömeg hömpölygött az állomás felé. Fényes díszkísérettel tették be a Szent Jobbot az aranyvonatba. A hoszszú vonatsor minden ablakában egy alabárdos állt feszes vigyázban. A zenekar a himnuszt játszotta. Szent István jobbát lassan vitte a vonat vissza Budapestre, ezer magyar szív imája kísérte, és ezer magyar nyelv énekelte a legszebb magyar imádságot a „Himnuszt.“

Vidáman vettünk búcsút Szt. László városától, amelyet mindany-

nyian szívünkbe zártunk. Most már nem félünk, mert tudjuk, hogy örökös felettünk nemzetünk két legnagyobb királyának Szt. Istvánnak és Szent Lászlónak szelleme. Szent István nagy, dicső királyunk nem fogsz bennünk csalódní. Erőt adsz nekünk, hogy Istenbe vetett hittel küzdjük ki a szebb, boldogabb magyar jövőt.

A máramarosszigeti kirándulásunk. Május 26-án hátizsákkal, örömtől kipirult arccal leste 33 növendék a Nagykároly felől berobogó vonat érkezését. Végre itt a várva-várt pillanat. Még egy kendőlobogtatás a pályaudvaron időző szülőknek és indul a vonat a kiránduló csapatral Máramarosszigetre, s onnan Aknaszlatinára. Egy ideig az ablaknál álltunk. Csodáltuk a reggeli napfényben kibontakozó tájakat, a még zöld vetéstengereket, amelyek lágyan ingadoztak, hullámoztak a reggeli szellőben, a kolompoló nyájukat, a vidáman kergetőző barikat, a mérgesen csaholó fekete pulikat, amelyek a legnagyobb öntudattal igyekeztek összetartani a nyáját. Csodáltuk a távolba kéklő még fehérfejú hegyeket, a zöld erdőket, ahol megriadva futkároztak a hegyesfűlű nyuszik, a nádasokat, a fel-felrepülő vadrucákat és a békáthálászó, hosszúnyakú gólyamadarakat. Nem is vettük észre, hogy milyen gyorsan telik az idő, amikor egyikünk felkiáltott:

„Lányok, nézzétek, a Tisza!“ Mindnyájan örömmel üdvözlöttük a kedves, szeszélyes, szőke Tiszát, amikor a vonat átdübögtött a vasútdídon. Sokáig néztük tovatűnő, ezüstösen kanyargó szalagját s boldog öntudattal gondoltunk rá, hogy íme ez az izig-vérig magyar folyó, melyből valaha Árpád apánk itatta fehér lovát, most megint a mienk. Nemsokára feltűnt a távolból a huszti vár. Romjaiban is büszkén emelkedik az ég felé, hirdelve a magyar lovagkor dicsőségét. Száldobos, Técső, Visk és Taracköz után ismét átléptük a régi román határt, amelyet Halmi után hagytunk el s végre Hosszúmező és Várhegy után megérkeztünk Máramarosszigetre. A hatalmas elemőzsiás táskák és hátizsákok lekerültek a csomagtartóról, s az állomás megtelt zibongó leányifjúsággal. A szigeti zárda kedves nővérei és növendékei fogadtak bennünket virággal. Víg nótaszóval indultunk be: „Jó napot kívánok, megérkeztek a szatmári leányok“ Virágos asztalnál, vidám hangulatban fogyasztottuk el a szeretettel készített ebédet. Majd útunk főcélja, a szlatinai sóbánya felé indultunk. Átmentünk a Tisza hídján, amelynek a közepén volt a régi cseh-román határ. Árnyas országúton, nótaszóval bandukoltunk tovább a közelfekvő Szlatinára. Lejtős dombon fekszik a kis bányaváros a kanyargó Tisza partján. Legszebb épületei a róm. kat. templom, a modern leánypolgári és az egymás mellett egyformán sorakozó emeletes bányászlakások. A város északi részében fekszik az árnyas Fürdőkert, ennek szomszédságában a Lajos —, majd a Ferencbánya. Idejöttünk megnézni az országiszerte híres sóbányát. Beleirtuk nevünket a feketekönyvbe, hogy saját felelősségünkre megyük le a bányába, majd imádkoztunk a bányakápolnában és beszálltunk a liftbe, amely lassan elindult lefelé. Szédülést éreztünk és behunytuk a szemünket. A lift nagyot zökkenve megállt. Elszorult szívvel szálltunk ki s szemben találtuk magunkat Isten csodavilágával a földalatt, 159 m. mélységben. Az emberi kéz, technika milyen művészettel dolgozik itt 1807 óta. 140—150 m. magas falak csillogó kőből. Jobbra-balra, elől-hátul mindenütt hatalmas sötömbök. Cipónk finom sóban süllyedt. A levegőben a só kesernyés savanyu szagú. Jobbra-balra folyósok nyílnak, amelyekben meg-megvillan egy-egy bányász-

lámpa. Mintha meseországban jártunk volna, ahol erdei manók járkálnak lámpással a kezükben, csákánnyal a vállukon a hatalmas tündérpalotában. Megnéztük a kósófejtést, a szósziklák fűrészt, összegyűjtését és szállítását.

Két szám ötlük szemünkbe — 1867., akkor járt itt I. Ferenc József. A történeimí időket ismerők megilletődve állunk meg itt. Néhány perccet szentelünk a multnak. — A jelen boldogsága azonban kiragad a multból: „Hazatértünk 1939“ olvassuk a másik feliratot. Igen, ez a mienk, a trianoni magyaroké. Szép élménnyel gazdagodva indultunk vissza a föld felszínére.

Este sokáig nem tudtunk elaludni. A kemény munkát végző bányászokra gondoltunk, akik életük nagy részét a föld mélyében töltik, hogy családjukat eltarthassák és nekünk ízes ételünk legyen. Elhatároztuk, hogy ezentúl tisztelettel tekintünk az eddig semmibe sem vett sóra, mert láttuk, milyen mérnöki tudás és mennyi verejték kell ahhoz, hogy ez a kevésre becsült jószág ételünkbe kerüljön.

Másnap reggel felrándultunk a Szalavánra a kilátó toronyhoz. Sajnos azonban a tavaszi vihar annyira megrongálta az utat, hogy nem érhetjük el útunk célját. A Szalavánról elindultunk a közelfekvő Akasztó dombra, ahonnan ugyancsak szép kilátás nyílt a vidére. Beláttuk a Máramarosi havasokat, amelyeknek tetején még ott csillogott a hó és a völgyben elterülő két várost, az Iza s a kanyargó Tisza között fekvő Máramarosszigetet s a lejtős Szlatinát. Nemsokára azonban indulnunk kellett hazafelé, mert d. u. már indult a vonat. Az Iza hidján s az árnyas Malomkerten át érkeztünk Szigetre. Ebéd után még volt annyi időnk, hogy megnézzük a várost. Szigetnek kb. 20-25 ezer lakosa van. Legszebb épületei a róm. kat. templom, a színház, a piarista gimnázium, a kulturpalota és a szakiskola.

Fájó szívvel indultunk az állomás felé üres elemózsiás táskákat cipelve. Elfogyott minden. A szíves vendéglátásért itt is hálás köszönettel adózunk a kedves nővéreknek és a kedves szigeti szülőknek, köztük elsősorban dr. Rátky Béla polgármester úrnak, akik annyi szeretettel igyekeztek elszállásolásunkat lehetővé tenni.

Meghívtuk a szigetieket Szatmárra. Itthon aztán nem győztünk eleget mesélni a pompás utról. Istenem, be szép volt! Csak kár, hogy hamar elmúlt!

VII.

Könyvtárak, szerzők gyarapodása.

I. Könyvtárak.

1. **Tanári könyvtár:** Az intézet tanári könyvtára az 1941—42. iskolai évben 49 kötetel gazdagodott. Ebből 32 darabot az iskola vásárolt, 1 db. a Nm. V K M. úr és 16 db. a M., Kir. Mezőgazdasági Múzeum ajándéka.

a) **Könyvek: Vétel útján:** Buzás László: A nevelő tanár lélektana. — Jeges Sándor: A biológia tanításának vezérkönyve. — Herczeg F.: Összes munkái. — Magyar kat. írók munkái 10 kötet. Cholnoky: A csillagoktól a tengerfenéig. — Cholnoky: Magyarország. Liliomálmok (szindarabok). Ajtai Kálmán: Katolikus iránytű. — Kéky Lajos: A világ-

irod. klasszikusainak ismertetése. — Biczó Ferenc: A magyar nyelv korszerű tanítása. — Várady Zoltán: Vörösmarty. — Várady Zoltán: Petőfi. — Dr. Lajos József: Kemény Zsigmond. — Busák Béla: A magyar helyesírás szótára — Batty — Györffy — Viski: A magyarság néprajza. I-II. kötet. — Dr. Hynek: Krisztus kinhalála. — Dr. Kardeván Károly: Az ember tragédiája. — A magyar öntudat kis tükre. — Juhász Gyula: Tömörkény István. — Thardy W. Lajos: A Novara hőse. — Statisztikai zsebkönyv. — Szavalókönyv. — Szombathy Viktor: Magyar farsang. — Szentiváni Gábor: Széchenyi fáklyavilága. — Nagymihály Sándor: Horthy Miklós és a szegedi ellenforradalom. — Torbágyi Novák József: Uralkodók és főemberek. — A Novara hőse. — Endrődy L.: Péter Petit hajója. — Marjay Frigyes: Keresztes hadjárat. — Várkonyi: Az újabb magyar irodalom. — Király Dezső: Szabadgyakorlatok. — Koszterszitz J.: A gyermek és az ifjuság.

b) **Ajándékozás útján:** Szmrecsányi Miklós: Eger művészete. — Sándorffy Kamill: Törvényalkotásunk hőskora. — Seres József: Kunágoti község társadalomrajza. — Finály István, kendi: A magyar földért. — Nádujfalvy József: Új munkabérhelyzet a magyar mezőgazdaságban. — Hermann Kálmán: A tengeritermesztés Magyarország mezőgazdálkodásában. — Löherer Andor: A többtermelés nemzeti szervezője. — Gazdatájékoztató. — Harmath Jenő: Új részestermelési rendszerek stb. — Milhoffer Sándor: A mezőgazdaság a gazdasági válságban. — Lovassy Sándor: Magyarország gerinces állatai és gazdasági vonatkozásaik. — Német József: Konyhakerti növénytermesztés kézi könyve. — Szentiváni Károly: a zöldmező jelentősége. — Koerfer István: Tejgazdaság. — Rombay Dezső: Gazdák tanácsadója. — Herebly Emil: Tyúktenyésztés. — Beivinkler Vilmos: Fajbaromfi tenyésztés.

A tanári könyvtár állománya

a mult iskolai év végén 1917 mű	2769 kötetben	12150·80 P értékben.
Gyarapodás	49 „ 67 „ „	526·70 „ „ „
A könyvtár jelenlegi áll.	1966 „ 2836 „ „	12677·50 „ „ „

b) **Folyóiratok.** Gyorsírástudomány, — A cselekvés iskolája, — Hírnök, Magyar kultúra, — Term. tud. Közlöny, — A lélek szava, — Köpes krónika, — Nemzeti ujság, — Signál, — Ifjuság és élet, — Juventus. — Összesen 11 drb. 116.66 P értékben.

Ifjusági könyvtár. Ifjusági könyvtárunk a Nm. Vallás- és közoktatásiügyi miniszter ur kegyes adománya folytán 197 drb. művel 859 P értékben gazdagodott; 104 drb. kötetet vétel útján szereztünk be. A budapesti francia konszultátorkészségéből a modern nyelvi könyvtár 6 kötetel gyarapodott.

Vétel útján: Szondy György: Testvérke naplója. — Blaskó Mária: Mária és Márta. — Altay Margit: A kis hercegnő. — Jókai Mór: Csataképek a szabadságharcból. — Rákosi Viktor: Korhadtkeresztek. — Blaskó Mária: A királyné leánya. — Jókai Mór: Magyarhon szépségei. — Spillmann: A gyónási titok áldozata. — Dickens: Kis Dorrit. — Móra Ferenc: Csalavári. — Az ezüstsavú harang. — Mindenki Jánoskájja. — Herczeg F.: Mesék. — Gaál Mózes: Hun és magyar mondák. — Kosáryné: Hamupipőke. — Ábrahám: A csodaszarvas. — Gaál: Hősök regéje. — Napsugár. — Benedek: A sárga csikó. — Blaskó: Csánád vezér. — Radó: Robinson. — Gaál: Hámka. — Bendek: Hon-

szerző Árpád. — Katalin. — Szent Anna tavától a Cenk-tetőig. — Mikszáth: Tavaszri rügyek. — A két koldusdiák. — Büttner: Egy rut kis leány története. — Mihály László: Buda alá. — Benedek Elek: Galambok. — Rákosi Viktor: Hős fiuk. — Blaskó Mária: A hű barát. — Kosáryné: A babáknál. — Dánielné: A király és az apród.

Jean Racine: Les Plaideurs. — Leconte de Lisle: Poemes tragiques. — E. Estaunie L'infirmes aux yeux de lumiere — Fr. Mauriac. La Vie de Jesus. — Le noeud de vipères. — E. Rostand: Chantecler. — P. Claudel. Morceaux choisis. — L'Annonce faite à Marie. — Fr. Jammes Le roman de Lievre. — J. K. Huysmans En Route. — P. Bourget. Le sens de la mort. — Edda. — Bruno Obermann: Der deutsche Minnebesang. — Martin Luther: Tischreden. — Hans Sachs: Ausgewählte Werke. — Grimmelhausen: Simplissimus. — E r i c h Schmidt: Goethes Werke (6 Bände). — Boyesen: Kommentar zu Goethes Faust. — Von Stein: Goethe und Schiller. — K. Titschendorf Goethes Mutter. — Paul Merker: Schillers Werke. (4 Bände) — W. Bolther: Dichterbiographien: Schiller. — W. von Humboldt: Kleine Schriften. — Richard Benz: Die deutsche Romantik. — Eichendorf: Werke (2 Bände). Kleist: Novellen. — Droste-Hülshoff Ausgewählte Werke. — J. V. von Scheffel. Ekkenhard. — W. Hauff: Lichtenstein. — Märchen. — Bibliothek wertvoller Novellen und Erzählungen. (4 Bände) — Ludwig Ganghofer: Das Gotteslehen. — Der Klosterjäger. — Gunnarson: Advent im Hochgebirge. — Dr. Walther Linden: Geschichte der deutschen Literatur. Storm: Novellen. — Volkmann-Leander: Trämereien an franz. Kaminen. — Ibsens Werke. — Oskar Walzel: Hebbel und seine Dramen: — Freytag: Die verloren Handschrift. — Peter Rosegger: Geschichten aus den Alpen. — Wittkowsky: Das deutsche Drama der Gegenwart. — Gust. Naekel: Ibsen und Björson. — Max Chop. u. a. Erläuterungen zu den Meisterwerken der Tonkunst. — Robert Lienhardt: Unsere Ideale. — Das Leben ruft. — Das goldene Buch der Schweiz. — Die Alpen in Farben. — Karfeld-Kuhnert: Die deutsche Donau. — Meier-Fuglsang: Schleswig. — Meier-Stümpel: Die Mosel. — Holhlbaum: Wien und das Niederdonauland. B. Meier: Hannover. — B. Meier: Staufische Reichsburgen. — Meier-Schrade: Heidelberg. — Meier-Raulfs: Pfälzen und Burgen in Franken u. Thüringen. — Grimschitz: Maler der Ostmark im 19. Jahrh.

Ajándék utján. Niamessyné: Kislányok a nagy viharban. — Faraday: A gyertya természetrajza. Orbán Dezső: Az ezüstflotta. — Gárdonyi Géza: Az én falum. — Kalmár Gusztáv: Ismeretlen népek, névtelen földek. — Küzdelmek a fehér halál országában. — Petőfi válogatott költeményei. — May Károly: A szent este. — Dickens: Cooperfield Dávid. — Schütz Antal: Szentek élete. — Dr. Hám Antal: Ifju szentek élete. — Kövesi Lajos: Vade mecum. — Gárdonyi Géza: Egri csillagok. Szabóné-Nogál Janka: A nagyobbik leány. — Szinek Sándor: Jézus Krisztus út, igazság, élet. — Horn János: Törpe és alakfák. — Gyümölcsfák átoltatása. — Jécsai László: Hogyan készítsük el virágos kertünket? — Szobanövények. — Dr. Károlyi János: Magyar nemzeti káté. — Papp Dezső: Délutáni csevegések. — Bokor Malvin: Az esztergomi diák. — Dénes Gizella: Marianna kisasszony. — Fábrián Gyula: Bodri. — Donászy Ferenc: Buda hőse. — Karl-Vargha: Képek hazánkból. Spillmann: Bátran és hiven. — Dr. Karácsonyi J.: Történelmi jogunk. — Mézes János: A kántorék Annuskája. — Kincs István: Az Irsay-ösök.

— Dr. Czapik Gyula: Példák a szentek életéből. — Móra Ferenc: Rab ember fia. — Pintér Jenő: Magyar nyelvvédő könyv. — Szajkó József: A pogány Kina. — Nagy Gyula: Szent Imre herceg. — Müller Lajos: A negyedik parancs. — Horn János: Gyümölcsfák nyese. — Végvári: Hangok a végekről. — Müller Lajos: A harmadik parancs. — Valter János: Isten képe a természetben. — Gárdonyi Géza: Isten rabjai. — Ignác Rózsa: Anyanyelve magyar. — Orbán Dezső: A gyöngyosoros Dián. — Wiesemann Miklós: Fabiola. — Spillmann J. Egy királyné életéről. — Sziklay János: A testvérek. — Sienkiewicz H.: Vizözön. — Kelemen Andor: Tut-Ankh-Amen földjén. — Dickens: Dombey és fia. — Tarczai György: Margit-legendák. — Nagy. tört. társulat: Mohácsi emlékkönyv. Szekfű Gyula: Három nemzedék. — Lewis-Zigány: Ben Hur. — F. Sarcey: Páris ostroma. — Herczeg Ferenc: Ocskay brigádéros. — Bizánc. — Tormay Cecília: Asszizi Szent Ferenc kis virágai. — Benedek Elek: Testamentum és hat levél. — Müller Lajos: Leányhivatások. Apor-Nagy: Hogyan készül. — Fürst: A világ csodái. — Müller Lajos: A VI. és IX. parancs. — A VII. és X. parancs. — Gyula diák: Gyűjtogatás. — Amerika felfedezése. — Vas Gereben: Nagy idők, nagy emberek. — O. Feuillet: Egy szegény ifju története. — P. Keller: Hubertus. — Alszeghy Zsolt: A XVII. sz. magyar irodalma. — Nabár-Nagy: Az aranyház. — Prónai Lajos: A puszták börtönében. — Bangha Béla: Amerikai missziós körutam. — Mielsen: A trópusokon át a Déli Jegestengerre. — Williamson: Az arany csönd. — Zrinyi Miklós gróf. — Herczeg Ferenc: A Gyurkovits leányok. — A Gyurkovits fiúk. — Gárdonyi Géza: Aggyisten Biri. — P. Pál: Tündérfa. — Williamson: Titokzatos történet. — Dénes Gizella: A fehér torony. — Gaál József: A peleskei nótárius. — Kr. Karácsony János: Szent László király élete. — Boros Alán: Murányi Venus. — Katona József: Bánk bán. — Kisfaludy Károly: Csalódások. — Iréne. — Boros Gyula: Boldog Margit legendája. — Schütz Antal: Isten a történelemben. — Dénes Gizella: Boldogasszony hadnagya. — Fekete emberek. — Gárdonyi József: Az élő Gárdonyi I.—II. — Gárdonyi Géza: Szunyoghy Miatyánkja. — Atkozott józsanság. — Két katicabogár. — A láthatatlan ember. — Sik Sándor összes versei. — Gyóni Géza összes versei. — Jókai Mór: Eppur si muove. — F. Mauriac: A Frontenac- misztérium. Dante: Isteni színjáték. — Br. Eötvös József: A nővérek. — Galamb Sándor: A magyar dráma története. — Horváth János: Magyar versek könyve. — Kertész Manó: Szólas-mondások. — Császár Elemér: A magyar regény története. Jókai Mór: Emlékeimből. — Nabor-Nagy: Az élet koronája. — Szekfű Gyula: A mai Széchenyi. — Dickens: A Pickwick-klub. — Palau: Krisztus útján. — Bangha Béla: Róma lelke. Fejér adorján: Római régiségek. — Brisits Frigyes: A század első fele. — Bán Aladár: A finn nemzeti irodalom története. — Birkás Géza: A francia irodalom története. — Dr. Prónai Lajos: Drámai olvasmányok. — Dr. Balogh Albin: Művelődés Magyarország földjén. — Miskolczy István: Magyarország az Anjouk korában. — Riedl Frigyes: Vajda-Reviczky-Komjáthy. — Vörösmarty M. élete és művei. — Madách. — Dr. Eötvös József: A karthauzi. — Benedek: Magyar mese- és monda-világ. — Petőfi: János vitéz. — Arató Pál: Bücsük pasa. — Móra F.: Dióbél királykisasszony. Benedek: Szigeti veszedelem. — P. Felix: Akik üldözést szenvedtek az igazságért. — Tutsek Anna: A király és az apród. — Orbán Dezső: Az ezüstflotta kincse. — Verne Gyula: Az

úszó sziget. — Az úszó város. — Bársony István: A rab király szabadon. — Csengey Gusztáv: A mocsarak királya. — Bokor Malvin: Árpádvér. — Benedek Elek: Nagy magyarok élete. — Özv. Báthory Nándorné: Hogyan szerzett házat és földet. — Haladi. Blaskó Mária: Szeretnék nagy lenni. — Édesanyám. — Dénes Gizella: A hegyek hercegnője. — Eckhart Sándor: A francia forradalom Magyarországon. — Br. Eötvös József: A falu jegyzője. — Herczeg Ferenc: Mutamur. — A hét sváb. — Déryné ifiasszony. A honszerző. — Árva László király. — Pogányok. — Mikszáth Kálmán: A tót atyafiak. — Gárdonyi Géza: Az öreg tekintetes. — Sík Sándor: Gárdonyi, Ady, Prohászka. — Gárdonyi Géza: A bor. — Tormay Cecil: Bujdosók könyve. — Prohászka O.: Soliloquia I.—II. Brisits Frigyes: Prohászka-breviárium. — Végvári: Segítsetek. — Sajó Sándor: Magyar versek. — XI. Piusz pápa: Körlevele a gazdasági válságról. — Quadragesimo anno. — Herczeg Ferenc: Pro Libertate. — Szerb Antal: Magyar irodalomtörténet. — Gulácsy Irén: Fekete vőlegények I. II. III. — Schütz Antal Krisztus. — Zrinyi: Szigeti veszedelem. — Török áfium. — Hugó: Les Miserables. (4 vol.) — Dr. Jon Adam: Glossar des altspanischen. — Poema del Cido.

Folyóiratok: Nagyasszonyunk. Juventus. Magyar tavasz. Hitterjesztés lapja. Szív ujság. Isten dalosai. Mária Kongregáció. Éneklő ifjuság

Az ifjusági Könyvtár állománya

a múlt iskolai év végén: 1500 mű 5305 P értékben.

Gyarapodás	307	„	1071	P 72 f. „
Összesen:	1807	„	6376	„ 72 f. „

II. Szertárak.

Szertárainkat a tanév folyamán a Nm. Vallás- és közoktatásügyi Miniszter Úr 2000 P-ös adományából gazdagítottuk.

Történelmi szertárunk a következő eszközökkel gyarapodott:

Ajándékozás útján: 8 drb. történelmi falikép 12 P, Falitérkép: Magyarország az Árpádok korában 28 P, Magyarország a karlócai békétől 28 P, Magyarország II. Józseftől 28 P, Európa 1000 körül 36 P, Európa a keresztes háborúk korában 36 P, Európa a XV. század második felében 36 P, Európa 1812-ben 36 P, Márki-féle történelmi képek (127 lap) 91 P.

Összesen 142 drb. 331 P értékben.

2. **Filológiai szertár** gyarapodása *vétel* útján: 1 drb. Linguaphon 500 P.

3. **Földrajzi szertár** gyarapodása: *Ajándékozás útján* 13 drb. új földrajzi falikép 49.40 P, 5 drb. Schmidt-féle csillagászati földrajz falikép 43 P, Ázsia falitérképe 30 P, Ausztrália falitérképe 26 P,

Összesen 20 drb. 148.40 P értékben

4. **Természettudományi szertár** gyarapodása *ajándékozás útján* Hreblay-féle egészségügyi faliképek (30 drb) 32 P,

5. **Természettudományi felszerelés** gyarapodása *ajándékozás útján*. Hartl-féle optikai felszerelés 140 P, Centrifugális gép 72 P, acélabroncsok 14.50 P, 2 kül. nagyságú, golyó keretben 14 P, üveggömb kül. fajsúlyú folyadékok részére 8.50 P, egyköpüs légszivattyú üveggömbvel 246 P, üvegbura 12 P, Kerek ruggyantálap 7.60 P, dróthálával leborított gyűjtőlap 48 P.

Összesen 10 drb. 562.60 P. értékben.

6. **Mennyiségtani szertár** gyarapodása *ajándékozás útján* 3 drb. táblavonalzó fogóval, 120 cm. 9.90 P, 3 drb. táblaháromszög 45, 50 cm. 7.80 P, 2 drb. táblaszőgmérő fogóval 40 cm., 15.60 P, gula és hasáb térfogatához bádógból készült idom 10 P, Egyenlő alapú henger és kup bádógból 10 P.

Összesen: 10 drb. 53.30 P.

VIII.

Ifjusági egyesületek.

„Szent Erzsébet” önképzőkör. A magyar jövőnek jellemes, művelt, igaz-vegy magyar szellemtől áthatott ifjuságra van szüksége. Ezért dolgozik az iskola, ebben nyújt segédkezet neki az önképzőkör. — „Isten és Haza” gondolatával indultunk el év elején. Célunk, hogy a lányokat munkára, szereplésre szoktassuk el szellemi, művészi tehetségeiknek kifejtésére alkalmas adjunk. — Eredeti alkotásokat szorgalmazott a kör, mégha kezdetben gyengék is voltak. Csak így lehet önképzésről szó. — Néha nemes versenyre is nyílt alkalom. Mindjárt év elején versenydolgozat: „Széchenyi és a magyar leány”. Nyertesek: Turai Magda VII. o. t. Horvay Magda VI. o. t. A kör tagjai: V—VIII. o. t. Elnöke ebben az évben Schick Atala VIII. o. t. Alelnök: Rössmann Valéria VI. o. t. Önképzőkörünknek külön tagozata még nem volt. De az irodalom mellett egy-egy gyűlésen a reális tudomány is helyet nyert.

Voltak rendes és díszgyűléseink. Ez utóbbi: okt. 6-án, az „Aradi 13” emlékére, nov. 19.-én nyilvános, műsoros előadás az intézet és a kör védőjének „Árpádházi Szent Erzsébetnek” tiszteletére; dec. 6.-án Kormányzó Urunk Ófőméltósága névnapján, — március 8.-án az első katolikus magyar Főigazgató Urnak dr. Tihanyi Béla látogatása alkalmából és március 15.-én. A díszgyűléseken jelen voltak: az igazgató nővér, a tanári kar és az alsó osztályos növendékek is. Rendes gyűléseinken is megjelent a tanári kar egy-egy tagja, hogy fokozza a növendékek munkakedvét. Bár ez minden külön biztatás nélkül is megvolt a tagok lelkében. Magyar lelkesedéssel, magyar öntudattal dolgozott mindenki tehetsége szerint és azzal a boldogsággal, hogy végre tehet magyar önképzőkör, amit a román megszállás alatt a Mária Kongregáció önképzőköre pótolta meghitt körben, óvatosan.

Az év folyamán *felolvasások*: 1. Schick Atala VIII. o. t. Széchenyi naplója. 2. Guttman Katalin VIII. o. t. A mai magyar zenei irányok. 3. Steiner Vera VII. o. t. Mai magyar tudósok. 4. Szabó Ilona VIII. o. t. Miért tanulunk latinul? 5. Szabó Mária VI. o. t. Vitéz Nagybányai Horthy Miklós élete.

Könyvismertetések. 1. Schick Atala VIII. o. t. Gulácsy Irén: Fekete vőlegények. 2. Szabó Ilona VIII. o. t. Babits lírája. 3. Kóthy Katalin VIII. o. t. Kós: Az országépítő. 4. Reményi Klára VII. o. t. Szekfü: A három nemzedék. 5. Vulkán Klára VIII. o. t. Eötvös: Magyarország 1514-ben. 6. Täuber Marianna VIII. o. t. Nyirő: Mádéfalvi veszedelem.

Az egyes gyűléseken a VI. o. növendékei adtak elő sikerült kis jeleneteket a történelemből, vagy alkalmoszerűeket. Írójuk Rössmann Valéria VI. o. t. Az V. o. növendékei iskolai életükből állítottak össze tréfás dolgokat. A VII. o. növendékei szintén tevékeny résztvettek a felolvasásokban, zene és szavaltokban, vagy egyéni leleményükkel nevetettek meg.

Bár önképzőkörünk nyelve és szelleme magyar, néha idegen nyelvű írókkal is foglalkoztunk, főleg azokkal, akiknek irodalmi kapcsolataik voltak a magyarral. Így felvettük programunkba a német és francia szavakat és kapcsolatokat ismertetését is. — Egy alkalommal latin önképzőköri gyűlésünkön megjelent Perényi Matild megyei és Mertz Margit járási gondozónő és a munkaszolgálatról, a szociális munkáról tartottak előadást.

A kör tagjainak járó folyóiratok: Nagyasszonyunk, Magyar tavasz, Juventus.

Ime kitűzött célunkat elértük. Az önképzőkör élete élénk volt és a magyar szellem és honszeretet szolgálatában állott.

Mária Kongregáció. Működése két irányú: öntudatos lelkiélet és apostolkodás — a női lélek legszebb eszményképének: Szűz Máriának pártfogása mellett.

A Kongregáció prézese: Dr. Korlát Ferenc az intézet hittanára. Prefektája: Vulkán Klára VIII. o. t.

Kongregációs életünket okt. első vasárnapján kezdtük a Katolikus Akció jelszavával: „Míndnyájan szent István országáért.” Ez nemcsak elmélet, de gyakorlat is volt. A hónap minden napján 2—2 tag áldozati napot vállalt a magyar hazáért és a békéért, hogy minden nap szálljon magyar leány imája az ég felé. Karácsonyra szeretet-csomagot küldtek a magyar honvédeknek. Minden hónap első vasárnapján félóra közös szentségimádást végeztek a kitett Óltáriszentség előtt drága hazánk szebb jövőjéért és a békéért.

A lelkiélet elmélyítését a prézes Úrtól hetenkint tartott beszédek szolgálták. A liliosos Szent Szüzet akarták e beszédek mint ideált a leánylelkek elé állítani.

Időnkint önképzőköri és díszgyűlések is szerepeltek a kongregáció programjában. A magyar szenteket ismertették ezek a kongregáció tagjaival, akiket a 22 éves megszállás idején nem volt alkalom behatóan megismerni. — Volt versenydolgozat is „Mivel szolgálhatja hazáját a kongreganista leány?” Nyertesei: Vulkán Klára VIII. o. t. és Neuhoff Valéria VIII. o. t. könyvjutalomban részesültek. Így akartuk a két legszentebbet: Istent és Hazát harmoniába állítani a mindenre fogékony, tavaszos leánylelkekben.

Néha körkérdéseket is kaptak: „Milyen könyvet vinnék magammal, ha egyedüllétre lennék utalva és miért azokat?” „Mit értek szociális munkán, milyennek kell lennie a szociális munkásnak és hol tehetek valamit ezen a téren?” Ezekkel életet vittünk a kongregációba, hozzászoktattuk, hogy mindenki dolgozzék, lelkébe nézzen és belekapcsolódjék a kor általános problémáiba.

Egy-két vitatkozást is rendeztünk. Célja, hogy tudjanak és merjenek szólni, amikor Isten, Egyház és a lélek érdeke kivája. Apostolkodást a sajtó, misszió körül fejtettek ki és a Kat. Actió programja érdekében: (Szentmise-hallgatásért, káromkodás ellen.) Karitatív téren is működött az egyesület. 30 szegényt láttak el karácsonyra ruhával.

Az iskolából kimaradt növendékekkel is fenntartjuk a kapcsolatot. Évenként ötször kapnak körlevelet és egyszer összegyűlnek fogadalom-újítás napjára, amikor is közös reggelivel tesszük kedvesebbé ezt a napot és korszerű kérdések megbeszélésével bensőségebbé. Ebben az évben az összejövetel április 19-én volt. Ugyanekkor tartottuk a

zászlószentelést és a tagavatást is. 73 új taggal gyarapodott kongregációnk. A szertartást és ünnepélyes nagymisét Pakocs Károly püspöki helynök úr a kongregáció alapítója és volt prézese végezte papi segédlettel. — Délután műsoros előadás volt, — ahol a kongregáció elköltözése érvényesült: Isten és Haza. — Én kat. leány vagyok — szavalt és mozdulat-kórus. Goriczky: Imádság a hazáért. 4 felvonásos színmű. Az ünnepi beszédet Lőrincz János kálmándi plebános, a kongregáció volt prézese mondta. A Mária Kongregáció lapja 41 példányban jár. A kongregációnak van könyvtára is, ahol a tagok értékes lelki és szellemi színvonalon álló könyveket és folyóiratokat kaphatnak kézhez. — Ez volt kongregációs évünk. Talán sikerült egy lépést tenni ebben az évben is az öntudatos kat. magyar női lélek kialakításában. — hogy velük és általuk szebb és jobb legyen a magyar jövő. „Áldjon meg minket Szűz Mária az Ó kedves Gyermekeivel”!

Sportkör. A sportkör neve: Szatmárnémeti Irgalmas Nővérek „Szent Erzsébet” leánygimnáziumának Sportköre. Tiszteletbeli elnök: Popovics M. Ancilla igazgató nővér, Vezető tanár: Medveczky Lajosné Sopronfalvy Mária, Az intézetnek jól felszerelt tornaterme, nagy szabadtéri játszótér, amelyet télen korcsolyapályának használunk, tágeret biztosít a növendékek testi ügyességének gyakorlására.

Működő szakosztályok: torna, játék, atlétika, korcsolya.

A zord téli időjárás miatt a tervezett tornaversenyt nem tarthattuk meg. Husvét előtt a sportkör kisebb szabású zártkörű bemutatótartott, amelynek keretében a tanulók számot adtak az évben tanultakról.

Ugyancsak az évvárón a magyartáncban a II. gimnázium sportköri tagjai szerepeltek.

Diákaptár jelentése. Vezető tanár: Kocsis M. Antida. Ez évben is folytattuk a tavaly megkezdett kaptármunkánkat. Gyűjtőmunkánkkal ősszel vadgesztenyéből 21 P-höz jutottunk. A vadgesztenye-gyűjtés tere kifejtett szorgalmáért Makora Anna IV.b.o.t. dicséretet érdemel. A téli időszakban vas, textil, és papírhulladékból 26'60 szereztünk. A VI. o. tanítékonyosságát példaképpül állítjuk növendékeink elé: miután beszűntették a zsemle árusítást, a VI. o. növendékei úgy gondoskodtak a tanulók tizóraiztatásáról, hogy ők szerezték be gyári áron az édességeket, cukorkákat: bolti áron eladták, s így 142'75 P jövedelemhez jutottak. Dicséretet érdemel a második osztály a papír és szárított narancshéj gyűjtésében. Tavasszal megindult az ibolya, gyöngyvirág, csalánlevél és szár szedése és szárítása. ebből a jövedelem 16. P. A gyógynövények gyűjtése nem fejeződött be az iskolai évvel. Minden növények köteles a nagyvakációban a következő öt gyógynövény közül: csalán (szár és levél), gyermekláncfűlevél, hársfavirág, vadrózsabogyó, — legalább 5 kg-t *szárítva* a következő év elején beszolgáltatni, hogy a D. K. tőkéhez jusson. Ezzel nem akarjuk elrontani a szünidő örömeit, csak arra figyelmeztetjük a növendékeket, hogy a nyári szórakozások közepette se feledkezzenek meg honleányi kötelelességükről, hazájuk érdekéről, — Ezen kívül nyitva áll előttük a leleményesség tág tere: a közellátási Miniszter ur rendeletének engedelmeskedve minden talpalatnyi földet megművelhetnek, bevethetnek, s értékesíthetik terményeiket, amelyeknek árát a D. K-nak ősszel beszolgáltatják. Reméljük, növendékeink meg fogják érteni a kor követelményeit, és a nagyszünidőben is lelkesedéssel fognak apostolkodni a D. K. ügyében

Ez idei összes bevételünk tehát 206'35 P volt, ehhez hozzáadva a Diák-kaptár pátrónusa Orbók Kálmán ur 50'— P ajándékát, amelyből ládat vettünk a hulladékpapír és textilárak gyűjtésére, az évet 256'35 P eredménnyel zártuk le.

A tanulók érdemsorozata.

Rövidítések magyarázata. Magaviselet, előmenetel, általános tanulmányi eredmény, rendszeret: 1=jeles, 2=jó, 3=elégséges, 4=elégtelen. A névsorban a kitűnő eredményt elért tanuló nevét vastag betű, a jeles eredményt elért tanuló nevét pedig dűlt betű jelzi.

Vallásrövidítések: rkat.=római katolikus, gkat.=görög katolikus, ref.=református, ág. ev.=evangélikus, izr.=izraelita, ism.=ismétlő, Z. i.=zárdai internátus, I. i.=Irsiki-internátus, T. h.=Tanítókháza, R. i.=rendi növendék, fm.=felmentve.

I. osztály.

Osztályfőnök: Jarosiewitz M. Alice.

Sorszám	A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? internátusban lakik-e?	T a n t á r g y a k											Ált. tan. eredmény	Rendszeret	Tandíj		
		Magaviselet	Hítan	Magyar nyelv	Földrajz	Német nyelv	Természettan	Mennyiséktan	Rajz	Testnevelés	Szépíráás	Ének				Kézimunka	Román nyelv
	Abrudán Éva gkat.	1	1	2	2	2	2	3	2	1	2	2	1	2	2	2	100
	Árva Mária	2	1	2	2	1	1	2	2	1	2	2	1	1	2	2	100
	Bakay Irén ref.	1	2	3	2	2	2	3	2	1	2	2	1	2	3	2	100
	Bakay Gizella ref.	1	2	3	2	2	2	3	3	2	2	2	2	2	3	2	100
5	Banner Éva	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	100
	Bélteky Emma Z. i.	1	1	2	2	2	1	2	1	1	1	1	1	1	2	1	100
	Biró Jozefa	1	1	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	2	1	100
	Brendli Klára Z. i.	1	1	2	2	2	2	3	2	1	1	1	1	1	2	1	100
	Czier Erzsébet	1	1	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	2	1	100
10	Darabán Gizella	1	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	2	1	100
	Darida Aurelia gkat.	2	2	3	3	3	3	3	2	2	2	2	1	1	3	3	100
	Elekes Vilma Z. i.	1	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	2	1	100
	Fodor Katalin Z. i.	1	1	2	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	2	1	100
	Fodor Magdolna gkat.	1	1	2	1	3	2	2	1	1	1	1	1	1	2	1	100
15	Gárdos Klára	1	1	2	2	2	1	1	1	1	2	1	1	1	2	2	100
	Gnándt Mária Z. i.	1	1	3	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	2	2	100
	Guita Margit gkat.	2	2	4	3	3	3	4	3	2	3	3	1	1	4	3	100
	Herceg Livia gkat. T.h.	2	1	2	2	3	2	4	2	2	2	2	1	1	4	2	100
	Igaz Ilona ref. Z. i.	1	2	2	2	2	2	3	2	2	1	1	1	1	2	2	100
20	Janicskó Erzsébet Z. i. ism.	1	2	3	3	3	1	3	2	1	2	3	1	1	3	1	100
	Katona Margit gkat.	1	1	2	2	3	3	3	2	1	2	2	1	2	3	2	100
	Kormány Gabriella	1	1	2	2	3	2	3	3	1	2	2	1	2	3	2	100
	Korompay Etelka	1	1	2	3	3	3	3	3	1	3	3	1	2	3	2	100
	Kosztin Erzsébet	1	1	3	3	3	2	3	1	1	1	2	1	1	3	2	100
25	Kozák Mária	1	1	2	2	2	2	2	2	1	2	2	1	1	2	2	100
	Kozányi Katalin	1	1	2	2	3	2	3	2	1	2	2	1	1	3	1	100
	Kozma Anna gkat.	1	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	2	1	100
	Kozma Ilona gkat.	1	2	2	3	3	3	3	2	1	2	2	1	1	3	2	100
	Kun Valéria Z. i.	1	1	2	3	3	3	3	2	1	2	2	1	1	3	1	100
30	Ludescher Mária I. i.	1	1	2	2	2	2	2	2	1	2	2	1	1	2	1	100
	Maricza Gabriella	1	1	2	3	3	2	3	2	1	2	1	1	3	2	100	
	Májer Mária	1	1	1	2	2	1	2	1	1	1	1	1	1	2	1	100
	Mellau Ágnes Z. i.	1	1	2	1	2	1	2	1	1	1	2	1	1	2	1	100
	Mihályka Györgyi	1	1	2	2	3	3	3	3	1	3	2	1	1	3	2	100
35	Nagy Erzsébet	2	1	2	4	3	3	3	3	1	3	2	1	2	4	3	100
	Nagy Zsuzsanna Z. i.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	100
	Németh Gabriella	1	1	2	2	2	2	3	2	1	2	1	1	1	2	1	100
	Nyikora Zoe gkat. Z. i.	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	2	1	100
	Papp Éva	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	100
40	Papp Lenke gkat. Z. i.	1	1	2	2	2	2	2	2	1	2	1	1	1	2	2	100
	Pataki Margit Z. i.	1	1	3	3	2	3	3	2	1	2	2	1	1	3	2	100
	Páziuk Margit gkat.	1	1	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	2	1	100

Sorszám	A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? internátusban lakik-e?	T a n t á r g y a k											Tandíj				
		Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Földrajz	Német nyelv	Természetrájl	Mennyiségtan	Rajz	Testnevelés	Szépíráás	Ének		Kézimunka	Román nyelv	Ált. tan. eredmény	Rendszeretet
	Pintér Klára	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	100
	Rádi Gabriella Z. i.	1	1	2	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1	2	1	100
45	Répásy Valéria	2	2	3	3	3	3	2	1	3	3	2	2	3	3	3	100
	Riszt Mária Z. i.	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	2	1	100
	Ritli Gizella	1	1	2	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1	2	2	100
	Schick Marianna	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	100
	Schlett Klára	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	100
50	Sebők Ilona	1	2	3	3	2	3	1	1	1	1	1	1	1	2	1	100
	Steer Livia gkat.	1	1	2	2	2	3	1	1	1	1	1	1	1	2	1	100
	Stier Anna	2	2	4	3	4	3	3	2	1	2	3	1	1	4	3	100
	Szabó Magdolna gkat. Z. i.	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	2	1	1	100
	Szatmári Mária gkat.	1	1	3	3	3	2	3	2	1	2	2	2	2	3	2	100
55	Szemán Etelka gkat. Z. i.	1	1	3	2	3	2	2	2	1	2	2	1	1	3	1	100
	Sztojka Mária gkat. T.h.	2	1	3	3	4	2	3	2	1	1	2	2	2	4	2	100
	Tar Terézia Z. i.	1	2	3	3	3	3	3	2	1	2	2	2	2	3	2	100
	Tempfli Ilona Z. i.	1	1	2	2	2	2	2	1	2	2	2	1	2	1	1	100
	Wiesler Mária	1	1	2	2	1	2	2	2	1	2	2	1	1	2	2	100
	Magántanulók:																
	Császár Magdolna gkat.	-	1	3	2	3	2	2	3	2	3	3	1	3	3	3	150
	Fedorkó Gabriella gkat.	-	1	3	1	2	2	3	3	2	2	1	1	2	3	2	150
	Láng Irén	-	1	2	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	2	1	150

Kimaradt: Kleiszl Rozália

II. osztály.

Osztályfőnök: Tamás M. Carmella.

Sorszám	A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? internátusban lakik-e?	T a n t á r g y a k											Tandíj				
		Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Földrajz	Német nyelv	Természetrájl	Mennyiségtan	Rajz	Testnevelés	Ének	Kézimunka		Román nyelv	Ált. tan. eredmény	Rendszeretet	
	Anderkó Kornéliagkat.	2	2	4	3	4	2	4	3	1	3	1	1	4	3	100	
	Balog Erzsébet Z. i.	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	100	
	Baráta Jusztina	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	100	
	Beke Szeréna	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	2	2	2	60	
5	Bónis Gabriella Z. i.	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	1	100
	Boros Erzsébet	2	2	3	3	4	3	3	3	1	2	2	1	4	3	100	
	Burián Mária gkat.	1	1	2	3	3	2	2	2	1	2	2	1	3	2	60	

Sorszám	A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? internátusban lakik-e?	T a n t á r g y a k											Tandíj			
		Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Földrajz	Német nyelv	Természetrájl	Mennyiségtan	Rajz	Testnevelés	Ének	Kézimunka		Román nyelv	Ált. tan. eredmény	Rendszeretet
	Dobos Ilona	1	1	2	2	3	2	2	2	2	1	1	1	2	2	60
	Dunay Mária Z. i.	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1	2	2	2	100
	Einholcz Mária	1	2	3	2	3	2	3	3	2	3	1	1	3	3	100
	Erdei Julianna	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	100
	Gárdos Erzsébet gkat.	1	1	2	2	3	2	2	2	fm	1	fm	1	2	1	100
	Gavrus Mária gkat. I.i.	2	1	3	3	3	3	4	1	2	2	2	2	4	2	100
	Olíga Mária gkat. Z. i.	1	1	2	2	2	3	2	2	2	1	1	1	2	2	100
15	Gots Róza	1	1	2	1	2	2	1	1	fm	1	fm	1	2	1	fm.
	Herman Katalin Z. i.	1	1	2	1	1	2	1	1	2	2	1	1	2	1	100
	Karcub Ilona ref.	1	2	3	2	3	1	1	2	fm	2	2	1	3	2	60
	Kasa Mária	2	2	3	3	3	3	4	3	2	3	2	1	4	3	100
	Kibili Mária	1	1	3	3	3	2	3	2	2	2	1	1	3	2	100
	Kirner Mária Z. i.	1	1	3	1	2	2	1	1	2	3	1	2	2	2	100
20	Kleisl Anna Z. i.	1	1	2	2	2	2	2	1	2	1	1	1	2	2	100
	Kosztya Mária gkat.	1	1	3	1	2	2	1	2	2	1	2	2	2	2	60
	Kovács Anna ism.	2	2	4	3	3	3	3	3	2	2	2	2	4	3	100
	Krájnik Julianna	1	1	3	2	2	2	2	1	1	2	1	1	2	2	100
25	Lázár Irén gkat. Z. i.	1	1	3	2	3	3	3	1	1	2	1	1	3	3	100
	Ludescher Adéla Z. i.	1	2	3	3	2	3	2	2	1	2	1	2	3	2	100
	Mekker Mária	1	1	3	2	3	2	1	2	1	1	1	1	3	2	100
	Mellau Gabriella Z. i.	1	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	2	1	100
	Nikorics Edit gkat. Z. i.	1	1	2	3	3	2	3	2	1	1	1	2	3	1	100
30	Pap Vilma ág. ev.	1	1	3	3	3	2	2	2	2	2	1	2	3	2	60
	Pruna Gabriella gkat.	1	1	1	1	1	2	2	1	2	1	1	1	2	1	100
	Répászky Mária	1	1	2	2	2	2	2	1	1	2	1	2	2	2	100
	Sályi Flóra gkat.	1	1	3	3	2	2	2	3	2	2	1	1	3	2	100
	Schick Ildikó	1	1	1	2	1	1	2	2	1	1	1	1	2	2	100
35	Simkovics Éva	1	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	2	2	100
	Suta Olga gkat.	1	1	1	1	1	1	1	1	fm	1	mf	1	1	1	100
	Sütő Irén	1	1	3	2	3	2	3	2	1	2	1	1	3	3	100
	Szabó Ilona Ella gkat.	1	1	2	2	2	2	1	1	2	1	1	1	2	1	100
	Szabó Mária gkat.	1	1	3	3	3	3	3	2	2	2	1	2	3	2	100
40	Szarvadi Katalin	1	1	3	2	2	2	2	2	1	2	1	1	2	1	100
	Takács Mária Z. i.	1	1	2	3	2	2	2	1	1	1	1	1	2	2	100
	Tempfli Mária Z. i.	1	2	3	3	3	3	2	1	2	1	2	1	3	2	100
	Tóth Róza	2	1	3	3	3	3	4	1	fm	2	1	1	4	3	100
	Urbán Irén Z. i.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	100
45	Varga Ilona gkat. Z. i.	1	1	3	3	3	2	3	3	1	2	1	2	3	2	100
	Varga Mária gkat. Z. i.	1	1	3	3	3	2	3	2	1	1	1	1	3	2	100
	Varju Livia gkat.	1	1	3	3	3	3	3	3	1	2	1	1	3	3	60
	Vida Jolán Z. i.	1	1	2	1	2	2	1	1	2	1	1	1	2	2	100
	Vincze Katalin I. i.	1	1	2	1	2	2	1	1	2	1	1	1	2	2	100

* A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? internátusban lakik-e?	Tantárgyak											Tandíj				
	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Történelem	Földrajz	Német nyelv	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Testnevelés	Ének		Kézimunka	Román nyelv	Ált. tan. eredm.	Rendszeret
Magántanulók:																
Bernát Ágnes izr.	-	2	2	2	3	-	3	2	3	2	2	1	2	3	2	150
Vermes Mária	-	1	1	1	2	-	1	2	1	1	1	1	2	2	1	150

Kimaradtak: Nagy Antónia, Peiter Gabriella, Szolomájer Erzsébet.

III. a. osztály.

Osztályfőnök: *Ruber M. Colombieris*

Sorszám	A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? internátusban lakik-e?	Tantárgyak											Tandíj					
		Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Történelem	Földrajz	Latin nyelv	Német nyelv	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Testnevelés		Ének	Kézimunka	Román nyelv	Ált. tan. eredmény	Rendszeret
1	Balogh Erzsébet	1	1	3	3	3	3	3	3	2	1	2	1	2	3	2	100	
1	Balogh Mária Z. i.	1	1	2	1	2	2	3	2	2	2	1	2	1	2	2	100	
1	Berger Anna izr.	1	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	100	
1	Bernát Ágnes izr.	1	2	2	3	2	2	2	2	3	1	2	1	1	3	2	100	
5	Bónis Edit Z. i.	1	1	2	3	3	3	3	3	3	2	2	1	1	3	2	100	
1	Boros Magdolna Z. i.	1	1	2	2	3	3	3	3	3	1	2	1	2	3	2	100	
1	Brém Angéla Z. i.	1	1	2	2	3	3	3	3	3	1	1	1	1	3	2	100	
1	Buzogány Anna Z. i.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	100	
1	Csele Anna T. h.	2	2	4	3	3	3	3	3	3	3	1	3	1	3	4	2	100
10	Fecser Margit	1	1	3	2	3	3	3	3	3	3	1	3	1	2	3	2	100
1	Grázel Irén	1	1	2	2	3	2	3	2	1	1	2	1	1	3	1	100	
1	Gulya Éva	2	2	1	3	2	1	2	2	1	1	1	1	1	2	2	100	
1	Herman Verona Z. i.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	100	
1	Horváth Magdolna ref.	1	1	2	3	3	3	3	3	3	2	3	2	2	3	3	100	
15	Horváth Margit ref.	1	1	2	2	3	3	3	3	3	1	2	2	2	3	2	100	
1	Janc Flóra gkat. ism.	1	1	3	3	3	3	3	3	2	3	1	1	1	3	2	100	
1	Jelenyik Angelika	1	1	3	3	3	3	3	3	2	im	3	2	2	3	3	100	
1	Jelenik Terézia Z. i.	1	1	3	3	3	3	3	3	2	1	2	2	1	3	2	100	
1	Jeney Anna	1	1	2	1	2	3	3	3	2	1	1	2	1	3	3	100	
20	Kató Judit Z. i.	2	1	3	2	2	4	3	2	3	3	1	3	2	3	4	3	100
1	Kávásy Anna Z. i.	1	1	3	2	3	3	3	3	3	1	2	1	2	3	2	100	
1	Kallivoda Mária	1	1	1	1	2	2	1	2	2	2	1	1	1	2	2	1	100
1	Kellner Veronika izr.	1	2	2	1	2	2	1	2	2	3	im	2	1	1	2	2	100

* A két magántanuló 1941 augusztus hóban az átmeneti tanterv szerint vizsgázott.

A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? Internátusban lakik-e?	Tantárgyak											Tandíj					
	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Történelem	Földrajz	Latin nyelv	Német nyelv	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Testnevelés		Ének	Kézimunka	Román nyelv	Ált. tan. eredmény	Rendszeret
Kosztin Mária	1	1	3	2	2	2	3	2	2	2	1	2	1	1	3	2	100
Kovács Mária	2	1	3	3	3	4	3	3	3	3	2	2	3	2	4	3	100
Krajcsi Anna ref. Z. i.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	100
Láng Anna Z. i.	1	1	2	3	2	3	2	3	3	2	2	2	1	1	3	1	100
Májer Ágota	1	1	1	2	2	3	1	3	3	3	2	2	1	1	3	2	100
Mátray Magda ref.	1	1	3	2	2	3	3	2	2	2	2	2	1	3	2	2	100
Nagy Mária gkat.	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2	1	3	2	100
Nagy Rozália	1	1	2	2	2	3	2	1	1	1	2	2	1	1	2	1	100
Nicora Ibolya gkat.	1	1	2	1	3	2	2	3	3	3	1	1	1	1	3	2	100
Ponner Ildikó	1	1	1	1	1	2	1	2	2	2	2	1	1	1	2	1	100
Pontelli Ibolya	1	1	2	1	2	2	2	2	2	1	1	1	1	2	1	100	
Porkoláb Margit Z. i.	1	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1	1	1	3	3	100
Pozsegovics Mária	1	1	1	1	2	2	1	2	2	2	1	1	1	1	2	1	100
Rác Gabriella	2	2	3	3	3	4	3	3	3	3	2	3	1	2	4	3	100
Reiter Livia izr.	1	2	2	1	2	2	1	2	2	2	2	2	1	1	2	2	100
Répászky Gabriella	1	1	2	2	2	2	3	2	2	1	1	3	2	2	2	2	100
Sala Nóra ág. ev.	1	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	1	2	3	3	100
Sallak Katalin	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	100
Schrádi Mária Z. i.	1	1	3	3	3	3	3	3	3	2	1	3	1	3	3	2	100
Sepsy Éva	1	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	100
Szalontai Erzsébet Z. i.	1	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	2	2	100
Szántai Terézia gkat. T. h.	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	2	1	100
Székelyhidny Anna Z. i.	1	1	3	2	3	2	3	2	3	1	2	1	1	3	2	100	
Szilágyi Terézia	1	1	3	3	3	3	3	3	3	1	2	1	2	3	2	100	
<i>Tápay Teodóra</i>	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1	2	100
Turgyan Margit Z. i.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	100
Vanyoczki Anna Z. i.	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	1	2	3	2	100
Vass Éva ref. Z. i.	1	1	2	2	2	2	1	2	2	2	2	1	1	1	2	2	100
<i>Weisz Éva</i>	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	100
Zádori Gabriella	1	1	2	3	2	3	3	3	3	3	1	2	1	2	3	2	100
Zékány Erzsébet	1	1	2	2	2	3	2	2	2	2	1	1	1	1	2	2	100

Évvégi összefoglalón nem vett részt: Lengyel Olga.

Kimaradt: Bálint Magdolna.

III. b. osztály.

Osztályfőnök: Kocsis M. Antida.

Sorszám	A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? internátusban lakik?	Tantárgyak													Tandij			
		Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Történelem	Földrajz	Latin nyelv	Német nyelv	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Testnevelés	Ének	Kézimunka		Román nyelv		
		Ált. tan, eredmény	Rendszerezet															
5	Bauer Margit	1	1	2	2	2	3	3	3	2	2	2	2	2	3	2	60	
	Bányai Irén	1	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1	2	1	60	
	Biró Sarolta	1	1	2	1	2	2	2	3	2	2	1	2	1	2	1	100	
	Bleier Livia izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	2	1	2	1	100	
	Bódis Magdolna	1	1	2	2	3	3	3	2	3	1	fm	2	1	3	1	100	
	Csendes Ilona gkat.	1	1	2	2	3	2	2	3	3	3	1	1	1	3	1	100	
	Dávoti Irma	1	1	2	3	2	3	3	2	3	2	1	3	1	3	1	100	
	Deák Irén gkat.	3	2	4	4	4	4	4	4	3	1	3	2	2	4	3	100	
	Demkő Datalin	1	1	2	2	2	2	3	2	3	2	2	1	1	2	3	100	
10	Dunka Eugénia gkat.	2	2	4	3	3	3	3	3	3	2	2	1	1	4	2	100	
	Farkas Zsuzsanna gkat.	1	2	3	3	3	3	3	3	3	fm	3	3	2	3	2	100	
	Fekete Ottilia Z. i.	1	1	2	2	3	3	2	3	3	1	2	1	1	3	2	100	
	Glück Izabella izr.	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	100	
	Győrfi Angéla Z. i.	1	2	3	3	3	3	3	3	3	1	2	1	2	3	2	100	
15	Hornják Ilona ism.	1	2	3	2	3	3	3	3	3	3	1	2	1	2	3	100	
	Kegyé Erzsébet gkat.	2	2	4	3	3	4	3	3	4	3	1	3	2	1	4	3	100
	Kerekes Julianna gkat.	1	1	3	2	3	2	3	3	3	2	2	1	1	1	3	1	100
	Kibili Ilona I. i.	1	1	2	1	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	2	1	100
	Knoblich Ilona ism.	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	2	100
20	Kovács Magdolna	1	1	2	1	3	3	3	3	3	3	1	1	3	2	3	2	100
	Kozma Ilona	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	100
	Ládd Eleonóra Z.i.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	100
	Lipován Mária gkat.	1	1	3	3	3	3	3	3	3	2	1	2	1	1	3	2	100
	Maricza Anna	1	1	1	1	1	2	1	2	3	1	fm	1	1	1	2	1	100
25	Moldován Mária gkat.	1	2	3	2	3	2	3	3	3	2	1	2	1	1	3	3	100
	Nagy Mária I. i.	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	fm	2	2	3	3	2	100
	Nagy Terézia	1	2	3	2	3	2	2	2	3	3	2	3	3	1	3	3	100
	Orosz Virginia gkat.	2	3	4	3	4	4	4	4	4	3	1	3	1	2	4	3	100
	Oszóczy Katalin I. i.	1	1	3	3	3	3	3	1	3	3	2	2	1	2	3	2	100
30	Pap Emilia gkat. Z. i.	1	2	3	2	2	2	1	2	2	2	1	2	1	1	2	2	100
	Pap Flóra gkat.	1	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	1	1	3	3	100
	Péter Eszmarálda gkat.	1	2	3	2	3	3	3	2	2	2	fm	1	2	1	3	2	100
	Polyánszky Katalin	1	1	2	1	2	3	3	3	3	2	2	2	2	1	3	3	100
	Pop Lucia gkat.	1	1	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	2	2	100
35	Rabsán Ella	1	1	2	2	3	2	2	2	2	1	1	2	1	1	2	2	100
	Rabsán Klára	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	100
	Rákóczi Olga gkat.	1	1	1	1	2	1	1	2	2	1	1	1	1	1	2	1	100
	Sághy Edit ref.	1	2	3	3	3	3	3	3	3	2	fm	2	2	1	3	2	100
	Schott Katalin ref.	2	2	3	2	3	3	4	3	3	2	1	2	1	1	4	2	100
40	Schön Veronika izr.	1	2	2	1	2	1	1	2	2	1	2	2	1	1	2	3	100
	Szőnyi Klára Z. i.	2	2	3	3	4	3	4	4	4	3	2	2	1	1	4	3	100
	Szabó Ilona	3	2	3	3	3	3	4	4	4	3	fm	2	2	1	4	2	100

Sorszám	A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? internátusban lakik-e?	Tantárgyak													Tandij			
		Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Történelem	Földrajz	Latin nyelv	Német nyelv	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Testnevelés	Ének	Kézimunka		Román nyelv		
		Ált. tan, eredmény	Rendszerezet															
45	Szákál Jolán	1	1	2	2	3	3	3	2	3	3	2	1	1	2	3	2	100
	Szelegean Margit gkat. Z. i.	1	1	2	1	2	1	1	2	2	1	1	1	1	1	2	1	100
	Szokol Mária gkat.	2	2	4	3	3	4	4	4	4	2	fm	3	1	1	4	1	100
	Tempfli Margit ism.	1	1	3	2	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	3	1	100
	Toma Mária I. i.	1	1	3	2	3	3	1	3	3	2	2	2	1	2	3	2	100
	Vajda Ágnes ref.	1	2	2	3	3	3	2	2	3	3	1	2	1	1	3	2	100
	Magántanulók:																	
	Ginál Margit	-	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	1	2	3	3	150
	Pregun Margit	-	1	2	1	2	2	3	2	2	1	2	2	1	2	2	1	150
	Pregun Róza	-	1	2	2	2	2	3	3	3	2	2	3	1	2	3	2	150
5	Száraz Etelka	-	2	3	2	3	3	3	3	3	3	2	3	1	2	3	3	40
	Vermes Mária	-	1	2	1	2	3	2	2	3	2	fm	1	1	2	3	2	150
	Viland Ilona	-	2	3	2	3	3	3	3	3	2	2	2	1	2	3	3	150
	Winkler Katalin	-	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	1	2	3	3	150

Kimaradt: Szaizer Klára.

IV. a. osztály.

Osztályfőnök: Földesi M. Eszter.

Sorszám	A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? internátusban lakik-e?	T a n t á r g y a k											Ált. tan. eredmény	Rendszeret	Tandíj			
		Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Történelem	Latin nyelv	Német nyelv	Természettud.	Mennyiségtan	Rajz	Testnevelés	Egészségtan				Gyorsírás	Kézimunka	Román nyelv
5	Bauer Olga ref.	2	1	2	3	3	3	3	3	3	2	1	3	2	2	3	2	100
	Bencze Irén gkat.	1	1	3	1	3	3	3	2	2	1	2	2	1	1	3	2	100
	Kardos Livia ref.	2	2	2	2	2	2	3	3	3	2	2	2	2	3	2	100	
	Déry Anna	1	1	1	1	2	1	2	2	1	1	1	2	1	2	1	200	
	Fejes Klára	2	1	2	2	2	1	3	2	2	1	1	3	2	2	2	100	
	Feldman Angéla Z. i.	2	1	2	1	2	2	2	1	2	2	1	2	3	1	2	100	
	Fülöp Mária	2	2	3	3	3	3	3	3	1	2	3	1	3	3	2	100	
	Galambos Mária	2	1	2	2	2	1	2	3	2	1	2	2	1	3	2	100	
	Horváth Erzsébet	1	1	1	1	2	2	2	2	3	1	1	2	1	2	2	100	
10	Kegyes Etelka gkat.	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	1	100	
	Kelemen Mária T. h.	1	1	2	1	1	1	2	2	3	2	1	1	1	2	1	100	
	Kovács Margit	1	1	3	2	3	3	3	3	3	1	1	3	1	3	2	40	
	Korompay Ágnes I. i.	1	1	1	2	2	1	2	3	2	1	1	2	1	3	2	100	
	Körtvélyesy Livia	1	1	2	1	2	2	2	2	3	1	1	2	1	2	2	100	
15	Leményi Pop Mária gkat. Z. i.	2	1	3	2	3	3	3	4	3	2	2	3	1	2	4	2	100
	Liebermann Anna izr.	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	100
	Löchl Appolonia	2	2	3	2	3	2	3	3	3	1	2	3	2	2	3	2	100
	Nagy Ilona Olga	2	1	1	2	2	1	2	2	2	1	2	2	2	2	2	100	
	Pakot Berta	1	1	2	1	2	3	2	3	2	1	1	2	1	2	3	1	100
20	Pap Kornélia gkat. Z. i.	2	2	4	3	4	4	3	4	3	1	3	4	1	1	4	2	100
	Papp Margit Z. i.	2	1	3	1	3	2	2	3	3	1	2	2	2	2	3	2	100
	Pintye Erzsébet gkat.	1	1	3	2	3	3	3	3	3	2	2	3	1	1	3	2	100
	Rosenfeld Anna izr.	1	1	2	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1	1	2	1	100
25	Rozgonyi Éva gkat. Z. i.	2	1	2	3	3	3	3	3	3	1	2	3	1	3	3	2	100
	Runyay Zsófia Z. i.	2	1	2	2	3	3	3	3	1	1	1	3	1	2	3	2	100
	Schulteisz Mária	1	1	2	2	2	2	2	3	2	1	1	2	1	2	2	1	100
	Simkovics Ágnes	2	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2	4	1	2	3	2	100
	Somosj Olga	1	1	1	1	1	1	2	3	2	2	1	1	2	1	2	2	100
	Uray Ágnes Z. i.	1	1	2	2	3	1	3	2	2	1	1	3	3	1	3	2	100
30	Vaszil Katalin gkat. ism.	2	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	1	3	3	2	100
	Magántanulók:																	
	Kávási Mária gkat.	-	1	3	3	4	3	3	3	3	2	1	3	1	1	4	3	150
	Lásin Teodóra ref.	-	1	3	2	3	3	2	3	3	1	1	3	1	1	3	3	150
	Náray Eleonóra	-	2	2	1	3	2	3	3	3	1	1	3	1	3	3	2	150
	Pregun Margit	-	1	2	1	3	2	2	2	2	2	1	3	1	2	2	2	150
5	Pregun Róza	-	1	2	2	2	3	2	2	2	2	1	3	1	2	2	2	150

Évvégi összefoglalón nem vett részt Neuhoff Ilona.

IV. b. osztály.

Osztályfőnök: Agárdy M. Alda.

Sorszám	A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? internátusban lakik-e?	T a n t á r g y a k											Ált. tan. eredmény	Rendszeret	Tandíj				
		Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Történelem	Latin nyelv	Német nyelv	Természettud.	Mennyiségtan	Rajz	Testnevelés	Egészségtan				Gyorsírás	Kézimunka	Román nyelv	
5	Bálint Ilona	1	1	1	2	3	1	2	2	2	1	1	3	1	2	2	1	100	
	Csohán Mária gkat.	1	1	3	3	3	3	3	3	2	1	3	1	2	3	3	100		
	Darabánt Edit	1	1	2	1	2	1	2	1	2	1	1	3	1	1	2	2	100	
	Darabánt Marcella	1	1	2	1	3	3	3	3	2	1	1	3	1	1	3	2	100	
	Farkas Annyalka gkat. T. h.	2	2	3	4	4	3	3	4	2	2	2	4	1	1	4	3	100	
	Fekete Xenia ref.	2	4	4	3	4	3	4	3	3	3	3	2	4	2	2	4	3	100
	Friedman Ágnes izr.	1	2	2	2	2	1	2	3	2	1	1	2	2	1	2	3	100	
	Grosz Éva izr.	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	100	
	Gyarmati Margit T. h.	1	1	2	2	3	2	2	2	2	1	1	2	1	2	2	2	100	
10	Harcász Elvira gkat.	2	1	3	4	3	3	3	3	2	2	1	4	1	1	4	3	100	
	Károlyi Márta	1	1	3	2	3	3	3	3	3	2	2	4	2	3	3	2	100	
	Kovács Katalin ref.	1	1	3	3	3	3	3	3	3	1	1	4	3	3	3	3	100	
	Lindenmayer Mária I. i.	1	1	2	2	2	1	2	3	1	1	1	2	1	1	2	1	100	
15	Makora Anna	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1	2	1	1	2	1	60	
	Metzig Margit	2	2	3	3	4	3	3	3	3	1	2	4	3	3	4	3	100	
	Opluschil Margit	2	2	3	4	3	2	3	3	3	2	2	3	1	3	4	3	100	
	Pittner Ilona Z. i.	1	1	2	1	2	2	2	3	1	1	1	2	1	2	2	2	100	
	Popovics Margit gkat. Z. i.	1	1	2	2	3	2	2	2	1	1	1	2	2	2	2	2	100	
20	Réscs Ilona I. i.	1	1	1	1	2	1	2	2	2	1	1	2	1	2	2	1	100	
	Săpânțeanu Magdolna gkat.	2	2	3	4	4	4	3	4	2	2	2	4	1	1	4	3	100	
	Sikli Magdolna	1	1	2	2	3	2	2	3	2	1	1	3	1	3	3	2	100	
	Sirger Aranka	1	2	3	3	3	3	3	3	2	2	2	3	1	3	3	2	100	
	Snell Ilona	1	1	3	2	3	3	2	3	2	2	1	3	1	1	3	3	tm.	
25	Sózer Klára ref.	2	2	3	3	4	3	3	3	2	3	3	4	3	4	3	100		
	Suta Mária gkat.	1	1	3	1	2	2	2	3	1	1	1	2	1	1	3	2	100	
	Sütő Valéria	2	1	2	3	4	3	3	3	3	1	1	3	1	2	4	2	100	
	Szilágyi Valéria	1	1	2	2	2	2	2	3	2	1	1	2	1	2	2	1	100	
	Takács Irén	2	1	3	3	4	3	3	3	3	2	2	3	1	3	4	2	100	
30	Talpos Gizella gkat.	1	1	3	2	3	2	2	3	2	2	1	2	1	2	3	2	100	
	Vajai Alice	1	1	2	1	2	1	3	3	2	1	1	2	1	2	3	2	100	
	Veibel Mária I. i.	1	1	2	2	2	1	2	1	2	1	1	2	1	2	3	100		
	Weissenbacher Margit Z. i.	1	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	2	1	1	2	2	100	

Kimaradt: Tivadar Erzsébet gkat.

V. osztály.

Osztályfőnök: Tamás M. Felicissima.

Sorszám	A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? internátusban lakik-e?	T a n t á r g y a k										Tandij			
		Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Történelem	Latin nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Természetrajz	Mennyiségtan	Testnevelés		Román nyelv	Ált. tan. eredmény	Rendszeretet
	Bernát Éva izr.	1	1	2	1	2	1	3	1	2	1	1	2	2	100
	Buzás Emilia gkat.	1	1	3	2	3	2	2	1	3	1	1	3	2	100
	Déry Ilona	1	1	1	2	3	1	3	1	2	1	1	3	2	100
	Domokos Éva Z. i.	1	1	1	2	2	1	3	2	2	1	1	2	2	100
5	Fila Erzsébet	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	2	2	60
	Herceg Irén gkat T.h.	1	1	3	2	3	3	3	3	3	1	1	3	3	100
	Jónás Katalin izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2	100
	Kató Ilona ref.	1	2	3	3	3	3	3	3	3	1	2	3	2	100
	Kegye Margit	2	1	3	3	4	3	3	3	4	fm	2	4	3	100
10	Kosztin Mária Z. i.	2	1	3	3	3	3	3	3	4	2	2	4	2	100
	Körtvélyesy Izabella	1	1	1	1	3	2	2	2	1	1	1	2	2	100
	Láng Veronika	1	1	1	1	3	2	2	1	1	1	1	2	2	100
	Nagy Gabriella	1	1	1	2	3	2	2	2	3	1	1	3	2	100
	Perger Éva ref. Z. i.	2	2	3	3	4	3	4	3	3	1	1	4	2	100
15	Steiner Lia izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	100
	Venig Gabriella Z. i.	1	1	3	1	3	3	3	3	3	1	1	3	2	100
	Magántanuló														
	Werner Marianna	1	1	1	1	2	1	1	1	2	fm	1	2	1	150

VI. osztály.

Osztályfőnök: Kínál M. Benigna.

Sorszám	A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? internátusban lakik-e?	T a n t á r g y a k										Tandij				
		Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Történelem	Gazdaságtan	Latin nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Vegytan	Mennyiségtan		Testnevelés	Román nyelv	Ált. tan. eredmény	Rendszeretet
	Borbély Klára	1	1	1	1	1	3	2	2	2	3	1	1	3	1	100
	Fehérpataky Erzsébet I. i.	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	2	1	100
	Gerzsenyi Klára Z. i.	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	2	1	100
	Heinrich Valéria R. i.	1	1	2	2	1	2	2	2	2	2	1	1	2	1	tm.
5	Horvay Magdolna	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	100
	Katona Ilona ref.	1	1	2	2	2	3	3	3	2	3	1	1	3	1	100
	Király Lila ref.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	100
	Málnássy Ilona ref. I. i.	1	1	2	2	2	3	3	3	2	3	1	1	3	1	100
	Péter Margit R. i.	1	1	2	1	1	2	2	2	2	2	1	1	2	1	tm.
10	Reiter Ágnes izr.	1	1	1	1	1	2	1	1	2	2	1	1	2	2	100
	Ressmann Valéria	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	2	2	100
	Stan Mária gkat.	1	1	3	2	3	3	3	2	2	1	1	1	3	1	100
	Szabó Mária ref.	2	1	1	2	1	1	2	2	1	2	1	1	2	2	100
	Tóth Margit ref.	1	1	1	1	1	2	3	3	2	2	1	1	3	1	100

Kimaradt: Séra Ibolya ref.

VII. osztály.

Osztályfőnök: *Máté M. Benedicta.*

Sorszám	A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? internátusban lakik-e?	Tantárgyak											Tandij				
		Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Történelem	Földrajz	Latin nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Természettan	Mennyiségtan	Rajz		Testnevelés	Román nyelv	Ált. tan. eredmény	Rendszeret
	Biriki Malvin	1	1	2	2	2	2	3	3	2	3	2	fm	1	3	1	100
	Fugel Sarolta Z. i.	1	1	2	2	2	3	3	3	3	3	3	1	1	3	2	100
	Gáspár Piroska	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	100
	Jónás Médi izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	100
5	Kalmár Anna ref.	2	1	3	2	2	4	3	3	3	3	3	fm	1	4	2	100
	Kovássy Éva ref.	2	1	3	3	3	3	4	3	3	3	3	fm	1	4	2	76
	Marica Mária gkat.	1	1	2	2	2	2	3	2	2	2	2	1	1	2	2	100
	Papp Eleonóra gkat. Z. i.	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	1	1	2	1	100
	Régeny Éva Z. i.	1	1	1	1	2	2	2	3	3	3	2	1	1	3	2	100
10	<i>Román Katalin</i> ref.	/	/	/	2	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	100
	Schlagetter Margit Z. i.	1	1	1	2	2	2	3	2	2	2	2	fm	1	2	1	tm.
	<i>Steiner Vera</i> izr.	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	100
	Szaszárán Irén gkat.	1	1	3	3	2	3	3	3	3	3	2	1	1	3	1	100
	Takács Anna	1	1	2	2	2	3	3	2	3	3	2	fm	1	3	1	100
15	Tereh Ágnes	1	1	1	2	1	2	2	2	2	2	2	1	1	2	1	100
	Turai Magdolna ref.	1	1	1	2	2	3	2	2	2	2	2	1	1	2	1	100
	Wittmann Ilona	1	1	2	2	2	3	2	2	2	3	2	1	1	3	1	100

Kimaradt: Holéczy Kornélia.

VIII. osztály.

Osztályfőnök: *Popovics M. Ancilla.*

Sorszám	A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? internátusban lakik-e?	Tantárgyak											Tandij							
		Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Történelem	Latin nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Bölcsészet	Természettan	Mennyiségtan	Rajz		Testnevelés	Egészségtan	Román nyelv	Ált. tan. eredmény	Rendszeret		
	Glózer Irén	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	1	3	1	100	
	Gutman Katalin izr.	1	1	1	1	2	2	2	1	2	3	1	1	1	1	2	1	2	1	100
	Kóthy Katalin izr.	1	1	1	1	3	3	3	1	2	2	2	fm	1	1	3	1	1	100	
	Krajnik Ottilia	1	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	fm	1	1	3	1	1	100	
5	Ligeti Sarolta	1	1	2	2	3	3	3	2	1	1	2	1	1	1	3	1	1	100	
	Neuhoff Mária Valéria Z. i.	1	1	1	2	3	3	3	3	3	3	3	fm	2	1	3	1	1	100	
	Poszet Mária Magdolna Z. i.	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	1	3	1	100	
	Reményi Klára	1	1	1	2	3	3	3	3	3	3	2	2	1	2	1	3	1	100	
	Sándor Erzsébet gkat. Z. i.	1	1	3	2	3	3	3	3	3	3	2	1	2	1	3	1	1	100	
10	<i>Schick Atala</i>	2	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	100	
	Szabó Ilona ref.	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	fm	1	1	2	1	1	100	
	Täuber Marianna ág. ev.	2	1	1	1	3	3	3	3	3	2	1	1	2	1	3	1	1	100	
	Vulkán Klára Z. i.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	100	
	Zsigrai Zolán	1	1	2	1	3	3	3	2	2	2	1	fm	2	1	3	1	1	100	
	Magántanuló:																			
	Vaszily Mária gkat.	-	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1	2	1	3	2	150	

Érettségi vizsgálatok.

Az 1941/42 tanév végén érettségi vizsgálatra jelentkezett a VIII. osztálynak 13 rendes és 1 magántanulója, összesen 14.

A vizsgáló bizottság a következőkből állot: *Elnök: Gáspár Gyula* tanker, kir. főigazgató, *kormányképviselő: Koch Sándor dr.* szegedi egyetemi ny. r. tanár, tagjai: Popovics M. Ancilla igazgató és a történelem tanára, Tamás M. Felicissima a magyar ny., Jarosiewicz M. Alice a latin ny., Ruber M. Colombieris a mennyiségtan, Tamás M. Carmella a természettan és Trampusch M. Francisca a német-francia ny. tanára.

Az írásbeli vizsgálatok május 15, 16, 18-án folytak le. Kidolgozásra a következő tételeket tűzte ki a Kat. Tanügyi Főigazgató úr: a) *magyar nyelv és irodalomból*: A nő a magyar költészetben, b) Miként szolgál a fizika a haza és az egyén életének és egészségének megvédésére? A *latinból*: Ovidius: Fasti, Arion, a *németből*: Móra Ferenc: a város ludja.

Eredmény: magyar: 4 jeles, 5 jó, 5 elégséges.
latin: 1 „ 4 „ 8 „ „ 1 elégtelen.
német: 2 „ 1 „ 2 „ „
francia: „ 2 „ 5 „ „ 2 „ „

A szóbeli érettségi vizsgálatok június hó 8-án és 9-én voltak a következő eredménnyel:

1. *Kitüntetéssel érett*: Schick Atala, Vulkán Klára (2=14.28%)
2. *Jelesen érett*: Szabó Ilona (1=7.14 %)
3. *Jól érettek*: Kóthy Katalin, Ligeti Sarolta, Zsigrai Jolán (3=21.42.%)
4. *Érett*: Gutman Katalin, Krajnik Ottilia, Neuhoff Mária Valéria, Reményi Klára, Sándor Erzsébet, Täuber Marianna, Vaszily Mária, (7=50%)

Nem felelt meg a magyarból Glózer Irén (1=7.14%) A szeptemberi javító érettségi vizsgálat helye az egri Angol Kisasszonyok érseki leánygimnáziuma.

A sikeres vizsgálatot tett 13 tanuló *pályaválasztása*: tanári 1, gyógyszerészeti 2, hivatalnoki 1, szociális gondozónő 1, bizonytalan 2, tanulmányait nem folytatja 6.

Pályaválasztás.

Az 1940—41. iskolai évben 12 érettségizett növendék hagyta el gimnáziumunkat. Pályaválasztásukra vonatkozólag a következő adatok állanak rendelkezésünkre:

Orvostanhallgató Kolozsváron 2, számtan-fizika szakos Kolozsváron 2, nyelvszakos Budapesten 1, Kolozsváron 2, képzőművészeti akadémiát végez 2, Városi tisztviselő 1, tanulmányait nem folytatja 2.

STATISZTIKA

1) A tanulók száma és fontosabb adatai

Osztályok		O s z t á l y o z o t t t a n u l ó k										
		I.	II.	III. a. b.	IV. a. b.	I—IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	V—VIII.	I—VIII
a) száma	Beírt nyilvános tanuló	60	52	105	65	282	17	15	18	14	64	346
	Beírt magán tanuló	3	2	7	5	17	1	—	—	1	2	19
	Osztályozott nyilván. tanuló	59	49	102	62	272	16	14	17	14	61	333
	Osztályozott magántanuló	3	2	7	5	17	1	—	—	1	2	19
	Osztályozott összesen	62	51	109	67	289	17	14	17	15	63	352
	Ezek közül ismétlő	2	1	6	4	13	2	—	—	—	2	15
b) életkora	1931-ben született	21	—	—	—	21	—	—	—	—	—	21
	1930 „ „	29	5	—	—	34	—	—	—	—	—	34
	1929 „ „	9	26	19	—	54	—	—	—	—	—	54
	1928 „ „	3	14	47	8	72	—	—	—	—	—	72
	1927 „ „	—	4	25	26	55	4	—	—	—	4	59
	1926 „ „	—	2	9	13	24	12	—	—	—	12	36
	1925 „ „	—	—	4	9	13	1	9	4	—	14	27
	1924 „ „	—	—	2	7	9	—	3	7	6	16	25
	1923 „ „	—	—	1	2	3	—	1	6	2	9	12
	1922 „ „	—	—	1	1	2	—	1	—	4	5	7
	1921 „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2
	1917 „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1
	1912 „ „	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1
1911 „ „	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	
c) vallása	róm. katolikus	41	32	73	42	188	10	7	8	9	34	222
	gör. katolikus	18	16	20	15	69	2	1	3	2	8	77
	református	3	1	8	6	18	2	5	4	2	13	31
	ág. evangélikus	—	1	1	—	2	—	—	—	1	1	3
	izraelita	—	1	7	4	12	3	1	2	1	7	19
d) anyanyelve, nyelvismere	magyar anyanyelvű	58	47	98	65	268	16	14	15	14	59	327
	angol anyanyelvű	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	román anyanyelvű	4	4	11	2	21	1	—	2	—	3	24
	csak magyarul beszél	31	11	26	8	76	1	3	2	—	6	82
	magyarul és németül beszél	8	7	15	11	41	3	3	6	7	19	60
	magy. és franciául beszél	1	1	1	2	5	3	5	4	15	27	32
	magy. és angolul beszél	—	—	1	—	1	—	1	—	1	2	3
	magy. és olaszul beszél	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2
magy. és ruszinul beszél	3	2	2	2	9	—	—	—	—	—	9	
magy. és románul beszél	25	33	58	56	172	14	11	14	11	50	222	
e) szülőik foglalkozása szerint	Nagybirtokos, nagybérlő	—	—	1	—	1	1	—	—	—	1	2
	Középbirtokos és bérlő	2	—	2	2	6	—	—	1	3	4	10
	Kisbirtokos, kisbérlő	10	11	17	9	47	2	1	2	—	5	52
	Kisbirtokos, napszámos	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	2
	Egyéb önálló östermelő	—	1	—	1	2	—	—	—	—	—	2

O s s z t á l y o k		O s z t á l y o k												
		I.	II.	III.a.b.	IV.a.b.	I-IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	V-VIII.	I-VIII.		
e) szülőik foglalkozása szerint	Gazdasági tisztviselő	3	2	—	2	7	—	—	—	—	—	—	—	7
	Nagyiparos, bányavállalk.	1	—	2	1	4	—	1	—	—	—	—	1	5
	Kisiparos, bányavállalk.	8	11	15	11	45	—	4	2	—	—	—	6	51
	Ipari vagy bányászattisztv.	—	—	3	2	5	1	—	—	—	—	—	—	6
	Nagykereskedő	1	—	3	—	4	—	—	1	1	2	—	—	6
	Kiskereskedő	1	4	13	4	22	3	1	3	1	8	—	—	30
	Kereskedelmi tisztviselő	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	1	—	2
	Egyéb keresk. segédsz.	1	4	—	—	5	—	—	—	—	2	2	—	7
	Közlekedési kisvállalkozó	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
	Közlekedési tisztviselő	5	4	12	3	24	2	1	1	—	4	—	—	28
	Egyéb közlek. segédsz.	—	—	3	3	6	1	—	—	—	1	—	—	7
	Köztisztviselő	6	3	19	9	37	1	2	1	2	6	—	—	43
	Pap, tanár, tanító	9	3	5	9	26	—	2	2	—	4	—	—	30
	Más értelmiségi	10	2	2	3	17	4	2	3	3	12	—	—	29
	Közhiv.v.más értelm.altsz	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	2
	Katona,csendőr v. rendőr t.	1	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	2
	Katona,csend.v.rendőr alt.	1	—	3	1	5	—	—	—	—	—	—	—	5
	Nyugdíjas köztisztviselő	2	5	5	2	14	2	—	—	—	2	—	—	16
	Nyugdíjas altsz	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1
	Tökés,járadékos,háztulajd.	—	—	1	1	2	—	—	—	—	1	1	—	3
Egyéb és ismeretl. foglalk.	—	—	1	2	3	—	—	—	—	—	—	—	3	
f) szülőik lakóhelye szerint	A vármegyében lakik	30	22	35	24	111	3	3	5	4	15	126		
	Bereg vármegyében lakik	2	—	—	—	2	—	—	—	—	1	1	3	
	Beszterce-Naszód vm. »	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	
	Bihar » »	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	2	2	
	Jász-Nagykun-Szolnok »	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	
	Szilágy » »	—	4	4	2	10	—	—	—	—	1	1	11	
	Szolnok-Doboka » »	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	2	2	
	Udvarhely » »	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	
	Ugocsa » »	—	2	5	5	12	—	—	2	—	—	2	14	
	Zemplén » »	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	
	Debrecen thj.városban lakik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	
Szatmárnémeti » lakik	29	22	65	36	152	11	8	10	—	8	37	189		
g) közül bejárók	Atya községből vonaton	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	
	Batiz » »	—	2	1	1	4	—	—	—	—	—	—	4	
	Csenger » »	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2	
	Fehérgyarmat » »	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	
	Halmiból » »	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	
	Károlyerdőd » »	1	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	2	
	Kökényesd » »	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	
	Körtvélyes » »	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	
	Lázári » »	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	
	Nevetlenfalu » »	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	2	
	Szatmárzsadány gyalog	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	2	
	Vetés » vonaton	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	
Zajta » »	—	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2		
Összesen bejáró	4	5	5	5	19	—	—	1	1	2	—	21		

O s z t á l y o k		O s z t á l y o k										
		I.	II.	III.a.b.	IV.a.b.	I-IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	V-VIII.	I-VIII.
h. lakás szerint (internátus)	Szűleinél lakik	36	27	77	45	185	11	8	10	8	37	222
	Kosztadónál »	4	5	2	5	16	1	1	2	3	7	23
	Zárdai internátusban lakik	19	17	23	10	69	4	3	5	4	16	85
	»Irsik« » » »	1	2	5	4	12	—	2	—	—	2	14
	Tanítók házában lakik	2	—	2	3	7	1	—	—	—	1	8
i) óramulasztása	A heti óraszámnál kevesebbet mulasztott	33	21	57	35	146	7	3	8	6	24	170
	Igazoltan mul. órák száma	2509	2338	4746	3416	13039	—	—	—	—	—	16932
j) általános előmenetele	Igazolatlanul mul. órák sz.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Kitünős rendű	6	3	6	—	15	1	1	2	1	5	20
	Jeles rendű	—	—	6	2	8	1	1	2	1	5	13
	Jó rendű	30	25	27	27	109	6	7	5	2	20	129
	Elégségséges rendű	21	17	58	26	122	6	5	6	11	28	150
	Tulnyomóan elégséges	11	6	30	12	59	3	—	2	6	11	70
	Elégtelen egy tárgyból	3	5	6	8	22	1	—	2	—	3	25
	» » két »	2	—	—	—	2	2	—	—	—	2	4
	» » 3-4 »	—	1	3	4	8	—	—	—	—	—	8
	» » 4-nél több tárgyból	—	—	3	—	3	—	—	—	—	—	3
k) közül rendk. tárgyat tanul	Adatok nincsenek											
l) tandíjmentes tan-díjat fizet	Tandíjmentes	—	1	1	2	4	—	2	1	—	3	7
	40 pengőt fizetett	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	2
	60 » »	1	7	2	1	11	1	—	1	—	2	13
	100 » »	58	41	99	58	256	15	12	15	14	56	312
	150 » »	3	2	6	5	16	1	—	—	1	2	18

2. Tanulmányi

Tantárgyak	Osztályok — Nyilvános és magán-															
	I. oszt. 59+3			II. oszt. 49+2*			III. a./oszt. 54			III. b./oszt. 48+7						
	jeles	jó	elégs.	elégt.	jeles	jó	elégs.	elégt.	jeles	jó	elégs.	elégt.	jeles	jó	elégs.	elégt.
Magaviselet	51	8	—	—	43	6	—	—	49	5	—	—	39	7	2	—
Hitán	51	11	—	—	43	8	—	—	47	7	—	—	31	23	1	—
Magyar nyelv	7	39	14	2	7	20	22	2	11	24	18	1	7	20	23	5
Történelem	—	—	—	—	1	1*	—	—	18	18	18	—	16	20	18	1
Gazdaságtan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Föld és néprajz	17	29	15	1	15	18	18	—	7	25	22	—	5	16	31	3
Latin nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	8	19	24	3	7	16	28	4
Német nyelv	9	30	21	2	7	19	21	2*	16	10	28	—	12	10	27	6
Francia nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bölcészettan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Természettan	18	32	12	—	10	29	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vegytan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Természettan	—	—	—	—	—	—	—	—	9	20	25	—	5	19	26	5
Mennyiségtan, mért.	8	24	28	2	14	21	12	4	10	19	25	—	4	11	34	6
Rajz, műalkotások	19	34	9	—	22	20	9	—	13	20	21	—	13	24	18	—
Testnevelés	53	9	—	—	25	21	—	fm5	34	18	fm2	—	22	24	fm9	—
Egészségtan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szépírás	27	28	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gyorsírás	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ének	29	27	6	—	24	23	4	—	22	22	10	—	17	26	12	—
Kézimunka	55	7	—	—	41	6	fm4	—	42	11	1	—	39	12	4	—
Román nyelv	49	12	1	—	36	15	—	—	35	16	3	—	32	20	3	—
Rendszeret	31	25	6	—	14	28	9	—	14	33	7	—	17	25	13	—
Ált. tan. eredmény	6	30	21	5	3	25	17	6	7	16	27	4	5	11	31	8

*A két magántaluló az 1941 év augusztusában átmeneti tanterv szerint vizsgázott.

eredmény.

tanulók száma — Erdemjegyek.																								
IV. a./oszt. 30+5				IV. b./oszt. 32				V. oszt. 16+1				VI. oszt. 14			VII. oszt. 17			VIII. oszt. 14+1						
jeles	jó	elégs.	elégt.	jeles	jó	elégs.	elégt.	jeles	jó	elégs.	elégt.	jeles	jó	elégs.	elégt.	jeles	jó	elégs.	elégt.	jeles	jó	elégs.	elégt.	
15	15	—	—	23	9	—	—	13	3	—	—	13	1	—	—	15	2	—	—	12	2	—	—	
30	5	—	—	24	7	—	1	15	2	—	—	14	—	—	—	17	—	—	—	14	1	—	—	
6	17	11	1	3	14	14	1	9	1	7	—	9	4	1	—	9	5	3	—	8	4	3	—	
14	14	7	—	8	12	8	4	8	5	4	—	9	5	—	—	5	10	2	—	7	6	2	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
5	12	16	2	—	12	13	7	2	4	9	2	4	6	4	—	6	10	1	—	—	—	—	—	
11	9	14	1	9	9	13	1	6	5	6	—	3	7	4	—	4	6	6	1	3	1	11	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	3	5	8	1	3	8	3	—	4	7	6	—	2	2	11	—	
2	16	17	—	1	16	14	1	8	3	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	2	8	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	11	19	2	4	5	21	2	3	6	6	2	3	8	3	—	4	7	6	—	4	3	8	—	
4	13	18	—	7	17	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	10	3	—	6	5	4	—	
22	12	—	fm1	20	10	fm2	—	14	1	—	fm2	14	—	—	—	12	—	fm5	—	10	—	fm5	—	
22	12	1	—	24	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	7	1	—	
4	13	16	2	1	13	10	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	7	3	—	25	4	2	fm1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	14	6	—	12	12	8	—	14	3	—	—	14	—	—	—	17	—	—	—	15	—	—	—	
8	25	2	—	5	15	12	—	2	13	2	—	11	3	—	—	12	5	—	—	14	1	—	—	
1	15	16	3	1	12	10	9	2	6	6	3	2	7	5	—	4	5	6	2	2	2	11	—	

3. Iskolai felszerelések értéke.

Tételek	Gyarapodás			Állomány		
	Vétel	Ajánd.	Érték	Darab	Érték	
	darab		Pengő fill.		Pengő	fill.
Bútorok	—	—	—	300	18145	—
Házi és irodai felszerelések	14	—	686	70	6776	60
Nyilvántartási és számadási könyvek	2	—	11	40	117	—
Tanári könyvtár	32	17	526	70	12150	80
Ifjúsági „	104	203	1071	72	1500	5305
Történelmi szertár	—	142	331	—	1046	2615
Filológiai „	1	—	500	—	31	32 50
Földrajzi „	—	20	148	40	481	1265 90
Természettudományi „	—	30	32	—	2052	14040 50
Fizikai „	—	10	562	60	580	29316 60
Vegytani „	—	—	—	—	845	4726 12
Mennyiségügyi „	—	10	53	30	68	199
Rajz „	—	—	—	—	176	981 40
Testnevelési „	—	—	—	—	241	2728
Sportköri „	36	—	63	—	—	—
Összesen:	189	432	3986	82	9471	98399 42

4. Az iskola népessége az 1920-21. tanév től.

Tanév	Oszályozott nyilvános tanulók								Oszályozott magántanulók								Együtt nyilvános és magánt.	Sikeres érettség. vizsg. fejt.		
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.			I. - VIII.	
1920-21	25	30	34	—	13	15	18	—	135	5	9	2	—	1	2	—	—	19	154	—
1921-22	38	22	31	25	17	15	16	16	180	9	5	2	1	5	2	2	1	27	207	17
1922-23	26	38	24	22	25	19	10	18	182	—	—	—	—	—	—	—	—	—	182	—
1923-24	56	21	27	18	9	9	11	9	160	—	—	—	—	—	—	—	—	—	160	—
1924-25	76	47	19	24	15	6	10	7	204	—	—	—	—	—	—	—	—	—	204	—
1925-26	72	67	41	22	8	9	—	6	225	—	—	—	—	—	—	—	—	—	225	—
1926-27	77	72	74	53	14	11	10	—	311	—	—	—	—	—	—	—	—	—	311	—
1927-28	71	50	66	53	26	6	8	7	287	—	—	—	—	—	—	—	—	—	287	—
1928-29	60	56	36	26	15	24	3	—	220	—	—	—	—	—	—	—	—	—	220	—
1929-30	76	60	52	16	25	14	20	—	263	—	—	—	—	—	—	—	—	—	263	—
1930-31	77	59	48	25	14	17	14	—	254	—	—	—	—	—	—	—	—	—	254	—
1931-32	98	64	51	24	17	12	15	—	281	—	—	—	—	—	—	—	—	—	281	—
1932-33	74	87	50	30	15	15	10	—	281	—	—	—	—	—	—	—	—	—	281	—
1933-34	96	83	85	42	10	12	16	—	344	—	—	—	—	—	—	—	—	—	344	—
1934-35	74	84	70	73	23	11	11	—	346	—	—	—	—	—	—	—	—	—	346	—
1935-36	76	74	76	65	28	14	10	12	355	—	—	—	—	—	—	—	—	—	355	—
1936-37	71	67	67	74	27	18	15	7	346	—	—	—	—	—	—	—	—	—	346	—
1937-38	56	64	59	60	15	21	13	14	302	—	—	—	—	—	—	—	—	—	302	—
1938-39	60	61	58	58	21	17	18	11	304	—	—	—	—	—	—	—	—	—	304	—
1939-40	80	59	63	55	22	14	14	17	324	—	—	—	—	—	—	—	—	—	324	—
1940-41	44	112	80	66	20	21	14	12	369	1	2	—	1	—	1	1	—	6	375	12
1941-42	59	49	102	62	16	14	17	14	333	3	2	7	5	1	—	—	1	19	352	13

XIII.

Az iskola épületének méretei.

Az udvar be nem épített része: 1924.30 m².

Kert: 16653.6 m².

Gazdasági terület: —

Az iskolaépület alagsora: Fáskamara: 119.70 m². — Szenes kamara: 26.58 m². — Folyosó 150 m², —

Az iskolaépület földszintje: Tornaterem: 171 m². — Tornaszertár: 16.25 m². — Tornaöltöző: 16 m². — Kézimunkaterem 72.50 m².

— VIII. o. tanterme: 35 m². — III. b. o. tanterme: 66.50 m². —

IV. b. o. tanterme: 66.50 m². — IV. a. o. tanterme: 61.75 m².

— V. o. tanterme: 50.26 m². — Tanári könyvtárszoba: 28.56 m².

— Folyosó: 163.44 m². — W. C.: 10.85 m². — W. C.: 14.70 m².

Az iskolaépület emelete: Rajzterem: 85.9 m². — I. o. tanterme: 68.7

m². — II. o. tanterme: 89 m². — Tanterem: 68.7 m². — W. C.:

26.9 m². — Tanterem: 78.7 m². — III. a. o. tanterme: 80 m². —

VI. o. tanterme: 45.2 m². — VII. o. tanterme: 45.2 m². — Igaz-

gatói iroda: 28.6 m². — A tanári kar szobája: 35.75 m². —

Kamara: 5.4 m². — W. C.: 27.9 m². —

Ebben az iskolaépületben van elhelyezve a szatmári irgalmas nővérek vezetése alatt álló rkát. polgári leányiskola két osztálya is.

XIV.

Az iskolát igénybevevő internátusok ismertetése.

1. Az irgalmas nővérek anyaházának leányinternátusa. Az irgalmas nővérek zárdájának törzsépületében van elhelyezve.

Igazgatója: Marosán M. Leonárda, általános főnöknő.

Felügyelők: Baumgartner M. Celestin, Heinrich M. Aloisia, Lőrincz M. Augusztá, Obert M. Annuntiata, Ruber M. Colombieris irgalmas nővérek, részben a leánygimnázium, részben a tanítónőképző tanárnői, Liebezeit M. Meritia és Schwegler M. Venusta irgalmas nővérek a német társalgás vezetői és Vadai M. Dolorosa irgalmas nővér, zene-tanítónő.

Férőhely: 150. Betöltött hely: 150. Az évi tartásdíj az elmúlt iskolai évben 700 P. volt. — Kedvezmények: az 1941-42 isk. évben volt az internátusnak 4 ingyenes, 3 fél díjas és 18 részben kedvezményes növendéke.

A növendékek 11 hálóteremben és 3 tanteremben vannak elhelyezve. Külön ebédlőjük, mosdó- és fürdőszobájuk és betegszobájuk van. Kedvező idő esetén a kertben tanulnak. — A napi lecke-felmondás, főképen a kisebbeknél, kötelező.

Internátusi helyiségek és méreteik:

Hálósobák: 84 m², — 69.30 m², 46.40 m², — 42.90 m², — 32.76 m²,

75.60 m², — 69.30 m², — 69.30 m², — 84 m², — 36.10 m², — 91.12 m².

— Tantermek: 84 m², — 46.40 m², — 42.90 m², — ebédlő: 92.80 m².

Mosdószoba. 69 m², — fürdőszoba: 32.76 m², — betegszobák: 46.70 m²,

— 46.70 m².

2. »Irsik« internátus. Az épület Attila-utca 33 szám alatt fekszik. Fenntartója: az »Irsik« alapítvány.

Az internátus igazgatója dr. Korlát Ferenc hittanár. Felügyelők: Tempfli M. Tarsitia irg. nővér gimn. tanárnő, Molnár M. Remigia irg. nővér, zenetanítónő.

Férőhely: 30. — Betöltött hely: 30. — Tartásdíj: évi 600 P. Az 1941-42 isk. évben volt az internátusnak 1 ingyenes, 2 fél díjas és 10 részben kedvezményes növendéke.

A növendékek egy tanteremben és 3 hálószobában vannak elhelyezve. Van még az intézetben ebédlő, fürdőszoba, betegszoba és vendégszoba.

A helyiségek méretei: tanterem 35.96 m², — ebédlő 35.86 m², — hálószobák 33.48 m², — 12.67 m², — 53.76 m², — betegszoba: 11.95 m², — zeneszoba: 11.95 m², — vendégszoba: 12.67 m², — fürdőszoba: 7.73 m².

3. *Tanítókháza-internátusa.* Fenntartója a „Szatmárvármegyei Általános Tanítóegyesület”. Igazgatója: Neubauer Elemér. Bentlakó felügyelők: Dr. Péntek Ilona és Sarkady Klára gimn. tanárnők.

Az épület kétemeletes, 400 négyszögöl területen épült, ebből be van építve 200 négyszögöl. 12 hálószobában 10-esével vannak elhelyezve a növendékek. Egy-egy hálószoba alapterülete: 57.12 m². Van 3 tanterme, ezek alapterülete egyenkint: 46.97 m². A társalgószoba területe: 102 m². Fürdőszoba is áll a növendékek rendelkezésére.

Az internátusban volt az elmúlt iskolai évben 110 középiskolai és 8 szórványos magyar gyermek, összesen 118.

XV.

Tájékoztató az 1942-43 iskolai évről.

1. *Beiratások:* A tanulókat a jövő iskolai évről június 19-én és 20-án írjuk be. A júniusi beiratásokról elfogadható okból elmaradt tanulók szeptember 5 és 7 napján iratkozhatnak be.

Az első osztályba beiratkozni szándékozó tanuló szülője kíséretében köteles megjelenni és a következő okmányokat bemutatni: a) születési anyakönyvi kivonat. b) Keresztlevél. c) Az előző évi iskolai bizonyítvány.

Az V. Osztályba lépő tanuló a szülővel egyetértőleg választhat a görög vagy francia nyelv között.

A beiratásnál fizetendő díjak: Felvételi és vegyes díjak címén minden tanuló 40 P-t fizet, Ezenkívül a tehetséges falusi szegény gyermekek iskoláztatásának alapjára a kitűnő-, jeles-, jóelőmenetelű tanulók 2.50 P-t, a többiek 5 P-t fizetnek.

2. *Tandíj.* Az évi tandíj 130 P. Az ismétlő tanulóknak 180 P. A többlet szintén a tehetséges falusi gyermekek iskoláztatásának alapjára megy.

3. *A javítóvizsgálatok* szeptember 3-án reggel 8 órakor kezdődnek. Erre csak az egy tantárgyból elégtelen osztályzatot nyert tanulók jelentkezhetnek. Két és több tantárgyból javítóvizsgálati engedélyért nem lehet folyamodni. *A javítók Tanúlmányi Értesítőjüket közvetlenül a vizsgálat megkezdése előtt az igazgatói irodába adják be. Tanúlmányi Értesítő nélkül javítóvizsgálatot tenni nem lehet. A javítóvizsgálatok díja 25 P, amit a vizsga megkezdése előtt az igazgatói irodában kell befizetni.*

4. *A különbözőzeti magánvizsgálatokat* szeptember hó másodikán tartjuk.

5. *A magánvizsgálatokat* szept. 2-án, 3-án, és 4-én folytatjuk le.

6. *Szeptember 8-án* fél 9 órakor lesz a *Veni Sancte* és az iskolai év ünnepélyes megnyitása. A rendes tanítást 9-én kezdjük meg.

7. *Az iskola fegyelmi szabályai növendékeinkre a nagyszünetidőben is kötelezők. Áthágások esetén a jövő évre való felvétel megtagadható.*

8. Minden tanulóra kötelező az intézeti egyenruha, egyensapka, tornaruha, tornacipő beszerzése és viselése.

Növendékeink csak sötétkék színű kabátot viselhetnek, akié más színű, a vakáció folyamán festesse be. Éghérkeztü egészsíti ki az egyenruhát.

9. Vidéki tanulók, amennyiben az iskola székhelyén óhajtanak lakni, ezt a szándékukat elsősorban az igazgatóságnál jelentsék be. Vonaton való bejárásra az igazgató ad engedélyt. Aki ellen súlyosabb panasz, vagy harmadizben kisebb kifogás merül fel, attól az igazgató a bejárási engedélyt visszavonja.

XVI.

TANKÖNYVJEGYZÉK

az 1942-43. iskolai évről.

I. osztály.

Róm. kat. nagyobb katekizmus.

Alszeghy-Techert: Magyar nyelvtan I. o.

Alszeghy-Sik: Magyar olvasó I. o.

Bodnár-Kalmár: Magyarország földrajza.

Thienemann-Schwartz Hajdu: Német nyelvk. I. o.

Kerékgyártó-Mohay: Ház- és kert természetrajza.

Gidró-Holenda: Mennyiségtan I. o.

Biró-Galla: A rajz könyve I—II. o.

Német-Solymoss: Daloskönyv I. o.

II. osztály.

Radó-Rajeczky: Az ószövetségi kinyilatkoztatás története.

Alszeghy-Techert: Magyar nyelvtan II. o.

Alszeghy-Sik: Magyar olvasókönyv II. o.

Bodnár-Kalmár: Világrészek földrajza.

Thienemann-Schwartz Hajdu: Német nyelvk. II. o.

Kerékgyártó-Mohay: A magyar föld természetrajza.

Gidró-Holenda: Mennyiségtan II. o.

Biró-Galla: A rajz könyve I—II. o.

Németh-Solymoss: Daloskönyv II. o.

III. osztály.

Radó-Rajeczky: Az újszövetségi kinyilatkoztatás története.

Alszeghy-Techert: Magyar nyelvtan III. o.

Alszeghy-Sik: Magyar olvasó III. o.

Balogh: Magyarok története.

Bodnár-Kalmár: Általános földrajz.

Jámbor-Kemenes: Latin nyelvtan I—VIII. o.
 Kerényiné: Latin olvasó III. o.
 Thienemann-Schwartz Hajdu: Német nyelvk. III. o.
 Öveges: Fizika III. o.
 Borosay-Holenda: Mennyiségtan III. o.
 Biró: Művészeti alkotások III—IV. o.
 Biró—Galla: A rajz könyve III—IV. o.
 Németh-Solymoss: Daloskönyv III. o.

IV. osztály.

Aubermann: Szertartástan.
 Alszeghy-Techert: Magyar nyelvtan IV. o.
 Alszeghy-Sik: Magyar olvasó IV. o.
 Nagy-Péterffy: Toldi.
 Marczell-Szegedi: Az antik világ történelme.
 Jámbor-Kemenes: Latin nyelvtan I—VIII. o.
 Kerényiné: Latin olvasó IV. o.
 Thienemann-Schwartz Hajdu: Német nyelvk. IV. o.
 Kerékgyártó-Somogyi: Ásványtan.
 Borosay-Holenda-Korányi: Mennyiségtan IV. o.
 Biró: Művészeti alkotások III—IV. o.
 Biró-Galla: A rajz könyve III—IV. o.
 Melly-Párdányi-Mohay: Egészségtan.
 Kiss: Egységes gyorsírás I. o.

V. osztály.

Töttös-Meszlényi: Katolikus hittan.
 Alszeghy-Techert: Nyelvi olvasó V—VI. o.
 Alszeghy-Sik: Magyar olvasó V. o.
 Marczell-Szegedi: Középkor- és ujkor.
 Jámbor-Kemenes: Római régiségek.
 Dályai-Kováts: Latin olvasó V. o.
 Jámbor-Kemenes: Latin nyelvtan I—VIII.
 Thienemann-Schwartz Hajdu: Német nyelvk. V. o.
 Bárczi Géza: Francia nyelvkönyv V. o.
 Kerékgyártó-Mohay: Élőlények természetrajza.
 Borosay-Holenda-Korányi: Mennyiségtan V. o.

VI. osztály.

Töttös-Meszlényi: Erkölcstan.
 Alszeghy-Techert: Nyelvi olvasó V—VI. o.
 Alszeghy-Brisits-Sik: Magyar irod. olvasó VI. o.
 Marczell-Szegedi: Legujabb kor története.
 Csóka-Zibolen: Gazdasági- és társ. ismeretek.
 Márkus: Vergilius Aeneis I—XII.
 Kuzmics: Szemelvények Ciceró műveiből.
 Jámbor-Kemenes: Római régiségek.
 Thienemann-Schwartz Hajdu: Német nyelvk. VI. o.
 Bárczi Géza: Francia nyelvkönyv VI. o.
 Somogyi: Vegytan.
 Borosay-Holenda-Korányi: Mennyiségtan VI. o.
 Horváth-Simon: Négyjegyű logaritmus.

VII. osztály.

Töttös-Meszlényi: Egyháztörténet.
 Prónay-Alszeghy-Sik: Magy. irod. és olv. könyv VII. o.
 Szegedi: Magyar nemzet tört. VII. o.
 Bodnár-Kalmár: Magyarország földrajza.
 Dr. Huszti: Plinus levelei.
 Márkus: Virgilius I.—XII. ének.
 Jámbor-Kemenes: Római régiségek.
 Thienemann-Schwartz Hajdu: Német nyelvkönyv VI. o.
 Bárczi Géza: Francia nyelvkönyv VII.
 Öveges: Fizika I. rész.
 Borosai-Holenda-Korányi: Mennyiségtan VII. o.
 Horváth: Négyjegyű logaritmus.
 Biró: Művészeti alkotások VII. o.

VIII. osztály.

Töttös-Meszlényi: Hitvédelem.
 Alszeghy-Brisits-Sik: Magyar irodalom VII. o.
 Szegedi Tasziló: Magyar nemzet történelme VIII. o.
 Balogh: Tacitus.
 Vézner: Horatius.
 Jámbor-Kemenes: Római régiségek.
 Thienemann-Schwartz Hajdu: Német nyelvk. VII. o.
 Bárczi G.: Francia nyelvkönyv VIII.
 Kornis Gyula: A pszichologia és a logika elemei.
 Öveges József: Fizika VIII. o.
 Borosay-Mattyosovszky: Algebra II. rész.
 Borosay-Mattyosovszky: Geometria II. rész.
 Horváth: Négyjegyű logaritmus.
 Biró: Műalkotások ismertetése III. rész.
 Melly-Párdányi: Egészségtan VII.—VIII. o.

Segédkönyvek.

Osztie: Német stílusgyakorlatok I.—II. rész.
 Szolomayer: Történelmi érettségi összefoglaló.
 Birkás: Francia stílusgyakorlatok.
 Öveges: Összefoglaló kérdések a fizikából.
 Birkás: Francia-magyar és magyar-francia szótár.
 Vézner: Latin-magyar szótár.
 Bitter-Puhr: Német-magyar és magyar-német szótár.

Figyelmeztetés. Irkák, rajzeszközök csak a tanítások megkezdése után, a szaktanárok utasítása szerint vásárolhatók.

Tartalomjegyzék.

XII. Pius	1 oldal.
Ujból van Szatmárnak püspöke	2 „
Egy évszázad	5 „
Dr. Tihanyi Béla Első Kat. Főigazgató	21 „
I. Iskolánk multja	21 „
II. A tanév története	22 „
III. Iskolai hatóságok	31 „
IV. Tanári testület	32 „
V. A tanárok iskolán kívüli, társadalmi munkássága	33 „
VI. Tanulmányi kirándulások	34 „
VII. Könyvtárak, szertárak gyarapodása	38 „
VIII. Ifjúsági egyesületek	43 „
IX. A tanulók érdemsorozata	46 „
X. Érettségi vizsgálat	60 „
XI. Pályaválasztás	60 „
XII. Statisztika	61 „
XIII. Az iskola épületének méretei	67 „
XIV. Az iskolát igénybevevő internátusok ismertetése	67 „
XV. Tájékoztató az 1942-43. isk. évre	68 „
XVI. Tankönyvjegyzék az 1942-43. isk. évre	69 „